

ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. 2 = 14
1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1933

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΑΜ. Π. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 96
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΕΣΗΜΑΝΕΝ Η ΔΩΔΕΚΑΤΗ

Τὸ ὥρολόγιον τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς τοῦ νέου ἔτους σημαίνει δώδεκα κτύπους, οἱ ὅποιοι χωρίζουν τὸ παλαιὸν ἔτος ἀπὸ τὸ νέον. Οἱ κτύποι αὗτοι ἀγγέλλουν ὅτι τὸ ἔτος 1932 ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν. Σημαίνει ἡ δωδεκάτη, ἥτις ἐσήμανε 366 νεὶ ἡμετέρας διὰ τοῦ ἔτους 1932. Καὶ κατὰ τὴν νύκτα τῆς παραμονῆς σημαίνει διὰ τελευταίαν φοράν. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἔτους, ἥτις εἶναι ὅλως διαφορετικὴ διὰ τὸν καθένα. Οἱ μὲν σκέπτονται ὡς ἐξῆς. «Αὔριον εἶναι νέον ἔτος, ὅς ἡσυχάσω, ὅς κοιμηθῶ ἐν εἰρήνῃ καὶ μὲ ὑγείαν νὰ ἐισέλθω εἰς τὸ νέον ἔτος». Ἄλλοι ἀναμένουν τὸ μεσονύκτιον καθήμενοι εἰς κέντρα διασκεδάσεων μεταξὺ οἴνου ἢ παιγνιοχάρτων, καὶ ὅταν κτυπήσῃ τὸ ὥρολόγιον σηκώνονται καὶ πίνουν κατευοδώνοντες τὸ παρελθόν ἔτος. Ἄλλοι κατὰ τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς παρατηροῦν ἐν ἡρεμίᾳ πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ παρελθόν ἔτος, καὶ συλλογίζονται τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν του.

Ζητοῦντες καὶ ἡμεῖς, κατόπιν εὐγενοῦς παρακλήσεως τῆς Διευθύνσεως τοῦ Ἀξιοτίμου τούτου περιοδικοῦ, ζητοῦντες, λέγομεν, σκέψεις διὰ τὴν ἡμέραν τοῦ νέου ἔτους, ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἱστορίαν, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν πρὸ 2520 περίπου ἐτῶν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἄλλος εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔγραψε κρίσιν δι' ἓνα ἀνθρώπινον βίον, καὶ δι' ἐποχὴν ἀνθρωπίνην ἐφθάσαμεν, εἰς τὴν ἱστορίαν Βαλτάσαρ τοῦ Βασιλέως ἐν Βαβυλῶνι.

Ὁ Βασιλεὺς αὐτὸς ἔδιδε ποτὲ δεῖπνον εἰς τοὺς πρώτους τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ Κράτους αὐτοῦ. Φυσικά, τὸ δεῖπνον προεμνηνέτο μεγαλοπρεπῶς, ὅπως καὶ ἀντάξιον τῆς βασιλικῆς χειρονομίας. Ἡ αἰθουσα ἦτο πλουσίως ἐστολισμένη καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ὁ Θρόνος τοῦ Βασιλέως. Ὁ αὐτὸς ἡ διασκεδάσις εἶχε προχωρήσῃ ἄρκετά, ὁ Βασιλεὺς διέταξε νὰ φέρουν τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ σκεύη, τὰ ὅποια ὁ πατὴρ του ὁ Ναβουχο-

δονόσορ ὁ Βασιλεὺς εἶχε λάβει ὡς λάφυρα, ὅταν ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλήμ, τὰ ὅποια ἀφῆρσε ἐκ τοῦ Ναοῦ καὶ τὰ ὅποια ἦσαν καθηγιασμένα. Τὰ σκεύη αὗτα εἶχον λάβει οἱ Ἱερεῖς τῶν εἰδῶλων καὶ εἶχον βεβηλώσει μεταχειριζόμενοι αὐτὰ εἰς τὰς εἰδωλολατρικὰς θυσίας των. Ὡσεὶ δὲ νὰ μὴ ἦρκει ἡ βεβήλωσις αὐτῇ, ἔπρεπε νὰ βεβηλωθῶσιν ἀκόμη περισσότερον εἰς τὸ βασιλικὸν αὐτὸ δεῖπνον, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστάνες συνδαιτυμόνες του ἔχονον ἐντὸς αὐτῶν οἶνον καὶ ὕψωνον αὐτὰ διὰ νὰ τὰ φέρουν εἰς τὰ χεῖλη των, ἐμπαίζοντες τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἄλλ' ἐξαίφνης, εἰς τὸ μέσον τῆς πανδοισίας αὐτῆς, ὁ Βασιλεὺς γίνεται ὠχρὸς, τρέμουν τὰ γόνατά του, κλονίζεται, καὶ κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Αἱ μουσικαὶ καὶ τὸ ἔσμα πάυει ἀποτόμως, καὶ ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον σιγὰ-σιγὰ ἐγκαταλείπουν τὴν αἴθουσαν τοῦ φόβου. Τί συνέβη; Ἀπέναντι εἰς τὸν τοῖχον τῆς Αἰθούσης ἐφάνη μία χεὶρ λευκὴ, ἡ ὁποία ἔγραψε τρεῖς λέξεις, τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ μετὰ ταῦτα. Ὁ Βασιλεὺς καλεῖ τοὺς σοφοὺς, τοὺς μάγους καὶ τοὺς οἰωνοσκόπους. Ἄλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὴν γραφὴν αὐτὴν, οὔτε καὶ φυσικὰ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰς λέξεις. Πείθεται ὁ Βασιλεὺς νὰ φέρῃ τὸν Μέγαν Προφῆτην Δαυιδ, ὅστις μὲ περιφρόνησιν ἀποκρούει τὰ βασιλικά δῶρα, ἅτινα τοῦ προσεφέρθησαν, καὶ μὲ ἐλευθερίαν λόγου ἐλέγχει τὸν Βασιλέα διὰ τὴν ἀσεβῆ αὐτοῦ πρᾶξιν, καὶ τοῦ λέγει ὅτι αἱ λέξεις αὗται εἶναι «Μανή, Θεκέλ, Φάρες» δηλαδὴ, «ὁ Θεὸς ἐμέτρησε τὰ ἔτη σου καὶ τελειώσονται, ἐξύγισε καὶ εὐρέθηκες ἐλαφρὸς, διήρεσε τὸ βασίλειόν σου, τὸ ὁποῖον θὰ λάβουν οἱ Μῆδοι καὶ Πέρσαι». Καὶ πράγματι. Ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκείνην νύκτα ἀπέθανε, καὶ τὸ βασίλειόν του διηρέθη μεταξὺ τῶν Μήδων καὶ Περσῶν. Τοῦτο ἦτο τὸ τέλος τοῦ Βασιλέως Βαλτάσαρ. (Βιβλίον Δαυιδ Προφῆτου κεφάλ. 5).

Φρονοῦμεν ὅτι κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὁ Θεὸς γράφει πρὸ τῆς ψυχῆς μας τὰς τρεῖς αὐτὰς λέξεις.

Ἐμετρήθησαν, εἶπε, αἱ ἡμέραι τῆς βασιλείας σου. Ἐτοὶ ἐμετρήθησαν καὶ αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μας. Πόσον ταχέως παρήλθον 366 ἡμέραι τοῦ παρελθόντος ἔτους. Νομίζει τις ὅτι προχθὲς εἶχομεν καὶ ἐωρτάσαμεν ὡς νέον ἔτος τὸ 1932. Ναι, ὁ χρόνος παρέρχεται ὅπως ὁ ἀνέμος καὶ ἐξαφανίζεται ὅπως τὰ ἡμερήσια ἄνθη, ἡ ἡμέρα εἶναι μικρὰ ἀλλὰ καὶ τὸ ἔτος ἐπίσης μικρόν. Ἐν ἔτος πάλιν ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἐν ἑτερον ἀρχίζει, καὶ ἡμεῖς κατὰ ἐν ἔτος προσεγγίζομεν τὸν τάφον. Ἡ σμικρότης αὐτῇ τοῦ χρόνου κάμνει τὸν ἀνθρώπον νὰ κυνηγᾷ τὸ κέρδος καὶ τὴν ὠφέλειαν τοῦ χρηματός, τοῦ χρυσοῦ. Τί ἄλλο κάμνει ὁ ἔμπορος ζητῶν νὰ ἐκρύνη τὸν κύκλον τοῦ ἐμπορίου του, νὰ πελασπλασιάσῃ τὸ ἐμπόρευσμά του, εἰ μὴ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς πωλήσεως τῶν εἰδῶν. Τοῦτο πράττει διότι γνωρίζει ὅτι ὁ καιρὸς στενεύει καὶ περιορίζεται, εἶναι πολὺ μικρὸς, εἶναι μετρημένος. Δηγεῖται τις, ὅτι εἶχε ἓνα φίλον τὸν ὁποῖον ἐβλεπε σπανίως, διότι ἐταξείδευε καὶ ἐμπορεύετο. Μετὰ πολλὰ ἔτη τὸν εἶδε καὶ μεταξὺ ἄλλων τοῦ εἶπε «Γνωρίζεις ὅτι πρέπει νὰ ἐπωφεληθῶ τοῦ χρόνου, πρέπει νὰ κερδίσω σήμερον ὅποτε δύναμαι, διότι σιγὰ-σιγὰ γηράσκω καὶ δὲν θὰ δύναμαι νὰ ταξειδεύω πλέον». Οἱ ἄνθρωποι εἶναι πεπεισμένοι περὶ τῆς σμικρότητος τοῦ χρόνου. Πρέπει ὁμῶς νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ μετρημένη αὐτὴ ζωὴ μας ἔχει ἀξίαν διὰ τὸ αἰώνιον, καὶ αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ μετρημένη ζωὴ μας εἶναι ἡ κρίσιμος δι' ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο αἱ ἡμέραι μας δὲν εἶναι μόνον μετρημέναι ἀλλὰ καὶ ζυγισμέναι.

Αἱ ἡμέραι, ὅσον μικραὶ καὶ ἂν εἶναι καὶ ὀλίγαι, ζυγίζονται ἀπὸ ἐπὶ ὠφελείας ἢ ἀπωλείας. Ὁ ἔμπορος, ὅστις κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους κάμνει ἰσολογισμόν καὶ ἰσοζύγιον τοῦ ἐμπορίου του, ἔχει εἰς τὸ γρα-

φεῖον του βιβλίου χρεώσεως καὶ πιστώσεως. Τοιοῦτο βιβλίου πρέπει νὰ κρατῇ καὶ ὁ ἄνθρωπος, βιβλίου κέρδους καὶ ἀπωλείας. Καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐπιχειρῶν τὸν ἰσολογισμόν νὰ ἐρωτᾷ. «Τὸ παρελθὸν ἦτο ἔτος χάριτος, πνευματικῆς ὠφελείας καὶ παραγωγῆς μου ἢ ἐξῆσα εἰς τὰ ἀκάθαρτα νερά τῆς κακίας καὶ συνεπῶς οὐδεμίαν ἔχω ἐγγραφὴν εἰς τὰ κέρδη ἀλλ' εἰς τὴν ἀπώλειαν; Ἐβελτιώθη κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ βίου μου ἢ ἠκολούθησα τὴν αὐτὴν ὡς μέχρι τοῦδε ὁδὸν τῆς πλάνης καὶ τοῦ κακοῦ»; «Ὅταν εἰς ὁδοιπὸρος ἀναβαίνει τὸ βουνόν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν στέκει καὶ βλέπει εἰς τὰ ὀπίσω πόσον δρόμον διήνυσε, πόσα ἐμπόδια διήλθε καὶ ὑπερενίκησε, πόσον δρόμον ἔχει ἀκόμη νὰ διατρέξῃ, καὶ σκιρτᾷ ἢ καρδιά του διότι ἐπέρασε ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ ἀκόμη ὀλίγον ἔχει νὰ διανύσῃ διὰ τὰ φθάσῃ ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν, ὅπου θὰ εὕρῃ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν χαρὰν. Ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κάμῃ σταθμοὺς εἰς τὴν ζωὴν του, καὶ οἱ τοιοῦτοι σταθμοὶ εἶναι τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους. Αὐτὴ ἡ στιγμή εἶναι ἡ καταληπτοτέρα νὰ σταθῇ ἡρεμὸς καὶ νὰ ἐπισκοπήσῃ τὴν παρελθούσαν ζωὴν του. Τὸ ἔτος 1932 ἔσβυσεν ὀπισθεν τῶν νεφῶν τοῦ παρελθόντος. Ἄς ἐρευνήσωμεν μήπως δι' ἡμᾶς ἔσβυσε εἰς τὴν σκοτεινὴν νύκτα τῆς κακίας; Ἄς μὴ λησμονώμεν λοιπὸν τὴν ἔρευναν τῆς συνειδήσεως κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους. Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ γράψωμεν τὰς ἀπωλείας εἰς τὸ βιβλίου τῆς ζωῆς μας, εἶναι ἀνάγκη νὰ γράψωμεν εἰς αὐτὸ κέρδη. Πρέπει νὰ κάμωμεν ἐγγραφὰς εἰς τὸ ἐνεργητικόν. Διὰ τοῦτο ὄχι μόνον μετρημένοι καὶ ζυγισμένοι ἀλλὰ καὶ διηρημένοι εἶναι αἱ ἡμέραι.

Ὁ ἔξυπνος ἄνθρωπος διαιρεῖ τὰς καλὰς ἀπὸ τὰς κακὰς ἡμέρας, τὰ καλὰ ἀπὸ τὰ κακὰ ἔργα, φροντίζων χριστιανικῶς πάντοτε νὰ ἐλαττώνῃ τὰ κακὰ καὶ νὰ αὐξάνῃ τὰ καλὰ, ὅπως ὁ ἔμπορος τὰ κέρδη του. Ὁ Χριστὸς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον λέγει μίαν ὥραιαν παραβολὴν διὰ τὸ δίκτυον, τὸ ὁποῖον ριπτόμενον εἰς τὴν θάλασσαν δὲν μαζεύει μόνον ἰχθεῖς ἀλλὰ καὶ διάφορα ἄλλα ἄχρηστα, ὁ δὲ ἁλιεὺς χωρίζει τὰ καλὰ ἀπὸ τὰ σαπρά, τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιεῖ. Ὁμοίον χωρισμὸν διδάσκει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὅτε θὰ λάβῃ χώραν ὁ διαχωρισμὸς τῶν καλῶν ἀπὸ τῶν κακῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ γίνῃ εἰς βάρος αὐτοῦ ὁ διαχωρισμὸς ἐκεῖνος καὶ μάλιστα δημοσίᾳ ἐνώπιον τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς νὰ

κάμῃ τὴν διαίρεσιν. Καὶ ὁ κατάλληλος πρὸς τοῦτο καιρὸς εἶναι τὸ τέλος τοῦ ἔτους, καθ' ὃ παρατηρῶν τὰ πεπραγμένα καὶ ζυγίζων τὰς ἡμέρας καὶ τὰ ἔργα του, χωρίζει τὰς καλὰς ἀπὸ τὰς κακὰς του πράξεις, διαιρεῖ, καὶ ὡς χριστιανὸς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσπαθῇ ὅπως μειώσῃ τὸ κακόν, καὶ αὐξήσῃ τὸ καλόν πρὸς πνευματικὴν του ὠφέλειαν καὶ παραγωγὴν, ἀπαρνούμενος τὰς κακίας καὶ ἁμαρτίας του, τὰς ἀσώτους καὶ ἀνηθικούς πράξεις του, τοὺς ἀδίκους λογισμοὺς καὶ τὰς αἰσχυρὰς ἐπιθυμίας καὶ ὀρέξεις. Χρειάζεται λοιπὸν καὶ διαίρεσις, ἢτοι ἀφαίρεσις τοῦ κακοῦ, ἀπορρίψας αὐτοῦ. Ὡστε ὁ λογαριασμὸς τοῦ ἔτους διὰ τὸν χριστιανὸν εἶναι ἀπορρίπτειν τὸ κακόν καὶ ἰσχυροποιεῖν τὸ ἀγαθόν. Ἐνας νέος προσανατολισμὸς τῆς ψυχῆς μας πρὸς τὸ καλόν καὶ ἀπαρνήσεις καὶ ἐκδιώξεις τοῦ κακοῦ εἶναι ἐπιβεβλημένος κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Φίλοι ἀναγνώσταί. Ἐσήμανεν ἡ δωδεκάτη. Εἶναι καιρὸς πρὸς πνευματικὴν ἐγρήγορσιν. Ἰσως ἔρχεται ταχέως ἡ ἡμέρα καθ' ἣν διὰ τελευταίαν φορὰν θὰ ἀκούσωμεν τοὺς δώδεκα κτύπους τοῦ ὥρολογίου κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους. Ἐρχεται ἡ ὥρα τοῦ τέλους μας καθ' ἣν θὰ κτυπήσῃ καὶ δι' ἡμᾶς ὁ νεκρικὸς κώδων. Τοῦτο δὲν εἶναι πλέον κλείσιμον τοῦ ἔτους ἀλλὰ κλείσιμον τῆς ζωῆς. Εἴθε κατὰ τὸ κλείσιμον τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐκ τοῦ κόσμου ἀποχωρισμοῦ μας, ἡ ἐπίγειος ζωὴ μας νὰ εἶναι μετρημένη, ζυγισμένη καὶ διηρημένη ὥστε οἱ δώδεκα κτύποι νὰ μὴ εἶναι δι' ἡμᾶς ἀγγελία καταστροφῆς καὶ δυστυχίας πνευματικῆς ἀλλ' ἀγγελία συμμετοχῆς εἰς τὴν πνευματικὴν εὐτυχίαν καὶ χαρὰν τῆς αἰωνιότητος.

† Ο ΚΥΘΗΡΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ
 «ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ»,
 ΕΥΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ
 ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ
 ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ
 ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΣ
 ΟΠΩΣ ΔΙΕΛΘΩΣΙΝ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ
 1933
 ΕΝ ΥΓΕΙΑΙ

ΕΝΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Παρά τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας τοῦ τριταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου Καρβουνάδων—Κοντολιανίων ἐλάβομεν τὴν κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 10 ἐ.ε. πράξιν τῆς ἣν καὶ δημοσιεύομεν ἐκ καθήκοντος, εὐχαρίστως, ἀποφεύγοντες οἰονδήποτε ἐπ' αὐτῆς σχόλιον.

Ἀριθμὸς πράξεως 10

Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία τοῦ τριταξίου Δημοτ. Σχολείου Καρβουνάδων—Κοντολιανίων συγκειμένη ἀπὸ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς Εὐστάθιον Στάθην καὶ τὰ κατωθι συνυπογραφόμενα μέλη, συνελθούσα σήμερον τὴν 30ὴν τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1932, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 3ην μ. μ. ἐκτάκτως εἰς συνεδρίᾳ εἰς τὸ ἐν Καρβουνάδων σχολικὸν Κατάστημα, ἵνα καὶ αὐτῆς συσχεφθῇ καὶ διαδηλώσῃ τὴν ἐαυτῆς καὶ τῆς ὅλης περιφερείας θέλησιν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρενούσης θέσεως τοῦ σχολείου Καρβουνάδων.

Ἐχουσα ὑπ' ὄψει, ὅτι ὑπὸ τοῦ Πέτρου Δ. Κασσιμάτη, υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου καὶ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Μάρκου Στάθου, συγγενῶν τοῦ δημ. λου Βρεττοῦ Κασσιμάτη, μεθ' ὧν ἡ οἰκογένειά του ἔχει ἐμπλακὴν εἰς διζαστικούς ἀγῶνας, λόγῳ ζητηματικῶν διαφορῶν καὶ ἄλλων αἰτίων καὶ ἀφορμῶν, περιφέρεται, κινούμενοι ὑπὸ ἐμπαθοῦς μίσους, καὶ ὑπὸ τὴν ἡθικὴν ὥθησιν καὶ ἐμπροσθεν ἐνίσχυσιν ἄλλου τινός, ἀνὰ τὰ χωρία, τοὺς συνοικισμοὺς καὶ τὰ καταστήματα τῆς περιφερείας ἀναφορὰ πρὸς ὑπογραφὴν, δι' ἧς αἰτεῖται ἡ εἰς τὸ σχολεῖον Καρβουνάδων μεταθέσις τοῦ ἐν Καραβᾷ δημοδιδασκάλου Ἰωάννου Σημιτέζου.

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψει, ὅτι οἱ αὐτοὶ ὡς ἄνω περιῆλθον καὶ συνέλεξαν μεγάλον ἀριθμὸν ὑπογραφῶν εἰς τὸ χωρίον Πιτσινιάνικα, ἐπιζράτειαν ἄλλης σχολικῆς περιφερείας.

Ἐξακριβώσασα, ὅτι οὐ μόνον παιδιῶν ὑπογραφῶν ἀφθονος χορῆσις ἐγένετο καὶ τῶν ἀποδημούντων ὁμοίως, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πρὸς ἐπιτυχίαν μετέρχονται «ὡς ὁ Ἐπιθ)τῆς θὰ μεταθέσῃ τὸ Σημιτέζο στὴ Καρβουνάδα, γιὰ τὸν ἄλλον τὸν ἔχει στὸ μάτι».

Λαπιστώσασα ὅτι ἡ σχολικὴ περιφέρεια Καρβουνάδων—Κοντολιανίων λίαν δυσκόλως θέλει ἀνεχθῇ, ὅπως τὸ Σχολεῖον μας καταστῇ «Λειβαδίτικο» διότι ὄχι μόνον ὁ ἐν Καραβᾷ ἐπὶ 15ετίαν ὑπηρετῶν καὶ ἐκεῖ νυμφευμένος Ι. Σημιτέζος οὐδὲν τὸ γινώσκων καὶ κοινὸν καὶ συνδέον μετὰ τῆς περιφερείας μας ἔχει ὡς καταγόμενος ἐκ τῆς σχολικῆς περιφερείας Λειβαδίου, ἀλλὰ καὶ ὁ ἔτερος ἐν Καρβουνάδων ὑπηρετῶν, τὸ Λειβαδίον ἔχει πατρίδα.

Πιστοποιήσασα μίαν ἔτι φορὰν τὴν στερεὰν καὶ ἀκλόνητον τῆς περιφερείας θέλησιν, ὅπως τὴν χηρενούσαν θέσιν τοῦ Σχολείου Καρβουνάδων—Κοντολιανίων καταλάβῃ ὁ ἐν Μυτιᾷ ὑπη-

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΟΙ

ρετών ἐκλεκτὸς καὶ δημοφιλὴς συμπολίτης δημοδιδάσκαλος Βρεττὸς Κασσιμάτης.

Ἀποφασίζει ὁμοφώνως

1) Ἀπευθύνει ἔντονον διαμαρτυρίαν, διότι ἐπιδιώκεται προᾶξις ἐκδήλως ἀντίθετος πρὸς τὴν θέλησιν καὶ τὰ αἰσθημάτων τῶν κατοίκων καὶ ἥτις ἐπιτυγχάνουσα θέλει δημιουργήσει ἀνώμαλον ἐν τῇ περιφερείᾳ κατάστασιν.

2) Διακηρύττει καὶ πιστοποιεῖ ὑπευθύνως, δυνάμενον ν' ἀποδείξηται καὶ διὰ δημοψηφίσματος, ὅτι τὰ 98 ο)ο τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας θέλουν καὶ ἀξιοῦν διὰ τὴν θέσιν τῶν Καρβουνάδων τὸν δημῶν Βρεττὸν Κασσιμάτην.

3) Βεβαίως ὑπὸ ἰδίαν ἐδὴν ἔχον, ὅτι τὰ 95 ο)ο τῶν ἐξηπατηθέντων καὶ ἄλλως πως ὑπογραφάντων ὑπὲρ τοῦ Ι. Σημιτέκολου εἶναι ἀναφανδὸν κεκηρυγμένα καὶ δεδηλωμένα ὑπὲρ τοῦ συμπολίτου δημῶν Βρεττοῦ Κασσιμάτη, καὶ προτείνει καὶ προκαλεῖ πρὸς ἀπόδειξιν, ἀμερόληπτον καὶ ἐλευθέρων σχετικὴν ἐπὶ τούτου ψηφοφορίαν.

4) Ἀναγκάζεται διὰ τελευταίαν φοράν, ἀπηχοῦσα καὶ τὴν ὁμόθυμον τῆς περιφερείας γνώμην καὶ θέλησιν νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἀποκρούει ἐκτὸς τοῦ ὡς ἄνω Ι. Σημιτέκολου, καὶ τὸν διορισμὸν καὶ τὴν μετάθεσιν καὶ οἰονδήποτε ἄλλου ἐκτὸς τῆς περιφερείας δημῶν, καὶ ἐπιμένει, ὅπως τὴν θέσιν τοῦ σχολείου Καρβουνάδων—Κοντολιανίκων καταλάβῃ ὁ ὑπὸ τῆς περιφερείας ὑποδεικνύμενος ἐκλεκτὸς συμπολίτης δημῶν Βρεττὸς Κασσιμάτης.

5) Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν κ. Πρόεδρον, ὅπως ἀντίγραφον τῆς παρούσης πράξεως ὑποβάλλῃ καὶ ἀποστείλῃ πρὸς τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον καὶ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον Δημοτικῆς καὶ τὰ Μέλη τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Λακωνικῆς, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ἐκδιδόμενας Κυθηραϊκὰς Ἐφημερίδας πρὸς δημοσίευσιν.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη ἡ παρούσα πράξις καὶ υπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία
Ὁ Πρόεδρος Τὰ Μέλη
Εὐστάθιος Στάθης Παναγ. Σκλάβος
Πέτρος Κασσιμάτης
Ὁ Ταμίας Ἡ Γραμματεὺς
Ἐμμ. Κασσιμάτης Αἰκατ. Πετροχείλου
Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Καρβουνάδες 10 Δεκεμβρίου 1932
Ὁ Πρόεδρος τῆς Σχολ. Ἐφορείας
(Τ. Σ.) Εὐστάθιος Στάθης

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ

ΠΟΤΑΜΟΣ.— Ἐνεκα τῆς ἐφειτεινῆς μεγάλης πτώσεως ἐλαιῶν ἐκ τῶν ἐλαιοδένδρων ἐπὶ ζήμια τῶν ἐλαιοπαγωγῶν, ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ συζητῆται τὸ ζήτημα περὶ ἰδρύσεως ἐν τῇ νήσῳ μας ταμείου Προνοίας πρὸς προστασίαν τῶν ἐλαιῶν κατὰ τοῦ δάκον. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ αἰτία ὅπως ἀκουσθῶσιν διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν πλείστων ἐλαιοπαγωγῶν, οἵτινες ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ δεχθῶν τοῦτο, στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ἰδέας ὅτι δάκος δὲν προσέβαλεν τὰς ἐλαίας ἐν τῇ νήσῳ μας ἐπὶ σειρὰν πολλῶν ἐτῶν· ἡ δὲ ἐφειτεινὴ ζήμια ὀφείλεται οὐχὶ εἰς τὸν δάκον, ἀλλ' εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἔκστην τῶν μηνῶν Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου καὶ ἀνομβρίαν τῶν μηνῶν τούτων, καθ' ὅτι μόλις κατὰ τὴν 25 Ὀκτωβρίου ἐπρωτόβρεξε.

Τὴν ζήμiam τῶν ἐλαιοπαγωγῶν ἔρχεται κάπως νὰ ἐλαφρύνῃ ἡ καλὴ ἀπόδοσις τῶν ἐλαιῶν. Ἀλλὰ ἐνῷ ἄλλοτε ἡ ἀπόδοσις ἦτο 4 — 5 τοῦ μοιζουριοῦ, ἐφέτος γενικῶς ἦτο 5 — 6.

Καὶ τὰ τέσσαρα εἰς περιφέρειαν Ποταμοῦ ἀτμοκίνητα ἐργοστάσια ἐλαιοτριβείων ἐργάσθησαν ἱκανοποιητικῶς ἀναμένεται δὲ ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος νὰ ἀποπερατωθῇ ἡ ὅλη ἐργασία.

Ὁ καιρὸς ἐξακολουθεῖ ἱκανοποιητικὸς διὰ τὴν γεωργίαν. Ὁ περιορισμὸς τῶν ἔξ Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας ἐμβασμάτων ἐξαναγκάζει ἐκαστον κτηματίαν νὰ σπείρῃ περισσότεραν ἔκτασιν γῆς. Μετὰ χαρὰς δὲ παρατηρεῖται, ὅτι ἤρχισε νὰ γεννᾶται ζῆλος πρὸς τὴν δενδροφυτείαν, ἰδίως μετὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἐσχάτως ἐπισκεφθέντος τὴν νήσόν μας γεωπόνου κ. Κυρίκου.

ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΕΝ ΚΑΡΑΒΑ

Παρὰ τῆς Κοινότητος Καραβά, ἐλάβομεν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω πρακτικὸν Συνεδριάσεως τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐκ τοῦ ὁποῖου δεικνύνται αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ σχετικῶς

μὲ τὴν κατασκευὴν νέων ὁδῶν ἐντὸς τοῦ χωρίου καὶ ἔργων ἐξωραϊστικῶν. Διὰ τὴν ἀπρόσκοπον ἐπιτέλεσιν τούτων τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον, κατὰ τὴν συνεδριάσιν του εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ καλέσῃ καὶ τοὺς περισσοτέρους τῶν κατοίκων ἵνα μετ' αὐτῶν λάβωσιν ἀποφάσεις. Ἡ πρωτότυπος ἐνέργεια αὕτη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, εἶναι ἀξία ἐπαίνου, διότι δι' αὐτῆς θὰ δυννηθῇ ἀκωλύτως τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀποφάσεών του χωρὶς τὰ γνωστὰ ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἐμπόδια. Πλὴν τῶν ἄλλων ἀποφάσεών του, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον διώρισεν ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἀπαιτηθησομένου ποσοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν ὁλῶν τῶν ἀποφασισθέντων ἔργων. Καίτοι φοβούμεθα ὀλίγον διὰ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θὰ δυννηθῇ ν' ἀποφέρῃ ὁ ἔρανος ἐνεκα τῆς οικονομικῆς κρίσεως ὑπὸ τῆς ὁποίας μαστίζονται, ἀτυχῶς καὶ οἱ συμπολίται μας, ἐντούτοις συγχάριζομεν τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον διὰ τὰς τολμῆρας ἀποφάσεις του αἱ ὁποῖαι πρόοδον ἀσφαλῶς θὰ δώσουν εἰς τὸ χωρίον Καραβὰ καὶ συνιστῶμεν ἐκθύμως εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ Καραβίτας καὶ λοιποὺς συμπολίτας μας ὅπως συντρέξωσι κατὰ τὸ δυνατόν τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Καραβὰ διὰ τὸν ὀβολόν των.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΑΡΑΒΑ (ΚΥΘΗΡΩΝ)

Σήμερον τῇ 28ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1932 συνελθόντες ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ Ἀρρένων τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον, καὶ ὄσων τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται ἐν τῇ προηγουμένῃ Συνεδριάσει ὡς καὶ οἱ προσκληθέντες ἅπαντες καὶ ἀφοῦ ἐσυζητήσαμεν ἀπεφασίσσαμεν τὰ κατωθί :

1. Νὰ κατασκευασθῇ ὁ δρόμος τῆς ἐνώσεως Ἀγ. Πελαγίας — Καραβὰ-Ποταμοῦ.

2. Νὰ κατασκευασθῇ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου, ὁ δρόμος τοῦ Παττίλα, ἀπὸ θέσεως Πορταδέλλα, ἐν ἀρχῇ βατὸς καὶ ἀργότερον ἀμαξητὸς ἀπὸ τὰ κτήματα.

3. Νὰ κατασκευασθῶν αἱ δέσεις τῶν Λαγκαδιῶν.

4. Νὰ κατασκευασθῇ ὁ δρόμος τοῦ Μαγγάνου. Διὰ τοὺς ἄνω δρό-

μους ή μὲν Κοινότης προσέφερε τὸ ποσὸν τῶν ἐν τῷ ταμείῳ εἶχεν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος ἀειμνήστου Χαράλαμπους Κ. Κυπριάδου δραχμὰς ἑκατὸν ἐννεήκοντα χιλιάδων ἀριθ. (190.000) καὶ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποσύρουν καὶ ἄλλας (100.000) χιλιάδας δραχμὰς ἐκ τῶν (209.000) δραχμῶν εἰς ὁμολογίαν κατατεθειμένην εἰς τὸ Ὑποκατάστημα Τραπεζῆς Ἀθηνῶν Ποταμοῦ. Ἐκ τοῦ προχείρου γενομένη κατὰ τὴν συνεδρίασιν εἰσφορά συνεισφέρον συνάφονως τῷ καταλόγῳ περὶ τὰς 41.000 δραχμὰς.

5. Νὰ κατασκευασθῇ ὁ δρόμος Πλατείας Ἀμίου, Ἀγ. Νικολάου μὲ τὰ χρήματα ἅτινα ἄφησε ὁ ἀείμνηστος Εὐστάθιος Κ. Ἀηλαβέρης περὶ τὰς 306.000 χιλιάδας δραχμὰς.

6. Ὁ δρόμος τῆς ἐνώσεως νὰ ὀνομασθῇ ὁδὸς Χαράλαμπους Κ. Κυπριάδου.

7. Νὰ συστηθῇ πενταμελής Ἐπιτροπὴ κ. κ. Παναγιώτου Εὐαγ. Κρίθαρη, Θεοδώρου Ν. Τζωρτζόπουλου, Μηνᾶ Β. Κρίθαρη, Ἰωάννου Β. Βαγγῆ καὶ Ἐμμανουὴλ Π. Κουμέσου, πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν δρόμων ὑπὸ κατασκευὴν καὶ λοιπῶν κοινοφελῶν σκοπῶν Κοινότητος Καραβᾶ.

8. Τὴν ἐποπτεῖαν θέλει ἐξασχεῖ ὁ Πρόεδρος μὲ τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Κοινότητος Καραβᾶ.

9. Νὰ συστηθῇ Ἐπιτροπὴ ἐκτιμήσεως κτημάτων ἐκ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Θ. Διακοπούλου, Χαράλαμπους Κ. Κρίθαρη καὶ Θεοδώρου Γ. Κατράκη.

10. Ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐνεργήσῃ ἐράνους ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὐρισκομένους Καραβίτας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν νὰ ἀναθέσῃ καὶ συστήσῃ ὑποεπιτροπὰς πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τοὺς ἀνωτέρω κοινοφελεῖς σκοποὺς Κοινότητος Καραβᾶ.

11. Νὰ ἐκλεγῇ Ταμίας ὁ κ. Μηνᾶς Β. Κρίθαρης καὶ Γραμματεὺς ὁ κ. Θεόδωρος Ν. Τζωρτζόπουλος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Α. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον αὐθυμερὸν

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Π. Χ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΤΖΩΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓ. Κ. ΖΑΝΤΙΩΤΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Μ. ΤΖΩΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Θεοφῶ καθήκον ἐπιβεβλημένον νὰ ἐκφράσω καὶ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τοὺς ἀξιότιμους κ. κ. Ἰωάννην Κρίθαρην ἢ Καβαρδίνον, Θεόδωρον Ν. Φραντζεσκάκη καὶ Χρήστον Π. Κύπριον ἢ Πλάγιαν διὰ τὴν πρωτοβουλίαν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως ὁδοῦ Ἀγίας Πελαγίας—Καραβᾶ—Ποταμοῦ.

Ἐπίσης γνωστοποιῶ εἰς ἅπαντας τοὺς Κυθηρίους, Καραβίτας ὅτι ἡ ἐνωσις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἐπερατώθη καὶ ἡ συγκοινωνία ἤρρισε.

Ὁ Πρόεδρος Κοινότητος

Καραβᾶ - Κυθηρῶν

ΑΡΙΣΤ. ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΗΣΟΥ ΜΑΣ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΝ

Γεννήσεις

Ἐν Ποταμῷ. Ἔτεκον ἄρρενα:

Ἡ κ. Μαρούλη σύζυγος Γεωργ. Κορωναίου— ἡ κ. Ποθητὴ σύζ. Θεοδ. Κορωναίου

Ἐν Καραβᾷ. Ἔτεκον θήλειαι:

Ἡ κ. Εἰρήνη Π. Κρίθαρη— ἡ κ. Μαρία Φ. Σουρῆ— ἡ κ. Μαρούλη Ε. Δημοπούλου— ἡ κ. Ἀσπιδάμη Κ. Λιάδου

Ἔτεκεν ἄρρενα:

Ἡ κ. Καλομοῖρα Α. Κουμέσου.

Βαπτίσεις

Ἐν Ποταμῷ.

Ὁ κ. Ἀναστάσιος Πρωτοπράτης, παντοπώλης, ἀνεδέξατο ἐκ τῆς κολυμβήθρας τὸ θυγάτριον τοῦ ἐν Ἀγίᾳ Ἀναστασίᾳ κ. Ἀντωνίου Μανωρομάτη ὀνομάσας αὐτὸ Ἀναστάσιον.

Ἀρραβῶνες

Ἐν Καραβᾷ. Ἐνυμφεύθησαν:

Ὁ κ. Χαράλ. Γ. Τζωρτζόπουλος καὶ ἡ δις Παναγιώτα Ε. Βαγγῆ

Ὁ κ. Δημ. Μ. Κανέλης καὶ ἡ δις Βάσω Α. Κομνηνοῦ

Ὁ κ. Νικολ. Χ. Σουρῆς καὶ ἡ δις Βασιλικὴ Ἀρ. Κρίθαρη

Θάνατοι

Ἐν Ποταμῷ.

Ἰωάννης Μουλὸς ἐτῶν 82.— Σπυριδοῦλα Ι. Τσιγκοῦνη ἐτῶν 65

Ἐν Καραβᾷ.

Ἀναστάσιος Α. Πατριζίος ἐτῶν 85—Χαράλαμπος Θ. Βαγγῆς ἐτῶν 76—Γρηγορία Π. Κρίθαρη ἐτῶν 65—Πρεσβυτέρα Ἀργυρὴ ἱερ. Μ. Κορωναίου ἐτῶν 73.

Εἰς Κατσουλιάνιζα.

Μαρία Θ. Πατριζίου ἐτῶν 60.

Η ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΥΘΗΡΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τὰ μέλη τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Κυθηρίων Ἀθηνῶν, συνήλθον τὴν παρελθούσαν Δευτέραν 26 λήξαντος μηνὸς Δεκεμβρίου, εἰς ἐπαναληπτικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις καὶ παρὰ τὴν ὁδὸν Κορνά-

ρου ἀριθ. 4 Α'. Γυμνάσιον Θηλέων, μὲ θέματα: 1) Διαφόρους ἀνακοινώσεις καὶ 2) Ἐκλογὴν Ἐλεγκτῶν.

Ἀρχομένης τῆς Συνεδριάσεως ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακινῶν εἰς τὴν Συνέλευσιν διάφορα ἔγγραφα καὶ διαφόρους ἐνεργείας τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ὡς πρὸς τὴν συγκρότησιν Τμήματος τοῦ Συλλόγου, Φυσικῆς Ἀγωγῆς.

Μετὰ δὲ τοῦτο γνωρίζει εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου ἀνεκίνησε καὶ πάλιν τὸ ἐκκρεμὸν ζήτημα τῆς Ἐνώσεως τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Κυθηραϊκῶν Σωματείων καὶ ἀπεφάσισε ὅπως συγκαλέσῃ συνέδριον, εἰς ὃ νὰ λάβωσι μέρος καὶ τὰ ἑτέρα δύο Κυθηραϊκὰ Σωματεῖα ὡς καὶ πάντες οἱ Κυθηριοὶ, ἵνα ἀναπτυχθῶσιν ἐν αὐτῷ αἱ ἀπόψεις τῶν Σωματείων καὶ παντὸς Κυθηρίου.

Διὰ τοῦ Συνεδρίου τούτου ἐλπίζεται ὅτι θὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τοὺς Κυθηρίους νὰ σχηματίσων γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνώσεως καὶ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἀπὸ πολλοῦ ὑπάρχουσαν ἐκκρεμότητα. Κατὰ τὸ Συνέδριον θέλει παραστῇ, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου, καὶ ὁ συλλαβὼν τὴν ἰδέαν τῆς Ἐνώσεως καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεώργ. Φωτεινὸς ὅστις καὶ θ' ἀναπτύξῃ τὰς ἀπόψεις του.

Τὴν ἐνέργειαν ταύτην τοῦ Διοικ. Συμβουλίου ἐνέκρινεν ἀπολύτως ἡ Γεν. Συνέλευσις.

Ὁ χρόνος τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου δὲν ἔχει εἰσέτι ὀρισθῇ, πάντως εἶναι βέβαιον ὅτι ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. θέλει συνέλθῃ τοῦτο ἐν Ἀθήναις.

Μετὰ ταῦτα ἡ Γεν. Συνέλευσις προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν διαχείρησιν τοῦ ἔτους 1932, διὰ μυστικῆς διὰ ψηφοδελτίων ψηφοφορίας.

Μετὰ τὴν διαλογὴν τῶν ψηφοδελτίων, ἐπὶ ψηφισάντων 14 μελῶν, εὐρέθησαν ψηφοδέλτια:

12 διὰ τὸν Κων. Κορωναῖον

11 διὰ τὸν Παῦλον Στρατηγὸν καὶ

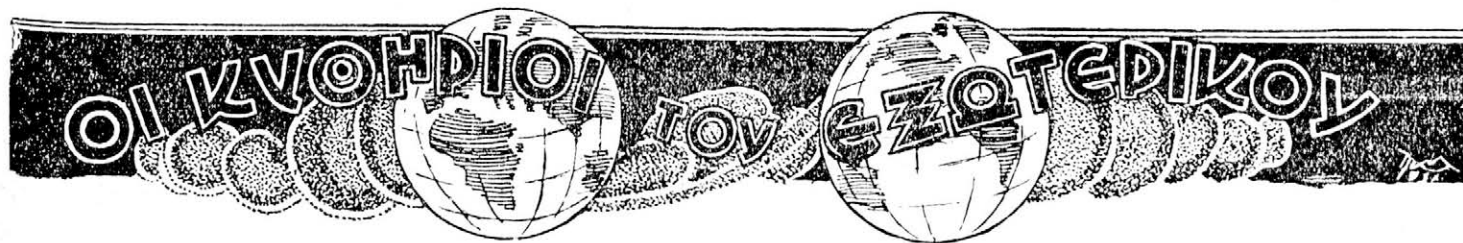
9 διὰ τὸν Γεώργ. Ἐλευθερίου

ἐκλεγέντας ὡς τακτικὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ

8 ψηφοδέλ. διὰ τὸν Μιχ. Χλέντζον

8 » » » Ἐμμ. Μυλωνά-

πούλον ἐκλεγέντας ὡς ἑκτακτα μέλη.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ

ΤΗΣ ΚΥΘΗΡΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, Δεκέμβριος 1932.
—Εἰς τὰς 4 πρῆξ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 4 μ. μ. συνήλθον τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητός μας ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἑλλ. Ἐνώσεως «Αἰσχύλος-Ἀρίων» εἰς Γενικὴν τακτικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Κωνστ. Κασσιμάτη ὀφθαλμιάτρου.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς τελευταίας Γεν. Συνελεύσεως καὶ ἐπικύρωσιν αὐτῶν, λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. Πρόεδρος, δρώμεται τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὅπως ἀπευθίῃ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν γενέτειρά καὶ ἀλησμόνητον ἡμῶν πατρίδα ἐκ μέρους τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Προχωρῶν ὁ κ. Πρόεδρος κἀμνεῖ μνείαν τοῦ ἀξιωματικῶν γεγονότος τῆς συμπληρώσεως δεκαετίας ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀνασυστάσεως τῆς ἀδελφότητός μας, χρονικὸν διάστημα ἀρκετὸν διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τὸ μέτρον καὶ τὴν ἀξίαν τῆς δράσεως αὐτῆς.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ κἀμνεῖ γενικὴν ἀνασκόπῃσιν τῆς τελευταίας δεκαετίας, συγχρόνως δὲ ἀναφέρει μερικὰ τινα περὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἀδελφότητος, καὶ τὰ ὅποια χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ ἀγαπητοῦ «Κυθηρ. Κήρυκος» ἀναφέρω ἐν συντομίᾳ.

Ἡ Ἀδελφότης τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Κυθηρίων (ὡς ὀνομάζεται ἐπίσης, χάριν τῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον δράσεώς της) ἰδρύθη κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1883 ὑπὸ τῶν ζηλωτῶν συμπατριωτῶν μας ἀοιδίων Ἑμ. Ζάννη προέδρου, Χαρ. Βλαντῆ, Χαρ. Ἀηλαβέρη, Ἰωάν. Τζωρτζοπούλου, Γεωργίου Ξάνθου, Γεώργ. Τσαμποῦ, Νικ. Σκορδίλη, Χρήστου Τσουκαλᾶ, Μηνᾶ Κυπριάδη καὶ Δημ. Μηνᾶ, οἵτινες καὶ ἀπετέλεσαν τὸ πρῶτον Διοικ. Συμβούλιον.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ὁ Γεώργ. Ξάνθος, ἀνὴρ εὐσεβής, κατεσκεύασεν δι' ἰδίων του δαπανῶν πανομοιότυπον εἰκόνα τῆς προστάτης ἡμῶν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης μετ' ἐπικεχρυσμένον ἀργυροῦ ἐπενδύματος καὶ ἐνεθρόνισεν αὐτὴν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἱερῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἔκτοτε δὲ τελεῖται ἀνελλιπῶς κατ' ἔτος μεγαλοπρεπὴς πανήγυρις κατὰ τὴν 24ην Σεπτεμβρίου.

Ἀτυχῶς ὁμως ἡ Ἀδελφότης μετὰ βραχείαν δράσιν περιορίσεν εἰς ἀδράνειαν ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἀνεσῆθη εἰμὴ τῷ 1898,

παρὰ νέων φιλανθρωπῶν συμπατριωτῶν, ἀποτελεσθέντος τοῦ νέου Διοικ. Συμβουλίου μετ' ἐπὶ τὸν ἀειμνήστον Γεώργιον Χαροῖδην, ὑπὸ τῶν Κ. Θεοδοωράκη, Ἰωάν. Ἀηλαβέρη, Ἀναστασίου Τζωρτζοπούλου, Ἀντ. Κασσιμάτη, Ἰωάν. Τζωρτζοπούλου, Ἰωάν. Κασσιμάτη, Χρήστου Τσουκαλᾶ καὶ Εὐαγγέλου Σουρῆ. Καὶ ἡ δευτέρα ὁμῶς αὕτη περίοδος δὲν ὑπῆρξε μακρὰ ὑπὸ ἐποπὴν δράσεως καὶ κανονικῆς λειτουργίας. Ὁ μόνος δὲ ἐκπρόσωπος δρῶν τῆς Ἀδελφότητος ὑπῆρξεν ὁ μακαρίτης Ἰωάννης Τζωρτζοπούλος ἀδελφὸς τοῦ πρὸ διετίας ἀποθανόντος ἐν Πειραιεὶ καθηγητοῦ Βασιλείου Τζωρτζοπούλου.

Κατὰ τὸ 1912 ἐγένετο ἑκακτος Γεν. Συνέλευσις καὶ ἐξελέγη νέον Δ. Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισε νὰ διαθέσῃ (παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ) τὴν περιουσίαν τῆς Ἀδελφότητος ἀνερχομένην εἰς 500 περίπου Λιγ. Ἀγγλίας ὑπὲρ τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγώνος τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἀπομεινάντων 30 λιγῶν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἀδελφότητος, δεδομένου ὅτι ἔκτοτε δὲν συνήλθεν οὔτε εἰς Γεν. Συνέλευσιν οὔτε εἰς συνεδρία Δ. Συμβουλίου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1922 ζωντὸς ἐξεδηλώθη ἐκ νέου ὁ πόθος ὅλων τῶν συμπατριωτῶν ὅπως ἡ ἀδελφότης ἐξέλθῃ τοῦ ληθάργου, πράγματι δὲ τῇ 20 Ἀπριλίῳ 1922 συνεκοιτῆθη ἑκακτος Γεν. Συνέλευσις παρουσία 63 Κυθηρίων καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀνασύστασις τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐξελέγη τὸ πρῶτον Δ. Συμβούλιον τῆς περιόδου ἀποτελεσθὲν ἀπὸ τῶν καὶ νῦν Προέδρου κ. Κ. Κασσιμάτην. Μέλη δὲ τοὺς κ. κ. Θ. Ποινέαν, Θωμᾶν Φραντζεσκάκη, Γεώργιον Ἀλφίερην, Παν. Πατρίκιον, Χρήστου Κυπριάδην, Ἑμμ. Βλαντῆν, Ἀντώνιον Ἀηλαβέρην καὶ Σπύρον Τραβασάρον ὅπερ καὶ παρέλαβον τὰς 30 ἀνωτέρω λεγθεῖσας λίρας, πᾶσιν τὸ ὅποῖον ἀπετέλεσε τὸν πυλῶνα τῆς νῦν περιουσίας τῆς Ἀδελφότητος κατὰ τὴν δεκαετὴν περίοδον ταύτην.

Κατὰ τὴν ἑκακτον Γεν. Συνέλευσιν τῆς 25 Ἰουνίου, ἐγίνε ἀναθεώρησις τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἀνετυπώθη νέος τοιοῦτος ὅστις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ οὕτω κατετάχθη ἡ ἀδελφότης μας μεταξὺ τῶν ἀνεγνωρισμένων Ἑλλ. Σωματείων τῇ 13/3/1928.

Κατὰ τὴν διαφεύσασαν δεκαετίαν τὰ ἐκείστοτε Δ. Συμβούλια προσήρχοντο εἰς τακτικὰς μηνιαίας συνεδριάσεις, ἡ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ συνήρχετο ἐπίσης κατ' ἔτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ διετίαν ἐκαλεῖτο Γεν. Συνέλευσις, πρὸ τῆς ὁποίας ἐλογοδοῦται ὁ κ. Πρόεδρος καὶ ἐξελέγετο νέον Δ. Συμβούλιον.

Ὅπως δ' ἔκαστος λάβῃ ἀμυδρὰν ἰδέαν τῶν ἐνεργειῶν καὶ κόπων τοῦ ἐκείστοτε ὑπὸ τὸν κ. Κ. Κασσιμάτην πάντοτε, Λιγ. Συμβουλίου παραθέτει χορηματικὰ ποσὰ δαπανηθέντα εἰς τακτικὰ καὶ ἑκακτα βοηθήματα εἰς ἀναξιοπαθοῦντας συμπατριώτας, διὰ νοσηλείαν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ, διὰ βιβλία καὶ ἄλλα χορηγῶν εἰς ἀπόρους Κυθηρίους μαθητὰς:

Ἔτος 1922—23	Λιγ. Αἰγ.	31,82
» 1923—24	»	56,81
» 1924—25	»	25,34
» 1925—26	»	30,52
» 1926—27	»	31,09
» 1927—28	»	37,52
» 1928—29	»	65,76
» 1929—30	»	73,21
» 1930—31	»	64,64
» 1931—32	»	79,10

Τὸ ὅλον Λίραι Αἰγύπτου 495,81
Λιγ. Αἰγ. Τετρακόσια ἐνενηνόντα πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ἓνα γρόσια.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἀδελφότης μας συμμετέχε εἰς διαφόρους ἐορτασμοὺς ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν διὰ τῶν ἐξῆς ποσῶν:

Ἔτος 1922 εἰς Κεντρ. ἐπιτροπὴν Προσφύγων Μ. Ἀσίας	Λ. Αἰγ.	50.
Ἔτος 1926 εἰς Κεντρ. ἐπιτροπὴν σεισμοπαθῶν Καστελλορίζου	Λ. Αἰγ.	2.
Ἔτος 1928 εἰς Κεντρ. ἐπιτροπὴν σεισμοπαθῶν Κορίνθου	Λ. Αἰγ.	20.
Ἔτος 1929 εἰς Κεντρ. ἐπιτροπὴν Γυμνασίου Κυθήρων	Λ. Αἰγ.	10.
Ἔτος 1932 εἰς Ἑλλήν. Κοινότητα Ἀλεξανδρείας (οἶκον. ἐνισχ.)	Λ. Αἰγ.	10.
Ἔτος 1932 εἰς Ἑλλήν. Κοινότητα Ἀλεξανδρείας (δίδακτρα ἀπόρων συμπατριωτῶν μαθητῶν)	Λ. Αἰγ.	10.
Εἰς Ἑλλήν. Κοιν. Ἀλεξ. ἐπὶ πενταετίαν ἀνὰ 2 λαφεῖα Νοσοκ. (5×2)	Λ. Αἰγ.	10.
Εἰς Ἑλλήν. Ἐνωσιν «Αἰσχύλος-Ἀρίων», διὰ ἐνεργητικὰ ἰδρύματά του, ἐν ὅλῳ κατὰ δεκαετίαν	Λ. Αἰγ.	28.
ἥτοι ἐν ὅλῳ	»	140.

Τὰ ἐκάστοτε ὅμως Δ. Συμβούλια ἐμερίνησαν συγχρόνως πρὸς ἀποταμίευσιν χρηματικῆς τινὸς περιουσίας, ἥτις ἀνέρεχεται σήμερον, μετὰ τῶν διαφόρων κληροδοτημάτων καὶ μετὰ τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῶν Αἰγυπτ. κρατικῶν Χρεωγράφων εἰς Λίρ. Ἀγγλ. 850 περίπου καὶ ἀρκετὰ Ἑλλην. Χρεώγραφα τῶν ὁποίων ἡ ἀξία σήμερον εἶναι μηδαμινή.

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1927 κατόπιν κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Σπύρου Τραβασάρου πρὸς τὴν Ἑλλ. Κοινότητα Ἀλεξανδρείας, ἡ Ἀδελφότης ἔχει δικαίωμα διὰ νοσήλεια 20 ἡμερῶν, ἐν τῇ Ἑλλ. Νοσοκομεῖᾳ ὑπὲρ ἀπο-

ρων Κυθηρίων ἀποκλειστικῶς. Εἰς τὸ κληροδοτήμα τοῦτο προστεθὴ καὶ ἔτερον τοιοῦτον τοῦ Μεγάλ. Εὐεργέτου Δημ. Κ. Πατρικίου πρὸς συντήρησιν μιᾶς κλίνης εἰς τὴν ὁποίαν νὰ νοσηλεύωνται κατὰ προτίμησιν ἄποροι Κυθηριοί.

Τοιοιτοτρόπως ὁ ἀπολογισμὸς τῆς τελευταίας ταύτης 10ετίας εἶναι ἀναμφιβόλως ἀρκετὰ εὐδαίμωνος, ἡ δὲ ἐκανοποιητικὴ αὐτῆς δρᾶσις ὑπῆρξεν αἰτία διαφόρων δωρεῶν, αἱ κυριώτεραι τῶν ὁποίων εἶναι αἱ τῶν αἰοιδίμων Σπύρου Τραβασάρου, Χαρ. Κυπριάδη καὶ Δημ. Πατρικίου, οἵτινες ἀνεκηρύχθησαν Μεγάλοι τῆς Ἀδελφότητος Εὐεργεταί.

Ἡ εὐάρεστος αὕτη κατάστασις τῆς Ἀδελφότητός μας, ὀφείλεται, ὥς καὶ ἀνωτέρω ἀναφέρεται εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ ζῆλον τῶν Μελῶν τῶν ἐκάστοτε Δ. Συμβουλίων, ἰδιαίτερος δὲ πρόπει γὰρ σημειωθῇ ἡ ἐνεργητικότης τοῦ ἀξιολογικοῦ κ. Κ. Κασσιμάτη, προεδρεύσαντος ὥς γνωστὸν ὅλων τῶν Δ. Σ. τῆς περιόδου ταύτης.

Ἀκολούθως ὁ κ. Πρόεδρος ἐξέθεσεν διὰ ἀναλυτικῆς λογοδοσίας τὴν δρᾶσιν τῆς τελευταίας διετίας, ἀκολούθως δὲ μέλος τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέγνωσε τοὺς ἰσολογισμοὺς καὶ ἐκθέσεις τῶν χρήσεων 1930-31 καὶ 1931-32, τοῦ τελευταίου ἰσολογισμοῦ ἔχοντος ὡς ἑξῆς:

Ἰσολογισμὸς χρήσεως ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1931 μέχρι 31ης Ὀκτωβρίου 1932

ΕΣΟΔΑ

Υπόλοιπον παρελθούσης χρήσεως ἐν τῇ Τραπέζῃ Ἀνατολῆς	Γρ. Δ.	5.724. 9
Μετρητὰ ἐν τῇ Ταμείᾳ παρελθούσης χρήσεως	»	1.276.—
Τόκοι καταθέσεων παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀνατολῆς μέχρι 30-6-32	»	172. 2
Τόκοι Προνομ. Αἰγ. Δανείου 3 1/2 %	»	2.035. 4
» Ἡνοπ. » 4 %	»	1.394.—
» 2 Ὁμολ. Ἀνταλλαξιμῶν 1926 8 %	»	23.—
Ἐκ μηνιαίων Συνδρομῶν Μελῶν	»	7.250.—
Ἐκ δωρεῶν καὶ εἰσφορῶν εἰς μνήμην τεθνεώτων	»	1.200.—
Ἐκ προσφορῶν πρὸς πανηγυρισμὸν ἑορτῆς 24-9-32	»	2.655.—
		Γρ. Δ. 21.730. 5

ΕΞΟΔΑ

Ἔξοδα πανηγυρισμοῦ ἑορτῆς Παναγίας Μυροδιωτίσεως 24-9-32	Γρ. Δ.	2.538.—
Βοηθήματα εἰς ἀναξιοπαθοῦντας Κυθηρίους	»	6.910.—
Εἰς Ἑλληνικὴν Κοινότητα Ἀλεξανδρείας δίδακτρα 19 ἀπόρων Κυθηρίων μαθητῶν	»	1.000.—
Δι' ἔντυπα, γραμματόσημα, ταχυδρ. Τραπέζης Ἀνατολῆς	»	102.—
Εἰς «Αἰσχύλον-Ἀρίωνα» ἐπιχορήγησις 1932	»	500.—
Εἰς «Αἰσχύλον-Ἀρίωνα» 10 λαχεῖα ἀντὶ Θεοῦ ἑορτῆς	»	50.—
Εἰς Ἑλληνικὴν Κοινότητα Ἀλεξανδρείας συμμετοχὴ εἰς ἔκτακτον ἔθρονον ὑπὲρ τῶν ἰδρυμάτων αὐτῆς	»	1.000.—
Εἰς Ἑλληνικὴν Κοινότητα Ἀλεξανδρείας 2 λαχεῖα Νοσοκομείων	»	200.—
Εἰς «Ταχυδρομὸν-Ὁμόνοιαν» διὰ δημοσίευσιν ψηφίσματος Κότσεια	»	80.—
Ποσοστὰ εἰσπράκτορος 12 μηνῶν	»	725.—
Ἀντιμισθία εἰσπράκτορος 12 μηνῶν	»	1.200.—
		Γρ. Δ. 14.305.—
Μετρητὰ παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀνατολῆς τῇ 31-10-1932	»	6.047. 5
Μετρητὰ ἐν τῇ Ταμείᾳ τῇ 31-10-1932	»	1.378.—
		Γρ. Δ. 21,730. 5

Παρὰ τῇ Τραπέζῃ Ἀνατολῆς εὐρίσκονται κατατεθειμένα:

- 1ον Α. Στ. 600 ὀνομ. εἰς ὁμολ. Προμ. Αἰγ. Δανείου 3 1/2 %
- 2ον » 360 » » » Ἡνοπ. » 4 %
- 3ον 2 ὁμολ. Ἀνταλλαξιμῶν 8 % 1926
- 4ον 19 ὁμολ. Ἀναγκαστικοῦ Δανείου 1922 6 1/2 %
- 5ον Δρχ. 77 προῖον 19 τοκομ. Ἀναγκ. Δανείου 1922 6 1/2 %

Παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος - Ἀθῆναι:

- Δεδεσμένον κληροδοτήμα Δημ. Κ. Πατρικίου (82 %) τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιχαρπίαν ἔχει ἡ Ἀδελφότης ἐκ:
- 1ον 18 ὁμολ. Ἑθν. Προσφ. Δανείου 7 % 1924
 - 2ον Δρχ. 3563 ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ ἰδίου κληροδοτήματος
 - 3ον Α. Στ 34.18.9 ἐπὶ Λονδίνου
 - 4ον Ἐπίσης τόκους εἰς πίστωσιν Ἀδελφότητος Δρχ. 3319

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 23 Νοεμβρίου 1932

ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΑΙ

ΠΑΝ. ΚΥΠΡΙΑΔΗΣ
ΧΡΙΣΤ. ΚΡΙΘΑΡΗΣ
ΔΗΜ. ΒΛΑΝΤΗΣ

Ο ΤΑΜΙΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ε. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΚΥΘΗΡΙΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Β. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Ἡ νῆσος τῶν Κυθήρων ἐπαξίως ὑπερφηφανέεται δι' ἓνα ἀνατείλαντα ἐπιστημονικὸν ἀστέρα, τὸ ἀγαπητὸν τῆς τέκνον ἱατρὸν Παναγιώτην Β. Φωτεινόν, ὅστις μόλις ἐσχάτως ἐπανέκαμψεν ἐξ Εὐρώπης, ἔνθα παρέμεινεν ἐπὶ ἑξαετίαν ὁλόκληρον πρὸς τελειοτέραν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν. Ὁ κ. Παναγιώτης Φωτεινός, μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐν Ἑλλάδι σπουδῶν του μετέβη εἰς Εὐρώπην, εἰδικευθεὶς εἰς τὸν κλάδον τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν νόσων. Παρακολουθήσας ἐπισταμένως τὰς τελευταίας προόδους τῆς ἐπιστήμης, εἰς Γαλλίαν, Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν, ἐπέδειξε πρωτοφανῆ ζήλον καὶ ἐπιμέλειαν, ἀποσπᾶσας τὰ συγχαρητήρια τῶν καθηγητῶν του καὶ διαπρέφας ἐκ τῶν πρώτων μεταξὺ τῶν διεθνῶν ἐπιστημονικῶν κύκλων.

Εἰσελθὼν ὡς βοηθὸς εἰς τὰ νοσοκομεῖα Σαιντ Λουὶς τῶν Παρισίων, Σαριτὲ τοῦ Βερολίνου κλπ. καὶ διατελέσας ὁ ἔμπιστος καὶ ἐπίσημος βοηθὸς τοῦ διασημοῦ Καθηγητοῦ τῶν Παρισίων Γκουζερῶ καὶ λοιπῶν μεγάλων δερματολόγων Σαβουρῶ, Χόφμαν (τοῦ γνωστοῦ Καθηγητοῦ Γερμανοῦ ἀνακαλύψαντος τὴν Σπειροχαίτην τῆς συφιλίδος) καὶ Γκάνς, γνωστοῦ μεγάλου Γερμανοῦ παθολογοανατόμου τοῦ δέρματος, ἔσχεν ἀπάσας τὰς εὐκαιρίας, ἵνα τελειοποιηθῇ ἐν τῷ κλάδῳ του.

Κατὰ τὰς ἑξαετεῖς εἰς Εὐρώπην σπουδᾶς του εἰς τὰς διαφόρους μεγάλας δερματολογικὰς κλινικάς, συνέγραψεν ἄνω τῶν πεντήκοντα ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν καὶ δὴ εἰς τρεῖς γλώσσας, Γαλλιστί, Γερμανιστί καὶ Ἀγγλιστί, αἵτινες δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι σήμερον κατέχουν ἐπίτιμον θέσιν εἰς τὰς κυριωτέρας ἐπιστημονικὰς βιβλιοθήκας τῆς Εὐρώπης.

Παρέστη πλειστάκις ὡς ἐπίσημος ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς δερματολογικὰ συνέδρια ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, ταυτοχρόνως δ' ἔκαμε

πλείστας ὅσας ἐπιστημονικὰς διαλέξεις, ὡς καὶ ἀπὸ ἀμφιθεάτρων διαφόρων πανεπιστημίων εἰς διαφόρους χώρας, παρασεία τῶν μεγαλειέτων ἐπιστημονικῶν κορυφῶν, μοναδικὸν γεγονός, μέχρι τοῦδε δι' ἑλλ. ἐπιστ. ὡς ἐν Παρισίοις, Γενεύῃ κλπ.

Ὁ κ. Παναγιώτης Φωτεινός, δι' εἰδικῆς μελέτης δημοσιευθείσης Γαλλιστί ἐν Παρισίοις καὶ ἀποτελουμένης ἐκ πεντακοσίων περίπου σελίδων, μετὰ προλόγου τοῦ Καθηγητοῦ τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Παρισίων κ. Γκουζερῶ, ἀπέκτησε τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, καὶ δὴ μὲ τὸν βαθμὸν ἄριστα μετ' ἐπαίνων, πρό τινος δέ, ἀνηγορεύθη ἐπιμελητὴς τῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ Ἀνδρέου Συγγροῦ Πανεπιστημιακῆς κλινικῆς τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ κ. Παναγιώτου Φωτεινοῦ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κύκλον, πολλὰ τὰ καλὰ ὑπόσχετα, ἔνεκα τῆς προορηθείσης ἀριτίας ἐπιστημονικῆς του μορφώσεως καὶ τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσιν σπανίου εἰς προτερήματα χαρακτῆρος του.

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγαλλιάσεως βλέπομεν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ ἐπιστήμων ἀκολουθεῖ τὴν λαμπρὰν σταδιοδρομίαν τοῦ θείου του, ἀγαπητοῦ μας συμπολίτου καὶ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Φωτεινοῦ, ὅστις μεγάλως συνετέλεσε διὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ νέου μας ἐπιστημονικοῦ ἀστέρος, εὐχόμεθα

δὲ ὁλοφύχως, ὅπως τὸ παράδειγμα τούτου μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι συμπολίται ἡμῶν, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδος, νήσου τῶν Κυθήρων, καὶ τῆς Ἑλλάδος ὁλοκλήρως.

Ἐκ μέρους τῆς Γεν. Συνελεύσεως ὁ κ. Ἀντ. Δηλαβέρης συνεχάρη τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὸ Δ. Συμβούλιον διὰ τὸν ἀπολογισμὸν τῶν πεπραγμένων καὶ τὰ ἐπιτευχθέντα τόσον εὐχάριστα ἀποτελέσματα.

Γενομένων ἀκολουθῶς ἀρχαιρεσιῶν ἐξελέγη τὸ νέον Α. Σ. μὲ μίαν μόνον ἀλλαγὴν ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος καὶ πάλιν ὁ κ. Κ. Κασσιμάτης, ἱατρός, παμψηφεῖ, Μέλη δὲ αὐτοῦ οἱ κ. κ. Ἀνδρέας Πετρόχειλος, Θεόδ. Κασσιμάτης, Ἀντ. Δηλαβέρης, Χοῦ-στος Κυπριαδῆς, Παν. Βλαντῆς, Θεόδ. Χλέντζος, Κωνστ. Κρίθαρης καὶ Παν. Ραΐσης ἀναπληρωματικοὶ δὲ οἱ κ. κ. Νικ. Ἰακ. Κασσιμάτης, Ἀλέξ. Κορωνάιος καὶ Θ. Πρινέας.

Κατόπιν τούτων ἐξελέγη διὰ βοῆς ἡ

νέα ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ δύο παλαιῶν μελῶν αὐτῆς τῶν κ. κ. Παν. Κυπριαδῆ καὶ Χριστοφ. Κρίθαρη καὶ ἐνὸς νέου τοῦ κ. Μιχ. Βουrolάκου.

Ἐλθούσης τῆς σειρᾶς τῶν ἀνακοινώσεων καὶ ἐπερωτήσεων, ὅλα τὰ παρόντα μέλη παρεκάλεσαν τὸ νέον Α. Σ. νὰ φροντίσῃ κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς διοργάνωσιν μιᾶς συγκεντρώσεως τῶν ἐδῶ Κυθηρίων μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των. πρὸς στενότεραν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τοῦ Κυθηραϊκοῦ στοιχείου Ἡ πρότασις αὕτη ἔγινε δεκτὴ παρὰ τῶν μελῶν τοῦ Α. Σ. καὶ ἐπροντάθη μία χοροεσπερὶς κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀπόκρεω, ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς Κυθηραϊκὰς οἰκογενεάς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθησαν νὰ ἐκτελέσουν, ἔγινε

ὁμως παράκλησις νὰ ἀφεθῇ ἐσωτερικὸν ζήτημα τοῦ Α. Συμβουλίου ὅπερ καὶ ἔγινε.

Τὰ νεοεκλεγέντα μέλη, συνελθόντα εἰς πρώτην συνεδρίαν τοῦ Συμβουλίου ἐξελέξαν ἀντιπρόεδρον τὸν κ. Ἀντ. Δηλαβέρην νεοεκλεγέντα, Γεν. Γραμματέα τὸν κ. Ἀνδρ. Πετρόχειλον, εἰδικὸν τοιοῦτον τὸν κ. Παν. Βλαντῆν καὶ ταμῖαν τὸν κ. Θεόδ. Κασσιμάτην, ἡ δὲ ἐπὶ τῶν βοηθημάτων ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ὅπως καὶ πρότερον, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον, τὸν Ταμίαν καὶ τοὺς συμβούλους κ. κ. Χρήστον Κυπριαδῆν καὶ Κωνστ. Κρίθαρη.

Ἀλεξάνδρεια τῇ 12 Δεκεμβρίου 1931

ΧΡΙΣΤ. ΚΡΙΘΑΡΗΣ

† ΝΙΚ. ΣΤΑΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΑΦΟΡΩΝΤΑ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΚΥΘΗΡΑ

ΜΕΤΑΦΡ. ΕΚ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΥΠΟ ΓΙΑΝΝΗ ΠΡΙΝΕΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Βραχυλογική Ἐκθεσις τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῆς νήσου Κυθήρων. Ὀρησκευτικά, ἡθικά καὶ πολιτικά συμβάντα λαβόντα χώραν εἰς τὴν νήσον πρὸ Χριστοῦ.

1) Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐκ τῶν περιφώνων γραμματικῶν συγγραφέων, ἀκμάσας εἰς τὸν 8ον αἰῶνα μ. Χ. εἰς τὸ Κ τοῦ Γεωμετρογραφικοῦ λεξικοῦ του ἀναφέρει ἐπὶ λέξει: «Τὰ Κυθήρα εἶναι νῆσος κειμένη παρὰ τὴν Κρήτην, ἔχουσα ὁμώνυμον πόλιν, παραλαβοῦσα τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Φοίνικα **Κύθηρον**, πρότερον καλουμένη **Πορφυροῦσα** διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν ὀνομαστικῶν πορφυρῶν τῆς νήσου, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης: «Κυθήρα πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα πρὸς τὴν Κρήτην ἀπὸ Κυθήρου τοῦ Φοίνικος ἐκαλεῖτο δὲ Πορφυροῦσα διὰ τὸ κάλλος τῶν παρὰ τῶν πορφυρῶν ὡς ὁ Ἀριστοτέλης.

2) Ἐὰν παρὰ τινος ἤθελεν ἀντιλογηθῇ ὅτι εἰς τὰ, ἕως σήμερον σωζόμενα, ἔργα τοῦ Ἀριστοτέλους δὲν φαίνεται ἓνα παρόμοιον χωρίον, πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ Διογένης Λαέρτιος, ἀκμάσας κατὰ τὸν 2ον αἰῶνα π. Χ., ἀναφέρει εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ συγγραφείσαν ἱστορίαν τῶν φιλοσόφων, μακρὸν καὶ ἀκριβῆ κατάλογον τετρακοσίων περίπου ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους μετὰ τοὺς τίτλους τῶν ἀφορώντων πᾶν εἶδος διδασκαλίας (ἅτινα τότε ὑφίσταντο, ἀλλὰ τῶν ὁποίων μέγιστον μέρος δὲν ὑπάρχει σήμερον) ἐν προσθήκῃ ἑτέρου καταλόγου τῶν ἔργων ἐκείνων ποὺ ὑπάρχουν σήμερον. Πολὺ πιθανὸν λοιπὸν Στέφανος ὁ Βυζάντιος νὰ ἀπήντησεν εἰς τι ἐκ τῶν ἀπωλεσθέντων ἐκείνων ἔργων τὸ προαναφερθὲν χωρίον. Ἄλλως πῶς ἦτο δυνατόν νὰ τολμήσῃ ν' ἀναφέρῃ τοιοῦτον ψεῦδος; Ἀναμφιβόλως θὰ ἐκατηγορεῖτο ὑπὸ πολλῶν ἀναγνωστῶν τοῦ λεξικοῦ του, ἐχόντων εἰς χεῖρας τῶν, τότε τὰ ἔργα τοῦ Ἀριστοτέλους, πολὺ περισσότερον δὲ ἢ ὅσον ὁ Στέφανος ὁ Βυζάντιος δὲν ἐγεννήθη οὔτε ἀνεγράφη εἰς τὰ Κυθήρα, ἀλλὰ εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τοῦτο ἦτο πλᾶσμα τῆς φαντασίας του ἢ εἶχε παραλάβῃ τοῦτο ἐκ παραδόσεων.

Ἐπίσης καὶ ὁ μέγας κριτικὸς Φώτιος, ἀκμάσας τὸν 8ον αἰῶνα τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς, ἀναφέρει διάφορα ἔργα τοῦ

Ἀριστοτέλους ἀναγνωσθέντα καὶ καλῶς σχολιασθέντα ὑπ' αὐτοῦ, τὰ ὅποια σήμερον δὲν ὑπάρχουν καὶ τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἠδύνατο κανεὶς σήμερον ν' ἀμφισβήτησιν τὴν ὑπαρξίν.

3) Κλαύδιος Πτολεμαῖος ὁ βιογράφος εἰς τὸ Γ. βιβλίον του καὶ κεφάλαιον Γ. τοῦ Γεωγραφικοῦ του ἔργου μᾶς γνωρίζει ὅτι ἡ νῆσος Κυθήρα ἐξεθιάζετο μετὰ τὴν νήσων τῶν προσκειμένων τῇ Πελοποννήσῳ καὶ ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Κρητικοῦ Πελάγους. Ὡστε πολὺ ὀρθῶς ὁ προαναφερθεὶς συγγραφεὺς Στέφανος Βυζάντιος βεβαίως ὅτι ἡ νῆσος Κυθήρα ἔκειτο παρὰ τὴν Κρήτην, μετὰ τὴν προσθήκην τῆς φράσεως τοῦ Πτολεμαίου ὅτι ἡ νῆσος τότε ἐξεθιάζετο!

4) Οἱ Ἑτοιμολόγοι διδάσκουν ὅτι τὸ ῥῆμα **Πορφυρέω**, ἀπὸ τῶν ὁποίων παράγεται ἡ μετοχὴ **Πορφυροῦσα** δηλοῖ: βάφω καὶ ἐκ πορφυροῦν χρώματος καὶ διαπάσσω, λαμβανομένη εἰς ἐνεργητικὴν σημασίαν, καὶ διὴ χωμαίνῃ ἐν οὐδετέρῳ ἔννοια, σημαίνει ἐρυθρίζω ἐν εἴδῃ Πορφύρας: **Πορφυροῦσα**, ὅθεν πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν σημασίαν βάφουσα ἢ διαπάσσουσα διὰ πορφυροῦ χρώματος ἢ ἐρυθρίζουσα δίκην πορφύρας, καὶ οὐχ ἦτον ὅμως πιθανώτερον ὅτι, ὁ προσημασθεὶς Στέφανος ὁ Βυζάντιος μένων προσεκολλημένος εἰς τὴν ἀθιεντίαν τοῦ Ἀριστοτέλους νὰ τὸ ἔχῃ λάβῃ εἰς τὴν πρώτην ἔννοιαν, θέλων νὰ διασημάνῃ ὅτι ἐκ Κυθήρων ἀρχικῶς προήρχετο ἡ χωματίζουσα ὕλη τῶν κογχυλίων τῆς πορφύρας διὰ τῶν ὁποίων ἐβάφοντο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους τὰ πορφυρὰ ὠραία ἐνδύματα.

5) Πλίνιος ὁ φυσιολόγος βεβαιώνει εἰς τὸ 4 βιβλίον καὶ 12 ἐδάφιον τοῦ ἔργου του, ὅτι τὰ Κυθήρα ὀνομάζοντο πρότερον: **Πορφυρίς**. Εἰς τὸν Ἀσιναιὸν Κόλπον, λέγει: Τρεῖς τρίποδες ἐν τῷ Λακωνικῷ, ἡ Θυγανοῦσα, ἡ Κόθων, τὰ Κυθήρα μετὰ πόλεως πρότερον καλουμένης, **Πορφυρίς**. Εἰς τὸν Ἀσιναιὸν κόλπον⁽¹⁾ ὑπάρχουν τρεῖς μικραὶ θυρίδες ἢ παράθυρα, ἐντὸς τοῦ Λακωνικοῦ (τουτέστι τοῦ μεγάλου κόλπου τοῦ συμπεριλαμβανομένου μεταξὺ τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου ἢ Κάρβο Ματαπᾶ καὶ τοῦ Μαλέα) Θυγανοῦ-

σα Κόθων καὶ Κυθήρα μετὰ φρουρίον, πρότερον καλουμένη Πορφυρίς.

Τὰ τρία ταῦτα θυρίδια εἶναι τρεῖς νῆσοι ἐρχόμεναι κατὰ σειρὰν καὶ ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ προειρημένου Ἀσιναιὸν κόλπου, παρὰ τὴν κομόπολιν τοῦ Μωρέως, ἥτις τὸ πάλαι ἦτο πόλις καλουμένη **Μποζός**, τὴν σήμερον καλουμένην **Βάτικα** καὶ λήγουσα εἰς τὰ Κυθήρα. **Κόθων** πρέπει νὰ εἶναι ἡ νῆσος ἡ καλουμένη τανῶν **Ἐλαφονήσιον** καὶ **Θυγανοῦσα** πρέπει νὰ εἶναι μία νῆσος κειμένη ἐντὸς τοῦ προειρημένου Ἀσιναιὸν Κόλπου σήμερον ἀποκαλουμένου λιμένος **Βάτικα**. Τὰς ὀνόμασε δὲ θυρίδια ἴσως διότι διὰ τῶν διαστημάτων αὐτῶν ἀποτελοῦσαν τρεῖς θυροί. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω μνησθέντα λεξικά. **Πορφυρίς** σημαίνει **πορφυροῦν ἐνδύμα**, πτῆνόν τι παρὰ τῷ Καλλιμάχῳ, ἡ νῆσος παρὰ τῷ Πλίνιῳ. Φαίνεται οὐχ ἦττον ὅτι ὁ Πλίνιος ἔκαμε ὑπαινιγμὸν πρὸς τὴν χωματικὴν ὕλην τῶν κογχυλίων πορφυρῶν, αἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Κυθήρων.

6) Ἐλέχθη παρὰ τινων, ὅτι ἡ νῆσος **Κυθήρα**, ἐκλήθη **Πορφυροῦσα** διότι ἠφθόνηι πορφυροῦ λίθου, ἀπατώνται ὅμως ἀναμφιβόλως οὗτοι διότι οἱ Ἕλληες ὀνόμαζον τὸν **πόρφυρον**, **Πορφυρίτης λίθος**. Ἐνεκα τῆς ὁμοιότητος τοῦ χρώματος τοῦ πρὸς ἐκείνον τῆς χωματικῆς ὕλης τῶν πορφυρῶν ὅθεν ἐὰν ὁ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ἐννοοῦσε τὴν πορφυροπέτραν, ἠθελεν εἶπῃ: **Διὰ τὸ κάλλος τὸ παρὰ τὸν πορφυρίτην λίθον**, τουτέστι διὰ τὸ κάλλος τὸ ὁποῖον προσέχεται ἀπὸ τοὺς πορφυρίτας. Ἐκτὸς τούτου δὲν προκύπτει ἀπὸ οὐδεμίαν πηγὴν ὅτι ἐν τῇ νήσῳ **Κυθήρα** ὑπῆρχε λατομεῖον πορφυρίτων λίθων. Εἶναι ὅμως ἀληθές ὅτι ἀνευρίσκονται ὑπὸ τὸ ἔδαφος τοῦ χωρίου **Ποταμὸς** ἐρυθραῖ τινες πέτρες λαμπρόταται αἵτινες ὅμως δὲν ἔχουν καμμίαν ὁμοιότητα μετὰ τὸ βαθὺ ροδόχρουν χρῶμα τῆς χωματικῆς ὕλης τῶν κογχυλίων τῶν πορφυρῶν, τοὺς ὁποίους κατωτέρω θέλω μνημονεύσῃ. Ὅλαι αἱ στήλαι τῶν βάθρων τῶν τριῶν τρούλων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως συνίστανται ἐκ πορφυρίτου, τοὺς ὁποίους ἰδὼν ἐγὼ διὰ τῶν ἰδίων μου ὀφθαλμῶν μαρτυρῶ ὅτι ἔχουν βαθὺ ροδόχρουν χρῶμα.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

(1) Ἀσιναιὸς κόλπος ὀνομάζεται παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν προεξοχὴν ἥτις εὐρίσκεται πρὸς δυσμὰς καὶ ἡ ὁποία ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους ἐκαλεῖτο Ὁ νοῦ γ γ α θ ο ς δηλαδὴ γνάθος ὄνου.

ΕΝΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣ ΚΙ' ΕΝΑΣ ΓΥΙΟΣ

— Έχει νά ρίξει βρόχο ἀπόψε !!

Κι' ἡ γορή Κατερίνα ἢ Χρόνενα, ἀκούγοντας τὴ βορῇ πὺν ἔπεφτε σὰ χαλίγια πάνω στὸ δῶμα, σηκώθη ζαρόνοντας καὶ κορβόντας τὰ χέρια της κατ' ἀπ' τὸν χοντρό της μποξὰ πῆγε κι' ἀμπάρωσε τὴ μισανοιχτὴ πόρτα τοῦ φωτοζώπιτου καὶ ξαναγύρισε κοντὰ στὸ γέρο Νικόλα τὸ Χρόνη, τὸν ἄντρα της, ἀπλώνοντας τὰ χέρια της στὴ φωτιά γιὰ νὰ τὰ ζεστάνη.

— Κι' ἀπὸ μοῦ λές ἐμένα, πὺς ἔχουνε φιλότιμο αὐτοὶ οἱ ἄθροποι, μοιρομύρισε, συνεχίζοντας μιὰν ἀρχινημένη κουβέντα. Ἐγνοια σου, κι' ὅλοι τους εἶναι τὸ ἴδιο ἀκόμα κι' ὁ συμπέθερος ὁ Μηνᾶς ζητάει νὰ τοῦ δώσουμε τὴ βοσκή κι' ἀπ' τὰ δύο σύμπορα γιὰ νὰ μᾶς κἀνῃ τὴ ζευγαρέα στὴν Παλιόπολη.

Κατάλαβες ; νὰ δώσουμε, λέει, τίς βοσκὰς τοῦ συμπόρου, κι' ἀπὸ νὰ μὴν ἔχουμε μέρος νὰ δέσουμε τὰ μαρτιά μας καὶ τὴ ζούλα μας. Ἀλλὰ μήγαρις κι' ὁ Κόρσολας κι' ὁ Γενεράλης δὲ ζητήσανε ἐδιακόσες δραχμὲς γιὰ τὴ ζευγαρέα ;

Πᾶ νὰ μοῦ σαλέψη τὸ μυαλὸ Νικολό μου... ἀκούς ἐδιακόσες δραχμὲς !!

Μερτιδιώτισσά μου πὺν καταντήσαμε...

Κι' ἡ γορή Νικόλενα ἀνακάτεψε τὴ λιγοστή φωτιά, πὺν αἰγόςβυνε στὸ σπαμένο τσουκάλι καὶ σήκωσε τὰ μάτια της στὴν παλιοκασέλα πὺν ἦταν πλαγιασμένος ὁ γέρος της.

Ὁ γέρω Χρόνης ξαπλωμένος στὴν κασέλα μὲ τὸ τοιμποῦκι στὸ στόμα ροχάλιζε.

— Νὰ μὲ πάρ' ἡ χάμαρη, κι' ἂν δὲ κοιμᾶται, φώναξε ἡ γυναῖκα του βλέποντάς τον καὶ σηκώθηκε πηγαίνοντας πρὸς τὸ μέρος του.

— Ἐ γέρω !! τοῦ φώναξε σκουντώντας τον, ἀκουσες ἦντα σοῦ κοντάριζα τόσην ὥρα ; ἡ ἐδιακόσες δραχμὲς, ἡ τὴ βοσκή τοῦ συμπόρου.

Ὁ γέρω Νικόλας στὸ σκούντημα καὶ στὶς φωνὲς τῆς γυναίκας του ἔξπνῃσε καὶ ζητώντας της ἕνα κάβοννο γιὰ νὰ βάλλῃ στὸ σβυσμένο τοιμποῦκι του, τέντωσε κατ' ἀπ' τὴν πατανία τὰ μουδιασμένα του πόδια κι' ἀνασηκώθη λιγάκι στὴν ἄκρη τῆς κασέλας.

Χασμουρήθηκε, τραβήξε μιὰ ρουφηξιά ἀπ' τὸ τοιμποῦκι καὶ φυσώντας τὸν καπνὸ καὶ ξεροβήχοντας.

— Ἦντα μοῦ τσαμπουνάγες τόσην ὥρα βρὲ Κατερίνα, μοιρομύρισε, ἡμουνα ζαβωμένος ἀπὸ τὸν ὕπνο καὶ δὲν κατάλαβα ἦντα διακόσες δραχμὲς ἔλεγες ;

— Ἐλεγα, τ' ἀποκοιθῆκ' ἡ γορή Κατερίνα, πὺς ἂ δὲ δώξης ἐδιακόσες δραχμὲς θὰ μείνῃ χέρισο τὸ χωράφι μας στὴν Παλιόπολη.

— Ἐδιακόσες δραχμὲς !! οὐραία ὁ γέρω Νικόλας ἀκούγοντας τὴ γυναῖκα του. Τὰ καταλάβαινα γῶ. Ἦσανε οἱ κανάγδες τὴν περιστάση πὺν εἶμαι κορβατωμένος καὶ δὲ μπορῶ νὰ δουλέψω γιὰ νὰ μὲ βάλουνε νὰ πλερώνω. Αὐτὰ παιθαίνει κανέναν, ὅτα δὲν ἔχει ἄθροπους δικούς του γιὰ νὰ δουλεύουνε τὰ χωράφια. Χμ... Νᾶχα καὶ γῶ κανένα γυιὸ γέρο, πὺν νὰ μπορῇ νὰ δουλέψῃ παρὰ ἔκανα ἕνα σακάτη, ἕνα παρασημειωμένο, ἕνα χαμένο κοριὸ πὺν δὲν ἦταν ἄξιο γιὰ τίποτα.

Ὁ γέρω Χρόνης σταμάτησε κι' ἄρχισε νὰ σαλιῖζῃ τὸ τοιμποῦκι του πὺν δὲν τραβοῦσε.

Ἡ γορή Κατερίνα τὸν κῆταξε κατὰματα καὶ χτυπώντας στὰ γόνατά της τὴ σκουριασμένη μασιὰ τοῦ μοιρομύρισε,

— Ἐ Νικολό σῶπαινε. Μὴν ἀρχίσῃς πάλι νὰ βοῖζῃς τὸ γυιό μας. Ὀλημερίς κάνεις ἀντὶ τὴ δουλειὰ δὲ βαρεθῆκες πιά ; κι' ἀπὸ πὺν ξαίρεις ; μπορεῖ καμμιὰ φορὰ νὰ σὲ βοηθήσῃ ὁ γυιός σου. Πὺν ξαίρεις ἂν ὁ Χαράλαμπος ἔχῃ γῆνῃ μεγάλος καὶ τρανός ;

Κι' ἡ γορή Κατερίνα λέγοντας τίς τελευταῖες της λέξεις στὸ γέρο της χαμογέλασε.

— Δὲ μὲ παρατὰς βρὲ Κατερίνα, ἀποκρίθηκ' αὐτός, μὲ τὸ γυιό σου ; Ὅλο τὰ ἴδια μοῦ τσαμπουνᾶς ἀπὸ τὸν καιρὸ πὺν τὸν ἔδιωξα πὸ τὸ σπίτι. Πὺν μπορεῖ μωρὲ νὰ κἀνῃ χαῖρι καὶ προκοπὴ αὐτός ὁ χαμένος ; Θὲ νᾶναι κανέναν ρεμπεσκὲς, κανέναν ἀλάνης καὶ θὰ κοιμᾶται στοὺς δρόμους στὸν Πειραῖα καὶ στὴν Ἀθήνα. Ἀκούς νὰ κἀνῃ, λέει, προκοπὴ ὁ γυιός της ὁ κούτσαβλος !... ὁ σακάτης !... Μωρὲ μπράβο σου Κατερίνα, νὰ τὸν ἐχαίρεσε τὸ σακάτη σου.

— Γιὰ τὸ Θεὸ πᾶψε μωρὲ Νικολό μου, φώναξ' ἡ Χρόνενα στὸ γέρο της καὶ σίμασε κοντὰ του. Πᾶψε κι' ὁ γυιός μας, ὁ Χαράλαμπος ἐτράνεψε !!

Ὁ γέρω Χρόνης ἀκούγοντας τὴ γυναῖκα του πῆγε νὰ γελάσῃ, μὰ ὁ καπνὸς

τοῦ τσιμποῦκι τοῦ κοντύλασε καὶ χτυπώντας μὲ θυμὸ τὸ χέρι του στὴν κασέλα τῆς φώναξε.

— Πᾶψε, πὺν νὰ παρ' ὁ Διότολος καὶ τὸ γυιό σου καὶ σένα. Ἀκούς νὰ τρανέψῃ λέει, ὁ Χαράλαμπος της ;

Καὶ λέγοντάς τα πέταξε μακριὰ τὸ τοιμποῦκι του καὶ ξανάγινε στὴν κασέλα.

— Ἐσὺ φώναξε ὅσο θέλεις, γέρω μου, τ' ἀποκοιθῆκ' ἡ γυναῖκα του, ἔγω σοῦ λέω πὺς ὁ γυιός μας ἐτράνεψε, κι' ἂ δὲν τὸ πιστεῖς ὁπὸ τὸ Γιώργη τὸ Σεβνταλῇ πὺν γύρις' ὀφές ἀπὸ τὸν Πειραῖα καὶ εἶδε τὸ γυιό μας. Ἀγροικῶς μωρὲ Νικόλα ; τὸν εἶδε λέει καὶ εἶναι μεγάλος καὶ τρανός ; ἔχει κάμει δουλειὰς μὲ φούντες ; εἶναι λέει διαφεντής σὲ μιὰ μεγάλη δουλειὰ. Καὶ πὺν νὰ στὰ λέω... μᾶς ἔφερε κι' ἕνα κορφίνι γιομάτο πράματα κι' ἕνα κἀντρο δικό σου, κι' ἀκόμα μοῦδωσε κι' ἕνα μεγάλο χαρτί πὺν σοῦ στέρνει, γιὰ νὰ πλερώσῃς νὰ δουλέψουνε τὰ χωράφια καὶ νὰ μὴν κοινοῦξουν.

Καὶ λέγοντάς τα ἡ γορή Χρόνενα σηκώθηκε κι' ἀνοίγοντας τὸ σεντοῦκι της πὺν ἦτανε δίπλα της, ἔβγαλε μιὰ μεγάλη φωτογραφία τοῦ γέρο Χρόνη καὶ ἕνα κολληριστὸ χιλιάρικο.

— Γλέπεις τα ; φώναξε στὸ γέρο της δείχνοντάς τα, ἂν μπορῇς ἄρχις νὰ βοῖζῃς πάλι τὸ γυιό σου.

Ὁ γέρω Χρόνης στ' ἀντίκρισμα τοῦ χιλιάρικου καὶ τοῦ κἀδρου πετάχτηκε πάνω κι' ἀρπάζοντας ἀπ' τὰ χέρια τῆς γυναίκας του τὸ χιλιάρικο μόνο τῆς φώναξε.

— Εἶναι χιλιάρικο μωρὲ Κατερίνα, ἕνα χιλιάρικο πὺν θὰ τὸ δείξω στὸ Γιάννη τὸν Κόρσολα νὰ σκάσῃ πὸ τὸ κακό του καὶ βάζοντάς το στὴ σακκούλα του μοιρομύρισε.

— Μωρὲ μπράβο του τοῦ Χαράλαμπου. **Τῶξερα γὼν πὺς θὰ πρόκοβε αὐτὸ τὸ παιδί,** τὸ εἶχα κορφοῦ καμάρου.

Ἡ γορή Χρόνενα, πὺν ἀμίλητη κυτοῦσε τὸ γέρο της νὰ κορβῇ τὸ χιλιάρικο ἀκούγοντάς τον νὰ λέῃ, πὺς εἶχε... **κορφοῦ καμάρου τὸ γυιό του,** πῆγε καὶ ἔπιασε τὸ πεταμένο τοιμποῦκι του καὶ δίνοντάς τουτὸ κἀθισε σιμά του καὶ τοῦπε.

— Κι' ὅμως καμμένε Νικολό, δὲν περνοῦσε μέρα, πὺν νὰ μὴ βοῖζῃς καὶ νὰ μὴν

καταρίεσαι τὸ γυνὸ σου καὶ δὲν πιστεύω νὰ ξέχασες πὼς ὁ ἴδιος ἐστὶν τὸν ἔδωξες σὰν κανένα σκύλο ἀπὸ τὸ σπίτι γιατί δὲν μπορούσε νὰ σοῦ δουλεύῃ.

— Ἄστα στὸ Θεό σου μορὴ Κατερίνα αὐτὰ μουμουρίζῃ ὁ Χρόνης· τί τὰ θέλεις, τί τὰ γυρεύεις. Περσασμένα-ξεχασμένα, καὶ γεμίζοντας τὸ τιμιπούκι του μὲ καπνὸ τῆς τσιγᾶς καὶ βυθίστηκε σὲ σκέψεις καπνίζοντας.

Κι' ἀπ' τὸ μυαλό του γέρω Χρόνης περνοῦσε ὁ περσασμένος καιρὸς, ποὺ βγάζοντας τὸ παιδί του ἀπ' τὸ σχολεῖο τῶστερνε στὸ Λιακόφι καὶ στήν Παληόπολη γιὰ νὰ κἀνῃ ζευγάρι καὶ νὰ χιτῆζη χαλάστρες, κι' ὅταν πιά εἶδε, πὼς τὸ παιδί του τὸ κουτσό, τὸ παρᾶσημο δὲν μπορούσε νὰ κἀνῃ τίς δουλειές ὅπως τίς ἤθελ' αὐτός, πὼς δὲν μπορούσε νὰ κἀνῃ κανένα μερόκαμα γιὰ νὰ τοῦ φέρῃ λεφτά, τῶδωξε μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ σπίτι του ἄσπλαχνα, λέγοντάς του πὼς δὲν μπορούσε νὰ ταῖζῃ σακάτηδες.

Θυμᾶται ἀκόμα πὼς τοῦπε ὅτι τῶστερνε στὸν Πειραιά, κοντὰ σ' ἓνα μπάρμπα του μακρυνὸ ποὺ δούλευε στὰ κάρβουνα δίνοντάς του μονάχα 6 δραχμές, ἴσα-ἴσα τὰ ναῦλα του. Κι' ἔφυγε τότες ὁ γιὸς του κουτσαίνοντας, τραβώντας γιὰ τὴν ἁγία Πελαγία ποδαρόδρομο, ἀφοῦ δὲν τοῦδωσε οὔτε τὸ μουλάρι γιατί τὸ ἤθελ' αὐτός νὰ πάῃ νὰ πουλήσῃ πατάτες στὴ Χώρα.

Κι' ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ ἔδωξε ἔτσι ἄσπλαχνα τὸ γυνὸ του, ὁ γέρω Χρόνης, δὲν ξαναρώτησε ποτὲ τί ἀπόγινε.

Καὶ νὰ τώρα ποὺ ἀναπάντεχα τοῦρχεται τὸ μήνυμα, πὼς ὁ γιὸς του γιγάντωσε, πὼς ἔκανε δουλειές μὲ φούντες, κι' ὁ γέρω Νικόλας χαϊδεύοντας τὴ σακκούλα του ποὺ εἶχε κρυμμένο τὸ χιλιάρικο ποὺ τοῦστειλ' ὁ γιὸς του, φύσαγε τὸν καπνὸ του καὶ σκεφτότανε.

Στὴν ἄλλην ἄκρῃ τῆς κασσέλας ἡ γρηὰ Κατερίνα μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια καὶ τὸ κεφάλι σκυμένο σκεφτόταν κι' αὐτή.

Σκεφτόταν τὰ λόγια τοῦ Σεβνταλῆ, σκεφτόταν τὴν ἱστορία τοῦ γιουῦ της ποὺ τῆς τὴν εἶπε ὁ νεοφερμένος της γείτονας, ὅπως τὴν ἄκουσε — κατὰ τὰ λόγια του—ἀπ' τὸ στόμα του.

Κι' ἡ γρηὰ Κατερίνα μὲ τὴν καρδιά καὶ μὲ τὸ νοῦ μιᾶς μητέρας ἄφινε τὴ σκέψη τῆς νὰ πετᾷ μακρὰ σὲ ἄγνωστα μέρη καὶ τῆς φαινόταν, πὼς τοῦ Σεβνταλῆ τὰ λόγια ζωντάνευαν.

— Ναί... νόμιζε ἡ βαρυνόμορη γρηὰ πὼς βλέπει τὸ γυνὸ της νὰ βγαίνει ἀπ' τὸ βαπόρι κουτσαίνοντας καὶ νὰ ρωτᾷ, ἄγνωστος αὐτὸς σὲ μιὰ μεγαλούπολη σὰν τὸν Πειραιά, ποὺ βρίσκειτ' ἡ καρβουνόσκαλα. Κι' ὅταν κατόρθωσε τέλος πάντων νὰ βρῇ τὸν πολυπόθητο μπάρμπα του, κι' ὅταν αὐτὸς βλέποντας τὸ σακάτη ἀνεπιό του τὸν ἔδωξε λέγοντάς του πὼς δὲν μπορούσε νὰ δουλεύῃ ζεμπίλι, ξανά-

βλεπ' ἡ γρηὰ Κατερίνα τὸ σακατεμένο παιδί της νὰ γυρῇ στοὺς δρόμους ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα μονάχο καὶ ἔρημο, ζητώντας μιὰ δουλειὰ γιὰ νὰ ζήσῃ. Κι' ὅταν στὸ τέλος βρεθῇκε κάποιος ράφτης νὰ τὸ πάρῃ στὸ μαγαζί του γιὰ νὰ μεράζῃ στοὺς πελάτες τὰ ρούχα, τότες ἄρχισε νὰ γνωρίζεται σιγά-σιγά μὲ τὸν κόσμο.

Κι' ἀπὸ τότε—τῆς τόπε χτυπητὰ αὐτὸ ὁ Σεβνταλῆς — ὁ γιὸς της ἄρχισε νὰ παίρνῃ τὴν ἀπάνω βόλτα...

Ἐνας στεναγμὸς ξέφυγε ἀπ' τὰ γερροντιζὰ στήθια τῆς γρηᾶς Κατερίνας.

Ἐξω ἔβρεχε ἀκόμα δυνατὰ, κι' οἱ δυὸ γέροι καθισμένοι ὁ ἓνας κοντὰ στὸν ἄλλον σκεφτόταν γιὰ τὸ παιδί τους μὲ τὸ δικό του τρόπο καθέννας.

Εἶναι πάλι μιὰ βροχερὴ χειμωνιάτικη νύχτα. Παραμονὴ χριστουγέννων, καὶ στοῦ γέρω Χρόνη τὸ σπιτιζό, πάνω στὴν ἴδια κασσέλα ποὺ πέφτει, κουβέντιαζε μὲ τὴ γυναῖκα του γιὰ τὸ γυνὸ του, ὁ γέρω Νικόλας κοιτάει βαρυνὰ ἄρρωστος.

Ὁ Σεβνταλῆς, ὁ Γενεράλης, ὁ Κόρσολας κι' οἱ ἄλλοι γειτόνοι κρατᾶνε συντροφιά τῆς γρηᾶς Χρόνης γιὰ τὸ ξενύχτι τοῦ γέρου.

— Ἐτηλεγράφησα στὸ Χαράλαμπο νᾶρθῃ, εἶπε σὲ μιὰ στιγμή ὁ Σεβνταλῆς στὴ Χρόνη.

— Ἀλήθεια, — πετάχτηκε ὁ Γιάννης Κόρσολας — γιατί ἀνέφερες τὸ Χαράλαμπο. Ἐμαῖδες τίποτα τώρα τελευταῖα γιὰ δαύτονε;

— Ἦντα μὲ ρωτᾷς μορὲ συμπέθερε, τ' ἀποκριθῇ; ὁ Σεβνταλῆς, ἦντα νὰ μάθω; μίγαρις ἄκουσες ἐστὶν τίποτα;

— Κάτι ἄκουσα στὸν Ποταμὸ τὸ πρωῒ, μουμουρίζε μασσώντας τὰ λόγια του ὁ Κόρσολας, ἦρθε ποὺ λές, κείνος ὁ Βοεττὸς ὁ Χαστᾶς πὸ τὰ Ῥωνιάδικα κι' ἔλεγε στοῦ Ἀρβανίτη τὸν καφρενέ, πὼς τοῦ Χρόνη ὁ γιὸς ποὺ πάεγε τόσο καλὰ, μπλέχτηκε σὲ κάτι βρωμοδουλειές κι' ἔμεινε πάλι ἀπένταρος.

Ὁ γέρω Χρόνης ἀκούγοντας τὴν τελευταῖα κουβέντα τοῦ Κόρσολα χούρωσε τὰ σβυσμένα ἀπ' τὴν ἀρρώστεια μάτια του καὶ παίρνοντας δύναμη μουρμούρισε μὲ κομμένη φωνή.

— Τῶξαιρα γὼ πὼς αὐτὸς ὁ κανάγιας δὲν ἦταν ἄξιος γιὰ τίποτα.

Σὲ λίγες ὥρες ὁ Νικόλας ὁ Χρόνης ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια του καὶ δὲν ξαναμίλησε πιά...

Κι' ὅταν τὴν ἄλλη μέρα τ' ἀπόγεμα οἱ χωριανοὶ μαζεμένοι στὴν ἐκκλησίᾳ δίναν τὸν τελευταῖο χαιρετισμὸ σ' αὐτὸν ποὺ ἔφυγε γιὰ πάντα, εἶδαν νὰ μπαίνει βιαστικά ἓνας νέος κουτσαίνοντας καὶ νὰ χύνεται μὲ φωνές καὶ μὲ κλάμματα πάνω στὸ ἄψυχο πιά σῶμα τοῦ γέρω Χρόνη.

Κι' ὁ νέος αὐτὸς ὁ κουτσὸς δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ γυνὸ τοῦ γέρω Χρόνη, τὸ

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ ΤΟΝ ΗΛΙΟ ΜΟΥ ΣΚΕΠΑΖΟΥΝ

Δούλος κι' ἐγὼ τοῦ κόσμου κολασμένος τὴν κόλαση θεωρῶ, μὰ δὲ βαστῶ νὰ καίγωμαι ὁλότελα χαμένος.

—

Πῆρα τὴ ράχη τοῦ βουνοῦ ν' ἀνέβω καὶ κεῖ ψηλὰ θεωρῶ πουλιὰ καὶ βλέπω τὰ σὰν κάπως νὰ ζηλεύω.

—

Τὸ 'να μὲ τ' ἄλλο τὰ πουλιὰ γλεντοῦνε δὲν τὰ σκλαβώνει ἐκεῖ σκλαβιάς κλουβί, ἀλλ' ὅμως γιὰ τὸν πόνο μας ποιοῦνε.

—

Θὰ τοιῶνουν τὸν πόνο μας, ποὺ βγαίνει ὡς τὴν κορφή ψηλὰ στ' ἀπάτητα βουνὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὸν οὐρανὸ πηγαίνει.

—

καὶ πάει μὲ παράπονο κλαμένος, μυριόστομη φωνή, σὰν ἅγια προσευχή, ἀπ' τὴν κραυγὴ τῆς πείνας θεωριέμενος.

—

Κι' ἀγκομαχᾷ ὁ πόνος σὰν ἀντάρα κι' ἀλλάζουν τὰ πουλιὰ τὴν ἐρωτοφωλιά γιὰ νὰ μὴ δοῦν τὴν ἄγριά μας τρομάρα.

—

Τὸ 'να μὲ τ' ἄλλο πᾶνε νὰ γλεντοῦνε δὲν τὰ φοβίζει ἐκεῖ τοῦ τρόμου μας φωνή, ἀλλὰ συχνὰ καὶ μᾶς μοιρολογοῦνε.

—

Ἐμένα ὅμως τ' ἄχ καὶ βᾶχ τρομάζουν παράδεισο μακρὰ θεωρῶ ἀπ' τὰ βουνὰ, μὰ σύννεφα τὸν ἥλιο μοῦ σκεπάζουν.

Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1933

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ

Χαράλαμπο, ποὺ δὲν εἶχε δυστυχίσει καθόλου, μὰ ποὺ μαθαίνοντας πὼς ὁ πατέρας του πέθαινε παράτησε τίς δουλειές του καὶ ναυλώνοντας καράβι ἐπίτηδες ἦρθε στὸ Τσιρίγο νὰ δῇ γιὰ στερεὴ φορὰ τὸν ἄνθρωπο ποὺ λεγόταν πατέρας του καὶ νὰ χύσῃ κι' αὐτὸς ἓνα δάκρυ πάνω στοῦ γέρω Χρόνη τὴν καρδιά, σὲ μιὰ καρδιά ποὺ δὲν εἶχε χτυπήσει ποτὲ μὲ λαχτάρα γι' αὐτόν, μὰ ποὺ δὲν ἔπανε ὅμως νὰ εἶναι ἡ καρδιά τοῦ πατέρα του.

ΚΩΝ. ΚΟΥΕΛΗΣ

ΚΑΤΑΡΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

Υπό Θ. Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

Ὁ Κάβο-Μαλιᾶς, σὺν ζόρικος γκρινιάρης γέρος κατσουφισμένος μὲ τὰ πυκνά του φρύδια ὅπως συνήθιζε, ἦταν ἔτοιμος νὰ ταραῖξῃ τ' ἄπατα νερά τοῦ πελάγους. Μὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, φαίνονταν ποῦ ἀπειλητικὸς ἀπὸ ἄλλοτε, μὲ διαθέσεις ἀσυνήθιστες. Ἐνα μῆνυμα στὸν Ποσειδῶνα, ποῦ ἦτο τότε στὸ νὰο του στὸ Ταίναρο, τὸν ἔκαμε νὰ ταραῖξῃ μὲ τὴν τρίαινά του τὰ μαῦρα νερά τοῦ Μαλέα. Τὸ μῆνυμα αὐτὸ ἦταν σταλμένο ἀπὸ τὴν Ἥρα, ἀπὸ τὴν μεγάλη δηλαδὴ θεά, ποῦ μισοῦσε πολὺ τὸν Πάρι καὶ τοὺς Τρώες ἐξ αἰτίας τοῦ ὁ Πάρις κατὰ τὴν κρίσιν τῶν θεῶν καλλιστείων εἶχε δώσει τὸ μῆλον, τὴν προτίμησιν τῆς ὠραιότητος δηλαδὴ, ὅχι εἰς αὐτὴν τὴν μεγαλόσχημον Ἥραν, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ἡ ὁποία ἔκτοτε διὰ τοῦτο καὶ τὸν ὑπεστήριζε.

Φουσκῶσανε λοιπὸν τὰ νερά τοῦ Μαλέα μὲ τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ποσειδῶνα καὶ τὸ πέλασμα στὰ πλοῖα δὲν ἦταν δυνατό, διότι ἔκτος ἀπὸ τὰ λυσσασμένα κύματα ἐμποδίζανε τὴν δίοδον καὶ οἱ Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων, μερικοὶ δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, ποῦ πῆγαιναν μὲ τὰς διαθέσεις τῆς Ἥρας τῆς ἐχθρᾶς τῶν Τρώων φίλης ὁμῶς τῶν Ἑλλήνων. Οἱ Θεοὶ λοιπὸν ἦσαν σὲ θέσι μάχης, ὁ Αἰόλος, μὲ τὸ θυροδῶδες του προσωπικὸ κατὰ τὴν δίοδον μὲ σπουδὴν στὰ τουλοῦμα του. Ὁ Ποσειδῶν, βουτυγμένος στὰ νερά τῆς θάλασσας, κρατοῦσε στὸνα τοῦ χέρι τὴν τρίαινα, ἔτοιμος νὰ τὴν ξαπολύσῃ ὡς τὸ θυοῖ, Κι' ὁ γέρω Βάκχος, σκνίπα στὸ μεθύσι, εἶχεν ἀκολουθήσει τοὺς ἄλλους μαχητάς. Μὰ καὶ τὸ Ταίναρο εἶχε μιὰ πρωτοφανή κίνησιν. Ἀργὰ τὴ νύκτα, μιὰ θεώρια κατακόκκινη φλόγα ἔκανε τὴ διάπλατη ἀγκάλη τῶν ὑδάτων νὰ λαμποκοπᾷ, ἐνῷ ὑψηλά, στὶς γέρινες πλάτες του, ὑψωνόταν ἕνας πυκνὸς μαῦρος καπνός, σκεπάζοντας τὸ στερέωμα.

Σὰν πλησίαζε κανεῖς, θὰ μπορούσε ν' ἀκούσῃ ἐξωτικούς ἤχους μουσικῆς. Λίγο παρὰ πέρα, γλυστροῦσεν ἀπαλὰ πάνω στὰ ταχπίνικα κύματα ἕνας ὀλόκληρος στολισμένος ἀπὸ τριήρεις. Φεύγαν γοργὰ, σὺν ἀλόκοτα πουλιά, μ' ἀνοιγμένους πτεροῦγες, ἐνῷ ἕνα ἐλαφρὸ ἀεράκι τίς ἔσπρωχνε στὸ πέλαγο. Τὸ φεγγάρι, ὀλόγεμο μὲλις ξεπρόβελνε στὸν ὀρίζοντα ζυγώνοντας τὰ κιτριναῖρα μοῦτρα του, ἐνῷ οἱ ἀρρωστιαίρικες ματιές του σβύναν ἀδοξα ἐμπρὸς τὴν ἐκθαμβωτικὴν λάμψιν τοῦ Ταϊνάρου. Ἐμοιαζε σὺν μιᾷ πύρινῃ γλῶσσᾳ, ψάχνοντας ἀδιάκριτα τὸ χάος τ' οὐρανοῦ, τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕγρου κόσμου καὶ τὸν ἀσύληπτο ἀέρα. Φαίνονταν σὺν νὰ ἐθγαίνεν ἀπὸ τὰ σπλάχνα

τῆς γῆς, πηδώντας μ' ἄλματα εἰς τὸ κενόν, καὶ μὲ μιὰ ὑπέρτατη προσπάθειαν νὰ φωτίσῃ τὸ σύμπαν. Ἐθγαίνεν ἀπὸ μιὰ φωτιά, ἀναμμένη ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ χέρια τῶν θεῶν τῆς Τροίας. Φερμένοι ἀπὸ τὴν Τρωάδα, τὴ μακρινὴ καὶ περήφανη πόλιν τῆς Ἀσίας, ἤθελαν νὰ βοηθήσουν τὸν Πάρι στὴν ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης τῆς Σπάρτης, καὶ νὰ τοὺς προστατέψουν στὴ φυγῇ. Ἔτσι τὸ χαριτωμένο βασιλόπουλο ἔχοντας στὴν ἀγκυλιά του τὴ λεία τῆς ἀγάπης του, τὴ πεντάμορφη Ἑλένη, ταξίδευε γιὰ τὴν ἐνδοξὴ χώρα του, σιμὰ στοὺς ὑψηλούς του. Ἡ καρδιά του κτυποῦσεν ἀλλοιῶτικα αὐτὸ τὸ θράδυ μέσα στὸν ὑδάτινον ὀρίζοντα, μὲ ἕνα αἰσθημα ἀπερίγραπτης ἀγάπης καὶ τρυφερότητος. Ὅταν θρυσκόταν στὴ Τροία, ἄκουσε νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἀθάνατη ὁμορφιά τῆς Ἑλένης. Ἡ νέα του καρδιά τὴν πόθησε, κι' ὄνειρεῖτο νὰ τὴν κἀν δική του. Ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρὸν ταξίδι, τὴν ἀπέκτησε. Τὴν εἶχε ποιά σιμὰ του, μὲ τὴν διαθεθαίωσι τῶν θεῶν του, πῶς σὲ λίγες ἡμέρες θ' ἀκτινοβολοῦσε τὸ πάλαι τῆς Τροίας ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς. Ὅταν ὁ στολίσκος ἔπλεε στὴν ἀνοικτὴ θάλασσα, ἡ λάμψις τῆς φλόγας τοῦ Ταϊνάρου εἶχε σηκωθεῖ ἀκόμη ὑψηλότερα πρὸς τὸ στερέωμα. Τὸ πέλαγος ἐφωτίσθη δυνατότερα, καὶ πάνω στὰ ἵσυχια νερά του καθρεφτίσθησαν ὀλοζώντανες οἱ σιλουέτες τῶν θεῶν τῆς Τροίας. Πέρα στὸ Ταίναρο, οἱ ἀθάνατοι αὐτοὶ παντοκράτορες, ὑψωθήκαν στὸν οὐρανὸν κρατώντας στὰ χέρια χρυσὲς λαμπάδες μ' ἐκθαμβωτικὸ φῶς. Στὰ πρόσωπά τους κυριαρχοῦσε τὸ οὐράνιον χαμόγελο, στὰ μάτια τους ἔλαμπεν ἡ χαρὰ τῆς νίκης, κι' ἀπ' τὰ χεῖλη τους ἔθγαίναν πρωτάκουστοι ἤχοι μελωδίας. Οἱ Θεοὶ τῶν Τρώων γλεντοῦσαν. Ἐπανηγύριζαν τὴν ἀρπαγὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀριστοτεχνήματος τῆς ὁμορφιάς. Κι' οἱ τριήρεις, γλυστροῦσαν πάνω στὰ γαλήνια νερά.

Μὰ καὶ οἱ Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων ἀγρυπνοῦσαν. Ὁ Αἰόλος, παρακινημένος ἀπὸ τὴν Ἥρα, ξεχύθη ἀκράτητος μέτους μαχητάς του, οὐρλιάζοντας δαιμονισμένα. Ὁ Ποσειδῶν, ἀνακάτεψε τὴ θάλασσα, κάνοντας τὴν ἕναν ἄσπρο ἀφρό. Ἔτσι ἡ ἐπίθεσις γενικὴ κι' ἀκράτητη, ἐρχόταν μὲ βία, μὲ μαχητάς τοὺς ἀθάνατους θεοὺς τῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν νὰ μὴν ἀφήσουν νὰ τοὺς ξεφύγῃ σὲ ξένη χώρα ἡ ἀθάνατη καλλονὴ τῆς πατρίδος των.

Οἱ τριήρεις πέσαν μέσα στὰ πυκνὰ πυρὰ τῶν μαχητῶν τοῦ Ὀλύμπου. Ἐμπρὸς τὴν μεγάλην τους ὀρμήν, ἔδωκε μονομιάς ἡ φωτιά τοῦ Ταϊνάρου, καὶ οἱ Θεοὶ τῶν Τρώ-

ων, πανυκόβλητοι ἔτρεξαν στὴ πατρίδα τους γιὰ ν' ἀναγγεῖλουν τὸ κίνδυνον...

Ἡ καταστροφὴ θάταν βεβαία. Μὰ ἡ Ἑλένη, πιστὴ στὴ θρησκεία τῶν θεῶν τῆς, θυμήθη τὴν Ἀφροδίτη τῶν Κυθήρων. Λίγα μίλλια μακρότερα, σὲ μιὰ βραχώδη ἀκτὴ τοῦ νησιοῦ, εἶχε κτισθεῖ ὁ βωμὸς τῆς. Ἠλπίσε σ' αὐτήν, καὶ τὴν ἐκέλευσε γερμένη στὴν ἀγκυλιά τοῦ Πάρι. Ἐκεῖνος, κίτρινος σὺν πελαγισμένος, καταρίσταν τοὺς δειλοὺς θεοὺς του. Ἡ Ἑλένη ἔκλαιγε μὲς στὸ σκοτάδι, χωρὶς νὰ γείνῃ ἀντιληπτὴ ἀπὸ τὸν Πάρι. Στὶς τρομερὲς αὐτὲς στιγμὲς ποῦ ἐσήμαιναν ἕνα ἐπερχόμενο φρικτὸ τέλος, ἄστραψε μὲς στὸ μυαλὸ τῆς ἡ περασμένη τῆς ζωὴ στὴ Σπάρτη. Γι' αὐτὴν, φαίνονταν ἕνα μὲλις ξεθωριασμένο ὄνειρον... Ὑστερα πάλι, ἐφαντάσθη τὴ νέαν ζωὴν ποῦ θὰ τὴν περίμενε στὴ Τροία... Κι' αὐτὴ φαίνονταν στὴν Ἑλένη σὺν ἕνα ἀπατηλὸ ὄνειρον ποῦ ποτὲ δὲν πραγματοποιεῖται. Ὅλα περὶ τὰ ἔδλεπε ψεύτικα, γελοῖα... Ὑλα... Ὑσα συνοδεύουν τὴ ζωὴ. Καὶ ἀπειρες ἄλλες σκέψεις κυριαρχοῦσαν στὸ μυαλὸ τῆς, ἐνῷ τὰ δάκρυα, πέφτοντας ἀπὸ τὰ μαῦρα σύνεφα τῆς ψυχῆς τῆς, ὀργωναν καυτερὰ τὰ κρύα τῆς μάγουλα.

Μὰ σὺν ὅλοις οἱ θλιβεροὶ συλλογισμοὶ εἶχαν πολιορκήσῃ τὴν ὥραιαν τῆς Σπάρτης, ξάφνου, ἀντίκρουσε ὑψηλὰ εἰς τὸν ὀρίζοντα τῶν Κυθήρων τὴν Ἀφροδίτην. Ὀλοκόκκινη, σὺν στήλῃ φλόγας, καὶ μὲ τενωμένο τὸ πελώριον τῆς χέρι, ἔδειχνε στοὺς θαλασσοπόρους τὸ μέρος τοῦ βωμοῦ τῆς. Φαίνονταν καθαρά σὺν νάλεγε πῶς ἤθελε νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ἡ θεά, ἄκουσε τὰ παρακάλλια, κι' ἡ καλὴ καρδιά τῆς πόνεσε, ἐμπρὸς τὸ κίνδυνον τῆς ἀπώλειας τῆς Ἑλένης πόνεσε τοὺς ἐρωτευμένους ποῦ πάντα ἐπροστάτευε.

Τὸ τενωμένο χέρι τῆς ὥραιας θεᾶς ἐφθάνεν ὡς τ' ἀνοικτὸ πέλαγος ὅπου ἦσαν οἱ τριήρεις, ὀδηγώντας μὲ τὴ φωτεινὴν τοῦ λάμψι τοὺς θαλασσοπόρους στὸ θεῖο βωμὸ τῆς. Κ' ἔτσι, ἀκολουθώντας ὁ στόλος τῶν Τρώων τὴ φωτεινὴν κατεύθυνσιν τῆς Ἀφροδίτης, πλώρισε γιὰ τὸ νησί τῆς, τὸ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ, τὸ ΜΑΓΓΕΜΕΝΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ. Οἱ τριήρεις γλυστροῦσαν μὲς στὴ φωτισμένη θάλασσα ποῦ φαίνονταν ποιά γαλήνια, μὰ ποῖο πίσω, ἐκεῖ ποῦ δὲν ἐφώτιζεν ἡ θεὰ τῶν Κυθήρων, ἀκολουθοῦσαν ἀκάθεκτα οἱ ἄλλοι μαχηταὶ ποῦ ταρασσούν τὴ θάλασσα κάνοντας τὰ νερά νὰ βράζουν τρομακτικὰ...

Ἡ Ἑλένη κι' ὁ Πάρις, μὲ σκυμένο κεφάλι ἔπεσαν ἐμπρὸς στὸ βωμὸ τῆς Ἀφροδίτης εὐχαριστώντας τὴ θεὰ γιὰ τὴ σωτηρία τους, μὰ καὶ παρακαλόντας νὰ τοὺς

RENÉ DUVERNE

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

ΤΟ ΕΞΙΛΑΣΤΗΡΙΟΝ ΘΥΜΑ

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ τῆς δεσποινίδος
ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΥΔΗ, Καθ. τοῦ Γυμ. Ὑπλ. Ἀθηνῶν

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

“Αν ρωτᾶτε καὶ γιὰ μένα... ἐγὼ ἀπλούστατα ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὁ οἰκότοπος ἐνὸς ἀθλίου—τοῦ μοναδικοῦ—μαγειριοῦ τῆς περιοχῆς, ὅπου διατρέφομαι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡτιον ἀτάκτως πότε ψάρια, κυνῆγι, πουλερικά συνέχεια. πότε, ἐπὶ ἐβδομάδες δλόκληρες, χονδρολουνκάμικα, πατάτες καὶ κάστανα...

Ὁ σπητιονοικοκύρης μου καπνίζει τὴν πίπα του τὸ μὲν καλοκαῖρι σιὸ κατῶφλι, τὸν δὲ χειμῶνα στήν ἄκρη τῆς παραστίας, ἐνῶ ταυτοχρόνως κλειψιθροεῖ, παίζει χαρτιά μὲ τοὺς γείτονές του καὶ τραβᾶ γενναίους φούσκους στῆς ἐξὴ κόρες ποῦ τοῦ χάρισε ἡ θεία Πρόνοια, ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξῷ, κατὰ τὸ Πάσχα, θὰ τοῦ χαρίσῃ ἀσφαλῶς καὶ ἐβδόμη, κάθε πέμπτη δὲ πάει σὺν παζάρι τοῦ Γκιζόνι καβάλλα σιὸ γαῖοαρό του, ἐνῶ ἀκολουθεῖ ἀπὸ κοντὰ ἡ γυναῖκα του ξυπόλυτη κατὰ πεζή, ὅλες ἡ κορρικανές γυναῖκες πάνε πάντα ξυπόλυτες πίσω ἀπὸ τὸ γαῖδαρο, ποῦ εἶνε καβάλλα ὁ ἄνδρας τους.

Ὡς συνδαιτημόνα ἔχω τὸν εἰρηνοδίκη. Περίεργος τύπος αὐτὸς ὁ Τζιουντιτσέλλι. Πᾶνε τώρα τέσσερες μῆνες ποῦ τρώγω μαζί του μεσημέρι καὶ βράδυ σιὸ ἴδιο τραπέζι, καὶ ἀκόμα δὲν κατώρθωσα νὰ σχηματίσω μίαν ἰδέαν τι ἄνθρωπος εἶνε. Ἐξήντα χρονῶν, μαλλιά σηκωτὰ σὰν βούρτσας, φρύδια πυκνὰ μυτερὰ γενάκι, κοστοῦμι ἀπὸ χοντροβέλουδο, ὅπως φορεῖ ὁ δάσκαλος; ὁ εἰσπρακτωρ, οἱ χωρικοὶ ἐν γένει, μ' ἕνα μειδίαμα εὐπροσέγγιστο, μελαγχολικὸ, συγκρατημένον, μὰ καὶ αἰνιγματικόν. Μαρτεῦω ὅτι εἶνε μορφωμένος καὶ ἐξυπνος, ἀλλὰ μιλεῖ λίγο, ὅπως πολὺ λίγο μιλοῦν σιὸ χωριὸ καὶ γι' αὐτὸν ὅλοι. Πολλὲς φορὲς ἐρώτησα τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο γιὰ λογαριασμόν μου, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἠθέλησε νὰ μοῦ πῇ τίποτα, καὶ πάντα μὲν ἦτον σὰν νὰ χτυποῦσα ὁ ἕνας ἀόρατο φραγμόν, σὰν νὰ μπερδεύα ὁ ἄλλος δύχια, ποῦ μοῦ ἀπηγόρευσαν νὰ προσχωρήσω. Κανένας δὲν ἀπαντοῖσε, ὅλοι ἐγύριζαν τὴν κουβένταν καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, δσάκις τοῦ ἔφερα τὴν ὁμιλίαν γιὰ τὸ αἰσιμόν

μου, μοῦ ξέφευγε. Μόλις καὶ μετὰ βίας κατώρθωσα νὰ μάθω ὅτι εἶναι χῆρος, ὅτι ἔχει ἕνα γυνὴ στήν Ἰνδοκίνα καὶ ὅτι κατοικεῖ σὺν Προυνέλλι ἀπὸ πολὺν καιρό. “Ἐξω ἀπ' αὐτὰ τὰ λίγα τίποτ' ἄλλο.

Κι' ἄλλωστε τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτά; Ἀσφαλῶς θὰ εἶνε κῆνας δυστυχησμένος ἄνθρωπος, ποῦ θὰ ὑπέφερε πολλὰ στὴ ζωὴ του καὶ δὲ θέλει νὰ τοῦ πειράξουν τῆς ψυχικῆς πληγῆς... Τὸν θεωρῶ ἄξιον ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης. Εἶνε ἀπλούστατος καὶ πολλὰς φορὲς πατριωτικὰ σιοργικὸς πρὸς ἐμένα αὐτὸς μὲ πρωτοσυμβούλευσε νᾶμαι φρόνιμος:

— Πρόσεχε, ταμία! Εἶσαι νέος, πρόσεχε μὴν κάνης ἀνοησίες... Μόνον εἶσαι θὰ σ' ἀγαπήσῃ ὁ τόπος.

— Μένετε ἥσυχος, κύριε εἰρηνοδίκη. Εἶμαι νέος μὰ φρόνιμος.

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

δοθηθήσῃ στὴ φυγὴ πρὸς τὴν Τροίαν. Ἐκεῖνος, πεσμένος προῦμιτα σὺν βῆθρο τοῦ ἀγάλματος, ἔχυνε πικρὰ δάκρυα. Γιατὶ εἶχεν ἀκούσει, πῶς οἱ θεοὶ τῶν Ἑλλήνων εἶναι αὐστηροί, καὶ ὅτι τιμωροῦν ἀμείλικτα τοὺς κακοὺς. Ἀλλ' αὐτός, τί εἶχε κάμει; Τίποτα παρὰ πάνω, ἀπ' ὅτι τοῦ ἐπρόσταζεν ἡ καρδιά του. Ὅταν ἡ Ἑλένη σήκωνε τὸ χαριτωμένο κεφάλι τῆς ἀτενίζοντας τὸ ἱερὸν ἀγαλμα, ἡ ἐκπαγλὴ ὥραιότης τῆς ἀκτινοβολοῦσε γύρω του. Ἡ περήφανη θεὰ εἶδε μ' ἐκπληξὴ μέσα ἀπ' τὸ λευκὸ μάρμαρον, ὅτι ἐρισκόταν μὲ ἄλλη γυναῖκα ὥραιότερά της. Αὐτὸ ἦταν γι' αὐτὴν μὲν θανάσιμη προσβολή. Μὲ ἀκατανίκητη ζήλεια φρόντισε μέσα τῆς κάνοντας τὸ ἀγαλμα νὰ τρέμῃ νευρικὰ, τόσο πολὺ, ὥστε πέφτοντας χάμω σκορπίστη σὲ συντρίμια... Ἀλλὰ καὶ μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ τὴν κατέλαβε, ἐπειδὴ τῆς δινόταν μὲ πρώτης τάξεως εὐκαιρία νὰ διωξῇ μακριὰ τῆς τὴν νῆαν αὐτὴν γυναῖκα ποῦ εἶχε τὴν ἀναίδειαν νὰ τὴν ἀτενίσῃ. Ἐπρεπε νὰ κάνῃ γρήγορα γιὰ νὰ ξεφορτωθῇ τὴν φοβερή της ἀντίπαλον. Ὅταν τὴν παρακαλοῦσε ἀνοικτὰ σὺν φουρτουνασιμένον πέλαγον, τὴν ἔσωσε πέροντάς της τὴν σιμά της, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὴν κρατήσῃ μὲ τὸν ἀγαπημένον της σὺν νησί της, ὅπως τόσους ἄλλους

ἐρωτευμένους. “Ἔτσι ἡ Ἀφροδίτη εἶχε καταστήσει τὸ νησί, γι' τῆς ἀγάπης.

Χωρὶς νὰ χάνῃ καιρὸν, ἔτρεξε σὺν πανύψηλο Ὀλύμπῳ. “Δία», φώναξε μὲ μαγευτικὴ φωνὴ κάνοντας τὴν γύρω φύσιν νὰ μεθᾶ ἀπὸ τὴν χάριν τῆς. “τὸ βρίσκεις δίκαιο νὰ χαθῇ ἡ εὐνοουμένη μου;» “Ἀφροδίτη, γιὰ σένα θὰ γείνη ὅτι δήποτε ζητήσεις», ἦταν ἡ ἀπάντησις τοῦ Δία. “Ἔτσι, ἡ ὁμορφιά τῆς ὥραιας θεᾶς τῶν Κυθήρων, ἐμαλάκωσε τὴν καρδιά τοῦ μεγάλου τοῦ Ὀλύμπου. Καὶ τότε, ἔλα ὑπετάχθησαν ἐμπρὸς στὰ πόδια της. Τὸ κάθε τι θὰ τῆς ἔκαμε γιὰ τὴν ὁμορφίαν της καὶ μάλιστα αὐτὸ ποῦ ζητοῦσε τώρα τὸ ὑπεσχέθη μὲ μεγάλη εὐκολίαν ἀφοῦ ἦτο ἀνάγκη καὶ μοιραῖον νὰ πάῃ ἡ ὥραια Ἑλένη στὴν Τροίαν γιὰ νὰ κάμουν γι' αὐτὴν οἱ Ἑλληνες τὸν τρωϊκὸν πόλεμον ὁ ὁποῖος ἦτο μοιραῖος καὶ ἀπαραίτητος κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διὸς νὰ γίνῃ γιὰ νὰ σκοτωθοῦν πολλοὶ ἄνθρωποι, πράγμα ποῦ ἔπρεπε κατὰ τοὺς Θεοὺς νὰ γίνῃ γιὰ νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ βάρος τῆς γῆς τὸ ὅποιον μὲ τὴν αὐξάνειν τοῦ πληθυσμοῦ εἶχε καταστῇ μέγα. “Ἔτσι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Διὸς ἔπαυσεν ἡ τρικυμία καὶ ἡ καταδίωξις καὶ ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Πάρις, ἔφυγαν ἀπ' τ' ἀλγισμὸν τῆς νησὶ τῆς Ἀφροδίτης, μὲ συνοδείαν δικούς της μαχητάς, ἕως τὴν ἀφίξι

τους στὴν περήφανη Τροίαν. Ἀλλὰ ἐνῶ στὴ μακρυνὴ αὐτὴ πόλιν τῆς Ἀσίας, ὁ λαὸς ἐπανηγύριζε τὴν ἀρπαγὴν τῆς Ἑλένης, πέρα στὴ Σπάρτην, οἱ Ἑλληνες μ' ὀργὴν ὀρρίζοντο σιὸς θεοῦς τους ἀμείλικτη ἐκδίκησι σιὸς θρασείας τῆς Τροίας.

Ὅταν ἔμως σὲ λίγο καιρὸ φάνηκαν στὰ νερά τῶν Τρώων οἱ τριήρεις τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὁ πόλεμος δέκα δλόκληρα χρόνια στράγγιζε κάθε δύναμιν. σὰν πέφταν οἱ λαβωμένοι τῆς μάχης, ὅταν ἡ Τρώας χανόταν μέσα σιὸς φλόγας, καὶ ὕστερα, ὅταν οἱ Ἑλληνες συντρίμνοι ποῖα γύριζαν πίσω στὴν Ἑλλάδα, μὲ βαρὺ βλαστήμια ἐδγαίνεν ἀδιάκοπα ἀπ' τὰ στόματα ἔλων. Μὲ βλαστήμια γιὰ τὴν Ἑλένη καὶ γιὰ τὴν Ἀφροδίτη ποῦ δειόχοντες μακρυὰ τῆς μὲ ἀντίζηλον τῆς ὁμορφίαν, ἦταν ἡ αἰτία τοῦ φρικτοῦ πολέμου. Μὲ φοβερὴν βλαστήμια, ποῦ ἀκούσταν μακριὰ, ὡς τὸν Ὀλύμπῳ.

ΚΑΤΑΡΑ, ΣΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23ῃ Νοεμβρίου 1932.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ΤΣΙΡΙΓΩΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ ΚΑΙ ΚΑΜΩΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΜΟΝΗ

γιο ΣΙΦΟΥΝΑ

Σήμερα παραμονή τοῦ Χριστου-γέννωνε κατέβηκα στο Μαρκάτο, μ' απόφαση νά πάρω κανένα Χριστουγεννιάτικο σκίτσο γιά τόν Κήρυκα. Θά σκιτσάριζα εἶπα, ὅποιον ὅποιον.

Τὸ Μαρκάτο εἶχε τὴ τιμητικὴ του, ψάρια μπόλικα, γούλες καὶ καρναμπίτια μπόλικα καὶ φρούτα μπόλικα. Εἶδα ὅλους τοὺς γνωστοὺς τύπους τοῦ Μαρκάτου. Λίγκο, Γιαννέλη, Κοκκινομπούμπουρα, Μαντζώρο, Σκάρπαλη, Φυρό, Ρέλια κλ.

Ἀκούσετε ὅμως εἶντα εἶδα στοῦ ὑπόστεγο. Εἶδα τὸν Χότζα ἢ Λάμπο νάναδεύεται ἀνάμεσα στὰ τετάρτια τῆς ἀγγελάδας, σὰν ἀγριεμένο λιοντάρι ποὺ βρυχάται καὶ μουγκρίζει καὶ χυμᾷ γιὰ νὰ διώξη τοὺς πειναλέους γιούπηδες ποὺ ἀναδεύονται καὶ αὐτοὶ μὲ κρωγμοὺς ἔτοιμοι νὰρπάξουνε κανένα κομμάτι ἀπὸ τὸ ψοφίμι. Ἀπὸ τοὺς γιούπηδες ποίονε νὰ πρωτοσκιτσάρω; Ἐκείνονε ποὺ ἤθελε τὸ 13 τῇ ἀγγελάδας; τὸν Μπομποὺ ποὺ θελε φέτα καλὴ καὶ τὰ... γλυκά;

— Γιάννη καλὴ φέτα νὰ 'ναι καὶ βάλε καὶ τὰ γλυκά.

Ἀμίλητος ὁ Χότζας ρίχνει στὴ ζυγαριὰ τὴ φέτα καὶ μισὴ μασέλα ἀντὶ τῶν... γλυκῶν.

— ... Τὸ στανιό μου, δὲ σοῦ πα τὰ γλυκά;

Τὸ λιοντάρι ἐμούκριξε τόσο ποὺ καμε νὰ τριέξῃ ὅλο τὸ Μαρκάτο. Ὁ Μπομποὺς ἐτράπη πρὸς τὴ σκάλα, ὅπου βάζοντας τοὺς παλάμες του στὰ μεριά του, ἀγωνιζότανε νὰ σπρώξῃ πρὸς τὰ πάνω τὴν κοιλάρα του.

Ἡ θέλετε νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὸν ἀφὲ Τζώρτζη ποὺ με γαλατικὴ προφορὰ λέει, ἅμα δὲν ἔχει πλέα ὀροξὴ νὰ ξαναγιومίσῃ τὴν καλὰθα του: «Δὲν ὑποφερνόχατε, δὲν ὑποφερνόχατε»;

Ἡ γιὰ τὸν Ἡρακλῆ ποὺ δίνει στὴ Κερα Πασχαλίγα τὴ συνταγὴ νὰ κάμῃ τὸ κρέα μὲ λινόσπορο;

Ἡ γιὰ τὸν Καλλία ποὺ μ' ἀγριεμένη τὴν κόκκινη μουστάκα του, φωνάζει στὸν Χότζα ἅμα βλέπει πῶς ἡ αἴτησίς του περὶ πιανοῦ ἀπορίπτεται; «ἅμα μπαίνει στὴ Βενζίνα ἢ στοῦ μαγαζι εἶμαι κουμπάρος, στοῦ Μαρκάτο; ...»

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀναφέρω χατηρικῶς.

Τὴ σιφουνίστικη προσοχὴ μου καὶ τὴν πέννα μου τράβηξεν ὁ... ἀπερίγραπτος.

Μολονότι ἀπερίγραπτος θὰ σᾶς δώσω μερικὲς... πόξες.

Μὲ ρούχα ἀπεριγράπτως τσαλακωμένα, ἀπεριγράπτως λερωμένα

• ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ •

Ποινηταγουμενη ἀγκαλιὰ
τῆς ἡσυχίας ἀπόμωρης γαλήνης,
οἶν μᾶς γκορεμίζεις ὅλα τὰ παιχὰ
τὰ ὄνειρα τὰ πλάνα, δὲ μᾶς σβύνεις

Τὰ περασμένα τῆς ζωῆς μας χοῶνα.
Μᾶς κοιμίζεις τοὺς πόθους τοὺς μεγάλους,
γιὰ νὰ ξεπνίξω — ἱστορία αἰῶνα —
σὲ λίγο πάλι, μὰ σὲ τόπους ἄλλους.

ΓΙΤΣΑ Σ. ΚΑΡΑΝΗ

καὶ ἀπεριγράπτως σκονισμένα, μὲ ρεμπούμπλικα ἀπεριγράπτου ἱστορικῆς ἀξίας καὶ ἀπεριγράπτου χρώματος καὶ σχήματος, μὲ κολλάρο ἀπεριγράπτου ὕψους καὶ μόδας καὶ ἀπεριγράπτου πάστρας μὲ λαιμοδέτη ἀπεριγράπτου γιαλάδας ἀπὸ τὸ λίπος τῆς σιαγόνης καὶ τοῦ χρόνου, μὲ τὴ μία του τσέπη γιομάτη ἐγγράφα — πρόκειται περὶ κινητοῦ ἀρχείου — καὶ τοὺς ἄλλες του τσέπες γιομάτες ἀπὸ διάφορα εἶδη μαγειρικῆς καὶ μὲ ὕψος τέλος ἀπερίγραπτον, ὁ ἀπερίγραπτος αὐτὸς ἔστειλε κοντὰ στὸν μπάγκο καὶ παρακολουθοῦσε τὰς... κινήσεις τοῦ λιονταριοῦ. Καμμία βολὰ ἀρπάζει μία φέτα

καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του τὴν ἔχωσε κάτω ἀπ' τὴν ἀμασχάλη του μέσα πὸ τὴν πατατούκα του.

— Νὰ τοῦ δώσω μιάνε μὲ τὸν μπαλντᾶ αὐτονοῦ τοῦ χεριοῦ. Θαρρεῖς ὅτι θὰ σὲ σπαρνιαρῶ; ἔβρυχήθη ὁ Χόντζας ἐνῶ ὁ ἀπερίγραπτος «κλυδωνιζόμενος» εἶχε βγεῖ κιάλας τὴ σκάλα καὶ ἐλλεῖπει πεζοδρομίου ἐμπῆκε στοῦ χαντάκι τοῦ δρόμου καὶ ἐπροχώρησε τριβόμενος στὸν τοῖχον.

Ὁ Χότζας ἀφοῦ ἔκαμε «εὐφημον μνεῖαν» τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σταυροῦ, τῆς Παναγίας καὶ... «πάντων τῶν ἀγίων» ἐξηκολούθησε τό... ἔργον του. Ἐγὼ παρακολουθοῦσα «ἀφ' ὑψηλοῦ» στενοχωρημένος ὅτι μοῦ φυγεν ὁ ἀπερίγραπτος. Ὅπου νὰ σουτονε καὶ καταφθάνει διὰ τοῦ χαντακίου πάντα. Πῆρε τὸ μάτι του ἕνα Καλαμίτη ποῦχε στοῦ στράϊστορ ἕνα ριφάκι καὶ τὸν πλησιάζει. Σπρώχνοντάς τον εὐγενῶς — διότι ὁ ἀπερίγραπτος συνηθίζει νὰ κάνει τὰ παζάρια του κατ' ἰδίαν — τὸν ξεμοναχιάζει.

— Καὶ τί πουλεῖτε κύριε αὐτέ μου; τὸ ριφάκι αἶ;

— Καὶ τὸ δίνετε εἶπετε μὲ τὴν ὀκᾶ; ...

Κάκο — χράχω κύριε αὐτέ μου, πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ὁ νόμος προστατεύει τὰ ριφάκια, ἔλεγε τονίζοντας τὴ λέξη «νόμος» καὶ ἀνεβοκατεβάζοντας πλέα τὸ ριφάκι μὲ τὸ χέρι γιὰ νὰ καρατάρῃ πόσο ζύγιζε.

— Μάλιστα κύριε αὐτέ μου, ἂν εἶναι κάτω τοῦ μηνὸς ὁ νόμος, αὐστηρῶς ὁ νόμος ὀρίζει νὰ μὴ σφάζονται. Κάκο — χράχω. Καὶ σπρώχνοντάς τον εὐγενῶς πάρα πάνω διότι μυρίστηκεν ὅτι εἶχε πλησιάσει, ἔβγαξε ἀπὸ τὴς τσέπες του διάφορα διπλωμένα χαρτάκια στὰ ὁποῖα εἶχε διάφορα ποσὰ καὶ ἀπὸ λίγα-λίγα ἔβαζε στὴ φούχτα τοῦ Καλαμίτη.

Δὲν ξέρω πόση ὥρα κράτησε αὐτὸ τὸ παζάρι.

Ξέρω μόνο, ὅτι ποτὲ δὲν ἐδυσκολεύτηκα τόσο νὰ πάρω ἕνα σκίτσο. Εἶναι γλέπετε ἀπερίγραπτος κάκο — χράχει.

ΣΙΦΟΥΝΑΣ

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Μικρό παιδί δεκαπέντε χρόνων, έφευγε στη μακρινή ξενιτιά. Όπως και τόσοι άλλοι απ' το χωριό του, έτσι κι ο Άργύρης, πήγαινε στην άκρη του κόσμου αφήνοντας στο Ίσιρίγο τους γονείς του και τις δυο μικρότερες αδελφές του, με την ελπίδα να κάνει χρήματα, να προκόψει μέσα σε λίγα χρόνια στο μέρος αυτό το πλούσιο και το φιλόξενο, για να γυρίσει μια μέρα στο χωριό του «άνθρωπος» — όπως πολλοί άλλοι προτιήτερα απ' αυτόν — και να ζήσει πιά ξεκούραστα κοντά στους δικούς του.

Η μάνα του και ο πατέρας του του έδιναν συμβουλές ως την ώρα που με συγκίνησι χωριστήκανε, για να μείνουν εκείνοι στο νησί, και να τραβήξει το παιδί το δρόμο του προς το άβυσσος και μακρινό μέλλον.

Από τη βάρκα που έφευγε πιά απ' την άμμουδιά για να φτάσει στο βαπόρι, άκουγε ο Άργύρης τα τελευταία λόγια του πατέρα του: — Να δείξεις τιμότητα και φιλεργία παιδί μου, μόνο μ' αυτά τα δυο προοδεύει ο άνθρωπος.

Έβλεπε τη μητέρα του να σκουπίζει τα μάτια της και την άκουγε που με τρεμάμενη φωνή του φώναζε απ' την άμμο με συγκίνησι, χαιρετώντας τον με τ' άσπρο της μαντηλάκι. — Στο καλό στην ευχή μου παιδί μου. Από κάθε σκάλα να μας γράφεις. Στην ευχή του Θεού στο καλό Άργύρη μου.

Το βαπόρι σε λίγο σαλπάρει. Από την άμμουδιά άκουγαν το θόρυβο που κάνουν οι άλυσσίδες σαν ανεβάζουν τις άγκυρες. Είναι η ώρα, που η συγκίνησι κορυφώνεται στους ανθρώπους που η Μοίρα θέλησε να υποβάλλει στο μαρτύριο του αποχωρισμού.

Η θάλασσα άρχισε ν' αφοίξει από την έλικα, και το αποχαιρετιστήριο σφύριγμα αντίχρησε βραχνό διαπεραστικό κι επίμονο, που ο αντίλαλός του επανέληφθη, και πολλές φορές απ' τις γύρω βουνοπλαγιές και τους βράχους. Γλυστορούσε το βαπόρι στα ήσυχα νερά κι όλοένα έμικραινε ο όγκος του, κι έπερνε μακριά σφιγμένες από τη συγκίνησι του μισεμού καρδιές, κι άφηνε πίσω άλλες που πονούσαν όχι λιγώτερο απ' τις πρώτες, πονούσαν απ' τον πόνο που γεννά η άβελαιότηης της ξανασυναντήσεως, και η ιδέα πως ο αποχωρισμός είν' ένας μικρός θάνατος.

Ο μάορπα Ζήσιμος ήτανε αισιόδοξος για το μέλλον του παιδιού του. Ο Άρ-

γύρης του ήταν παιδί που στην καρδιά του είχε κορυμμένους θησαυρούς από άρετές. Κι' εκείνος και η μάνα του του χαν δώσει σαν Χριστιανοί την ανατροφή που έπρεπε, και του χαν σπείρει στη ψυχή του το σπόρο που μια μέρα θ' απέδιδε ότι καλλίτερο έχει να επιδείξει άνθρωπος σε χαοκτιήρα και σ' αίσθήματα.

Είν' η αλήθεια πως είχε καλό προστάτη το παιδί τους στην ξενιτιά, γιατί χρόνια πριν ο αδερφός του μάορπα

Ένας άνθρωπος στεκόταν παράμερα με μια τριμένη βαλίτσα στο χέρι...

Ζήσιμου είχε αποκατασταθεί σ' ένα από τα καλλίτερα μέρη της Αμερικής, και οι δουλειές του του άφηναν μεγάλα κέρδη.

Στο χωριό κάθε φορά που οχόταν ο ταχυδρόμος πάντοτε θά περνούσε από το σπήτι του μάορπα Ζήσιμου.

Είχαν περάσει αρκετά χρόνια από τότε που ο Άργύρης έπηγε στην Αμερική κοντά στο θείο του, και σ' όλο αυτό το διάστημα το σπητικό του μάορπα Ζήσιμου ήτανε χαρούμενο κι ευτυχισμένο, γιατί τα μαντάτα που έλάβαινε απ' την Αμερική ήταν όλο και καλλίτερα, όλο και περισσότερον ευχάριστα.

Έγραφε ο Άργύρης ταχτικά στους γονείς του και τους πληροφορούσε σε κάθε του γράμμα τις άτομικές τώρα προόδους του. Τελευταίως μάλιστα —

είχε κανένα μήνα — άνοιξε και δικό του μαγαζί με την ύποστήριξη του θείου του βέβαια, κι' έτσι γινόταν πιά κι άφεντικό με δουλειά δική του που απ' την άρχη έφάνηκε πως θά πήγαινε καλά. Αυτό τους το έπεβεβαίωσε κι' ο θείος του με δικό του γράμμα που τους έκανε ξεχωριστά να χαρούν γιατί μέσα σ' αυτό τους έγραφε πως είχε πολλά χαρίσματα ο άνεπιός του, και συνέχαιρε τον αδερφό του και τη νύφη του για την καλή ανατροφή που του χαν δώσει.

Τα γράμματα του Άργύρη εξακολουθούσαν ταχτικά γεμάτα από στοργή και ενδιαφέρον για τους γονείς του και τις μικρές αδελφούλες του, που σαν θαοχόταν ο καιρός θά τις πάντρευε εκείνος όπως έγραφε με τα καλλίτερα παιδιά του χωριού τους.

— Δεν έλω να δουλεύετε πιά αγαπημένοι μου γονείς τους έγραφε. Είναι η σειρά μου τώρα να εργασθώ για να ξεκουρασθήτε σεις.

Τι χαρά που αισθανόταν η μάνα του σαν διάβαζε τα τρυφερά γράμματα του παιδιού της, και με τί δάκρυα τα μούσκευε όταν μάλιστα θυμόταν πόσο μικρό το παρκαίρισε το παιδάκι της τότε, και τί άντρακλας θάταν τώρα ύστερα από τόσα χρόνια, με δουλειά δική του, με χρήματα πολλά δικά του, πλούσιος πιά, που θαοχόταν κάποτε για να καθήση μαζί τους, να παντρευτεί, να κάνει οικογένεια δική του, και να συνεχίση τη ζωή διατηρώντας ψηλά την υπόληψη της καλής οικογενείας του!

Μα κι' ο μάορπα Ζήσιμος κορδωνότανε μ' όλη του την έμφυτη ταπεινοφροσύνη σαν άκουγε τους χωριανούς του να λένε τόσα καλά λόγια για τον Άργύρη του.

Πάντρευσε με τον καιρό και την πρώτη του κόρη τη Στέλλα με τον καλλίτερο νέο του χωριού. Είπανε τότε πως έστειλε πολλά λεπτά ο αδερφός της για προίκα της, αν κι' η Στέλλα ήτανε πολύ ώμορφη και θά παντρευόταν εύκολα και δίχως λεπτά. Ήταν από τα πιο νοικοκυροκρίτσα του χωριού οι κόρες του μάορπα Ζήσιμου, γιατί ο αδερφός τους έστερνε ταχτικά δολάρια, κι' είχε άπαιτήσει από τη μάνα του να τις μάθη νοικοκυριό και ότι άλλο χρειάζεται σ' ένα κορίτσι που προορίζεται να κάνει δικό του σπητικό.

Αυτό το παιδί έλεγαν όλοι πιά στο χωριό, για όλα έπρόβλεπε, για όλα φρόντιζε, όλους τούς αγαπούσε κι' ενδιαφερόταν αν

καὶ ἀπὸ τόσο μακριά, γιὰ τὸ κάθε τί τοῦ σπητιοῦ του. Τί εὐτυχισμένη πιά αὐτὴ ἡ οἰκογένεια τοῦ μπάριμπα Ζήσιμου!!

Τὴ θαυμάζανε ὅλ' οἱ χωριανοὶ γιατί εἶχε βγάλει ἕνα τόσο καλὸ παιδί πὺν πάν-
τρεψε τὴν ἀδερφή του, πὺν εἶχε τοὺς γέ-
ρους γονεῖς του καὶ ζοῦσαν σάν προύχον-
τες, ἐνῶ ἐκῦτταζε ταυτοχρόνως καὶ τὸ
δικό του τὸ καλὸ

Τέτοιο παιδί ἕνα στὰ χίλια καὶ πάλι
δύσκολο νὰ βρεθῇ.

Κανένα σύννεφο δὲν φαινόταν νὰ σκιά-
ζῃ τὴν εὐτυχία τοῦ σπητιοῦ τοῦ μπάριμπα
Ζήσιμου. Μόνο κάποιος χωριανὸς πὺν
εἶχε μόλις γνωρίσει ἀπὸ τὴν Ἀμερική,
εἶπε μιὰ μέρα ἰδιαιτέρως στὸν μπάριμπα
Ζήσιμο, πὺς ὁ γιός του εἶναι μὲ ὅλες
τὶς χάρες, καὶ μονάχα ἕνα ἐλάττωμα τοῦ-
βρισκε αὐτός. — Τοῦ ἄρρεσε τὸ χαοτί
ἐτόνισε χαμηλόφωνα σάν νὰ τοῦ τῶλεγε
μυστικὰ τάχατε τοῦ μπάριμπα Ζήσιμου.
Τὸν ἐπληροφόρησε μάλιστα, πὺς τὶς
μέρες ποῦφρευε ἀπ' τὴν Ἀμερική εἶχε
ἀκούσει νὰ λένε πὺς εἶχε χάσει πολλὰ
δολλάρια στὸ χαοτοπαίγνιο ὁ Ἀργύρης,
καὶ ὅτι ἐπαίξε ἀδιάκοπα μὲ τὴν ἐλπίδα
νὰ τὰ ξανακερδίσει, μὰ πάντα ἔχανε

Αὐτὸ τὸν ἔκοψε τὸν μπάριμπα Ζήσιμο.
Ἡ εἰδησις αὐτὴ τοῦφρενε μαῦρα προ-
αισθήματα στὴν ψυχὴ του. Ἦξερε κεί-
νος πὺς τὰ χαοτιά ὀδηγοῦνε πάντα τὸν
ἄνθρωπο στὴν καταστροφή. — Μὰ πὺς
λοιπόν;... Ὁ Ἀργύρης του... Αὐτὸ
ἦτανε παραστρότσημα μεγάλο, ἦτανε φο-
βερό!! Κι' ἔγραψε ἀμέσως ἕνα γράμμα
στὸν Ἀργύρη του γεμάτο ἀπὸ πατριζὲς
συμβουλές, ἕνα γράμμα πὺν ἀπὸ τὴν
ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ἔδειχνε τὸν πόνο πὺν
τοῦ γεννοῦσε ἡ δυσάρεστη εἰδησις, καὶ τὸν
προέτρεπε, τὸν παρακίλοῦσε, τὸν ἰκέ-
τενε, ν' ἀφήσῃ πιά αὐτὴ τὴ διασκέδασι
πὺν ὑπῆρχε φόβος νὰ τοῦ γίνῃ πάθος
καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃ σὲ τελεία κατα-
στροφή

Περίμενε μὲ ἀγωνία τὴν ἀπάντησι τοῦ
γιου τοῦ ὁ μπάριμπα Ζήσιμος. Γράμ-
ματα ἐλάβαιναν ταχτικά, μὰ ὅχι ὅπως
πρῶτα συχνὰ καὶ μὲ λύπη του ὁ δυστυ-
χισμένος πατέρας ἔβλεπε ὅλο καὶ ν' ἀ-
ραιώνῃ ὁ γιός του τὴν ἀλληλογραφία
του

Στὸ γράμμα του κείνο δὲν ἀπάντησε
καθόλου, κι' οὔτε καμιὰ φορὰ ἔκανε
λόγο γιὰ τὸ πάθος του πὺν τὸν εἶχε πιά
κυριεύσει.

Τὸ πῆρε κατάκαρδα ὁ δυστυχισμένος
πατέρας, καὶ ζήτησε ἀπ' τὸν ἀδερφό του
πληροφορίες γιὰ τὸν Ἀργύρη του.

Τὸ γράμμα πὺν ἔλαβε ἦταν ἀπελπιστι-
κό. Ὅλα ἦταν ἀλήθεια ὅσα εἶχε μάθει
ἀπ' τοὺς ξένους. Τὸ πάθος τοῦ γιου τοῦ
ἦταν τόσο μεγάλο, πὺν οὔτε γιὰ τὴν δου-
λειά του πιά ἐνδιαφερόταν, οὔτε γιὰ τί-
ποτα. — Ἐκανα τὸ πᾶν, ἔγραφε ὁ ἀδερ-
φός του, γιὰ νὰ τὸν συγκατήσω στὸν
τρελλό του κατήφορο. — Τί ἔχωμα ὅμως!
Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἕνα μεγάλο μηδενί-
κό. Καὶ τελείωνε μὲ τὴ φράσι. Ἀλλοί-

μονο! Ἄν δὲν διορθωθῇ, ἂν δὲν βάλῃ
μυαλό, γοήγορα θὰ βρεθῇ στοὺς δρόμους.

Τὸ σπῆτι τοῦ μπάριμπα Ζήσιμου δὲν
ἦταν τώρα ὅπως λίγα χρόνια πρίν. Ἡ
εὐτυχία εἶχε δώσει στὴ δυστυχία τὴ
θέσι της. Ἡ χαρὰ καὶ τὸ γέλοιο χάθη-
καν γιὰ πάντα ἀπὸ κεῖ μέσα, ἀφοῦ γιὰ
συμπλήρωμα ἦλθε κι' ἡ ἀρρώστεια μέσα
στὴ φτώχεια καὶ στὴ στέρησι.

Ὁ γιαιτός ἀπὸ καιρὸ εἶχε πῆ στὸν
μπάριμπα Ζήσιμο, πὺς ἡ γυναῖκα του
ἦταν ἀνάγκη νὰ πάῃ στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ
κάνῃ ἐγχείρησι.

Ἐγραψε ἀμέσως στὸ γιό τοῦ ὁ μπά-
ριμπα Ζήσιμος αὐτὸ πὺν διέταξε ὁ γιαιτός
Περίμενε νὰ συγκινήσῃ τὸν Ἀργύρη του
τὸ γράμμα του κείνο πὺν τοῦφρενε τὴν
εἰδησι πὺς ἡ μητέρα του κινδυνεύει, καὶ
πὺς ἀπ' αὐτὸν περίμενε τὴν τελευταία
βοήθεια γιὰ νὰ διατηρηθῇ στὴ ζωή.
Ἦτανε βέβαιος πὺς αὐτὸ θὰ τὸν συγκι-

Ἀκούμπησε τὸ κεφὶ στὸ τραπέζι ψυθυρίζοντας
ἕνα: Θεοσχωρέστην...

νοῦσε καὶ θᾶγραφε ἀμέσως καὶ θᾶστερνε
ὅσα χοήματα μποροῦσε γιὰ νὰ σώσῃ τὴ
μανοῦλα του. Ὅσο καὶ στὰ χαοτιά νᾶχη
πέσει, ὅσο καὶ νὰ ἔχασε — ἀφοῦ δυὸ
χρόνια ἔχει νὰ μᾶς γράψῃ — δὲν μπορεῖ,
συλλογίζοταν ὁ γέρος, παρὰ νὰ τρέξῃ νὰ
δώσῃ μ' εὐχαρίστησί του ὅτι εἶχε, κι' αὐτὸ
τὸ αἶμα του ἀκόμη γιὰ νὰ σώσῃ ἀπὸ τὸ
θάνατο τὴν μητέρα του.

Περίμενε ἕνα, περίμενε δυὸ μῆνες,
περίμενε τρεῖς τοῦ κάκου ὅμως.

Εἶχε ξεχάσει πιά; Εἶχε γίνῃ τόσο
ἄπινος τόσο σκληρόκαρδος; Ὁ Ἀργύ-
ρης δὲν ἔγραφε.

[Ἐρχεται ἡ λήθη στὴν καρδιά
ὅπως στὰ μάτια ὁ ὕπνος].

Ὅπως λέγει σ' ἕνα του ποίημα ὁ
Μυσεῖ.

Οὔτε χοήματα, οὔτε κᾶν ἀπάντησι
ἔστειλε στὴν τελευταία ἐπικλήσι τῆς μη-
τέρας του πὺν παρᾶδωσε σὲ λίγο καιρὸ

τὴ πονεμένη ψυχὴ της στὸ Θεό, παρακα-
λῶντάς τον νᾶχη καλὰ τὸν Ἀργύρη της
ὡς τὴν τελευταία της στιγμὴ, ὡς τὴν ὥρα
ποῦ γιὰ πάντα ἔκλεισε τὰ μάτια της.

* *

Τὸ βαπόρι ἐσφύριζε στὴν Ἀγία Πε-
λαγία. Βάρκα ὅμως ἀπὸ τὴν ἀμμουδιά
καμιὰ δὲν ἀπεφάσιζε νὰ πέσῃ στὴ θά-
λασσα. Ὅσοι περιμένανε δικούς τους
ἀπελπιστήκανε.

Εἶχε πιά σουρουπώσει. Τὸ βαπόρι
ἔκανε στροφή σφυρίζοντας συνεχῶς, καὶ
τράβηξε παλεύοντας μὲ τὰ μανιασμένα
κίματα πὺν τῶλουν μ' ἀφροὺς πρὸς
τὸ λιμανάκι τῆς Ἀγίας Πατριζίας. Καμι-
μὰ βάρκα ὅμως κ' ἔκει.

Συνέχισε τὸ δρόμο του σχίζοντας τὴ
φουρτουνιασμένη θάλασσα πὺν φωτιζό-
ταν μ' ἀναλαμπὲς ἀπὸ τὰ πελώρια κού-
σταλλα τοῦ φάρου Μονδαρίου. Ἐσφύ-
ριζε καὶ στὸν Ἅγιο Νικόλα' δοκίμασε
νὰ κατεβάσῃ βάρκα μὰ ἐστάθη ἀδύνατο.
Τράβηξε τότε ὀλαταχῶς γιὰ τὸν Ὄρμο
τοῦ Ἁγίου Λευθέρι. Ἦξερε κι' ἀπὸ ἄλ-
λες φορὲς ὁ καπετάνιος πὺς μονάχα ἐκεῖ
θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ ἀποβίβασις. Κι' ἡ
μέρα ποῦτανε — παραμονὴ Χριστουγέν-
νων — ἔπρεπε μὲ κάθε θυσία νὰ βγάλῃ
τοὺς Τσιριγότες στὸ μέρος τους.

Οἱ ἐπιβάτες ἦταν λιγοστοί. Βοήκαν
εὐκόλα ἀγωγιάτες κ' ἐτοίμαζαν τὶς ἀπο-
σκενὲς τους γιὰ νὰ φορτώσουνε. Στὸ με-
ταξύ, εἶχαν ἀνάψει μεγάλες φωτιές.

Ἐνας ἄνθρωπος στεκόταν παρᾶμερα
μὲ μιὰ τριμένη βαλίτσα στὸ χέρι. Αὐτός
εἶχε βγεῖ μὲ τὴν τελευταία βαρκαδιά, ἐκῦ-
τταζε ἀφρημένος τὴν κίνησι σάν νᾶθελε
νὰ διακρίνῃ κάποιο δικό του. Φοροῦσε
μιὰ ρεμπουμπλικὰ παλῆα τσαλαχωμένη,
φαινόταν ξευρισμένος, τὰ ρούχα του τρι-
μένα καὶ παλῆα, καὶ τὰ παπούτσια χα-
μηλὰ καὶ φαρδιά, εἶχαν ἀμερικάνικο σχέ-
διο. Ὅλοι τὸν κυττάζανε σάν ἕνα παρᾶ-
ξενο καὶ χαμένο ὑποκείμενο. Τὸν εἶδαν
ὕστερα νὰ κόβῃ τὴ βαλίτσα στὸν ὦμο,
καὶ ν' ἀπομακρύνεται μὲ γοήγορα βή-
ματα πέρνοντας τ' ἀνηφορικὸ μονοπάτι
πὺν ὀδηγοῦσε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ.
Θᾶταν ξένος, ἡ θᾶλειπε χρόνια ὁ ἄνθρω-
πος αὐτός γιατί σταματοῦσε σὲ κάθε
σταυροδρόμι καὶ σκεφτόταν πὺν δρόμο
ἔπρεπε νὰ πάρῃ.

Ὁρὲς ὀλόκληρες περπάτησε ὀλομόνα-
χος ὅσπον ἐφθάσε στὸ χωριὸ τοῦ μπά-
ριμπα Ζήσιμου.

Ἦτανε περασμένα μεσάνυχτα. Τὸ
χλωμὸ φεγγάρι ἐπαίξε τὸ κρυφτούλι
μέσα στὰ σύννεφα πὺν τρέχανε κυνηγη-
μένα ἀπὸ τὸ λυσασμένο βορρᾶ. Ἡ κα-
μπάνες τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ ἄρχι-
σαν νὰ χτυποῦν χαρμόσυνα, κι' ὁ μελω-
δικὸς τους ἦχος ἀντιλαλοῦσε στὰ πέριξ
κ' ἔσβυνε καὶ ξαναδυνάμωνε σὲ μελωδι-
κοὺς κυματισμούς, σάν νᾶθελε μὲ χᾶδια
νὰ ξυπνήσῃ τοὺς πιστοὺς γιὰ νᾶρθοῦνε
ν' ἀλούσουν τὸ Χριστὸς γεννᾶται

σήμερον» μέσα στῆς ἐκκλησίᾳς τοὺς ἁγιασμένους θόλους.

Τὰ παράθυρα τοῦ σπητιοῦ τοῦ μπάρομπα Ζήσιμου φωτίστηκαν.

Ὁ ἄγνωστος μὲ τὴ βαλίτσα στὸ χέρι προχώρησε μὲ προφύλαξι. Ἄνοιξε προσεχτικὰ τὴν πόρτα τῆς αὐλῆς τοῦ μπάρομπα Ζήσιμου, πλησίασε ἀλαφροπατώντας στὸ φωτισμένο παράθυρο, καὶ σηκώθηκε στὰ δάχτυλα γιὰ νὰ κυττάξῃ μέσα. Ἐμεινε ἀκίνητος κυττάζοντας μαρομαρωμένος μὲ στόμ' ἀνοιχτό, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ τρομαγμένα.

Ὁ γέρω - Ζήσιμος μέσα ντυνότανε. Ἐβάζε τὰ γιορτινά του γιὰ νὰ πάῃ στὴν ἐκκλησία. Ἡ μικρὴ του κόρη κι' αὐτὴ ντυμένη στὰ κατάμαυρα (ὅν κ' ἕνας χρόνος ἀκριβῶς ἔκλεινε τὴν ἴδια μέρα ἀπὸ τότε ποὺ πέθανε ἡ μητέρα της) βοηθοῦσε τὸν πατέρα της νὰ ἐτοιμαστῇ.

— "Ἐλα παιδί μου φέρε τὸ κερί, ἄκουσε ὁ ἄγνωστος μὲ τὴ βαλίτσα τὸν μπάρομπα Ζήσιμο νὰ λέῃ τῆς κόρης του.

Ἡ μικρὴ ἔφερε τὸ κερί πάνω σ' ἕνα παλιὸ σαμπάνι στολισμένο μὲ μαῦρο φιόγκο, τ' ἀκούμπησε στὸ τραπέζι, κι' ὕστερα τ' ἄναψε.

— "Ἐνας χρόνος ἐπέρασε ἀπὸ τότε μοιροῦσε ὁ μπάρομπα Ζήσιμος καὶ πρόσθεσε δυνατότερα μ' ἕνα βαδὶ ἀναστεναγμό. Θεὸς σχωρέστην.

Οἱ δυὸ τελευταῖες λέξεις χτυπήσανε στ' αὐτιά τ' ἀνθρώπου ποὺ ἀπέξω παρακολουθοῦσε τὴ σκηνὴ σὰν κάτι ἥχοι παρὰ ξένοι ποὺ ζαλίζουν, συγκινοῦν, ξεσχίζουν, γιατί φθάνουν ἀπότομα στὰ τριςβαθὰ τῆς ψυχῆς.

Σὲ λίγο ἄνοιξε ἡ πόρτα τοῦ σπητιοῦ ὁ μπάρομπα Ζήσιμος μὲ τὴν κόρη του ἐπῆρνε τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἐκκλησίαν.

Τὸ κερί ἔκαιγε μὲ τὴν τρεμάμενη φλόγα του πάνω στὸ τραπέζι, κ' ἔκανε τὶς σκιές μὲς στὸ δωμάτιο νὰ σιγοπαίζουν σὰν νὰ τὶς φουσοῦσε κι' αὐτὲς ὁ ἀέρας.

Πλησίασε στὸ παράθυρο ὁ ἀνθρώπος κ' ἐκόλλησε τὸ πρόσωπό του στὸ τζάμι ἀφοῦ τὸ σκούπισε μὲ τὸ χέρι του. Ἐβλεπε τώρα τὸ κερί μὲ τὸ μαῦρο φιόγκο, ἐρευνοῦσε τὸ δωμάτιο μὲ μάτια ἀνήσυχτα ὀρθάνοιχτα φλογισμένα ποὺ δείχνανε τὴ μανία νὰ μάθουν κάτι φρικτὸ διαπερνώντας μ' ὅλη τους τὴν ἔντασι τὸ διάφανο πέπλο τοῦ μυστηρίου ποὺ τὰ ἐμπόδιζε. Μ' ἄξαφνα ἀπὸ τὰ δαγκωμένα χεῖλη του ξέφυγε ἕνα ἀπαίσιο ξεφωνητό, καὶ τὸ κεφάλι του ἔπεσε βαρὺ μέσα στὰ δυὸ τὸν χέρια. Μιὰ μεγάλη φωτογραφία

ποὺ μπροστά της ἔκαιγε τὸ κερί βρισκότανε κορμασμένη στὸν τοῖχο. Παρίστανε τὴ μάνα του γερασμένη, μ' ἄσπρα μαλλιά ποὺ τὸν κύτταζε ἀπὸ ψηλὰ μ' ἕνα τρυφερὸ παράπονο. Γιατί ὁ ξένος δὲν ἦταν ἄλλος παρὰ ὁ Ἀργύρης, τὸ παιδί τῆς πεθαμένης, ὁ γιὸς τοῦ μπάρομπα Ζήσιμου, ποὺ σὰν περιπλανώμενος Ἰουδαῖος χρόνια τώρα τέλεια κατεστραμένος ἀπὸ τὰ χαρτιά ζητοῦσε ἄσυλο στὸ πατρικό του σπίτι.

Ἄφησε τὴν τρικυμία τῆς ψυχῆς του νὰ ξεσπάσῃ σ' ἕνα κλάμα μουγκό, ἐνῶ μὲ τὸ θολωμένο μυαλό του ἔβλεπε ἐτοι-

... καὶ διάβασε: ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Ζ...

μοθάνατη τὴ μάνα του νὰ ἀπλῶνῃ σ' αὐτὸν τὰ χέρια ζητώντας του βοήθεια. Καὶ θυμήθηκε τὸν πρόστυχον ἑαυτό του ἄσπλαγχο καὶ βουβὸ τότε, νὰ τσαλακώνῃ τὸ γράμμα καὶ νὰ τὸ πετᾷ συνεχίζοντας ἀτάραχος τὸ πόκερ του!...

"Ὑστερα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ ἐπέτρεπε ἀκόμα στὸν ἑαυτό του, σκεπτότανε μὲ φρίκη, νὰ ζῇ καὶ νὰ βεβηλώνῃ μὲ τὴν παρουσία του τὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ ἀντήχησαν γιὰ τελευταία φορὰ οἱ πονεμένοι στεναγμοὶ τῆς ἐτοιμοθάνατης μητέρας του, ποὺ τῆς ἀρνήθηκε τὴ ζωὴ ;

— "Ὁχι ποτέ!... Ἐτρεξε σὴν πόρτα τῆς αὐλῆς τὴν ἄνοιξε, καὶ χάθηκε μὲς τὸ σκοτάδι τ' ἀνηφορικῶν δρόμων ποὺ ὁδηγοῦσε ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἡ νύχτα περνοῦσε σκοτεινὴ. Τὰ λίγα φαναράκια ποὺ φαίνονταν λίγο πρὶν στοὺς δρόμους εἶχαν χαθεῖ. Οἱ χωρικοὶ ἄκουγαν τὴ λειτουργίαν σὴν ἐκκλησίαν ποὺ ὀλόφωτη γιόρταζε τὴ γέννησι τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ καμπάνες ἄρχιζαν καὶ πάλι νὰ χτυποῖν χαρομόσυνα ὅταν μιὰ ἀνδρική συλλογέτα ποὺ μόλις διακρινότανε στὸ ἀδύνατο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σταματοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴ σιδερένια καγκελόπορτα τοῦ νεκροταφείου. Ἡσυχία βασιλεῦσε στὸ ἔρημο κατοικητήριο τῶν νεκρῶν.

Ἦταν ὁ δυστυχισμένος ὁ Ἀργύρης. Ἐσπρωξε τὴν πόρτα μὲ δύναμι, κ' αὐτὴ ἀνοίγοντας ἄφησ' ἕνα γούλισμα πένθιμο καὶ διαπεραστικὸ ποὺ τοῦ πάγωσε τὸ αἷμα. Προχώρησε μὲ πιασμένη ἀναπνοὴ ἀνάμεσα στοὺς σταυροὺς κ' ἔφτασε στὸν οἰκογενειακὸν τάφο. Ἐκεῖ θάταν θαμένη κι' ἡ μητέρα του.

Τὸ φεγγάρι ποὺ ξεπρόβαινε ἄξαφνα ποῦ καὶ ποῦ μέσ' ἀπὸ τὰ σχισμένα σύννεφα, ἔκανε τοὺς ἀμέτρητους σταυροὺς νὰ ρίχνουν ἀπότομα τὶς σκιές τους πάνω στὸ χῶμα σὰν κάτι αὔλα ζωντανά, καὶ νὰ τὶς μαζεῦουν σιγὰ σιγὰ ὅταν αὐτὸ πάλι ξανακουρβότανε. Τὰ κυπαρίσσια τριγύρω ὑψωναν τὶς πένθιμες κορμοστασιές τους στὸν οὐρανό, κι' ἄφηναν μὲ τὸ φύσημα τοῦ ἀέρα ἕνα θρόϊσμα μονότονο καὶ λυπητερὸ σὰν μοιρολόι.

Στὴ μαρομάρινη παγωμένη πλάκα τοῦ τάφου τῆς μάνας του ἔγερνε ὁ Ἀργύρης κλαίγοντας. Τὴν ἀγκάλιαζε σπασμωδικὰ τὴν ἔβριχε μὲ τὰ δάκρυά του, τὴν ψηλαφοῦσε μὲ τὰ δάχτυλα σὰν νὰ θελε πάνω της νὰ διαβάσῃ τὸ νομα τῆς μητέρας του. Σταμάτησε ἡ ἀναπνοὴ του ὅταν σὴν τελευταία σειρὰ ἐδιέβασε ψηλαφιστὰ τὰ σκαλισμένα γράμματα :

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Ζ... Μιὰ τρεμούλα σύγκορη τότε σὰν νὰ τὸν τίναξε ψηλά. Δὲν τοῦμενε πιά καμμιά ἀμφιβολία. Τίποτε, τίποτε... Ἡ μάνα του ἦταν κάτω ἀπ' αὐτὴ τὴν πλάκα νεκρή, κι' ὁ φρονιάς ὁ γιὸς τῆς ἦταν ἀπὸ πάνω της, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος ποὺ τὴν σκότωσε μὲ τὴν ἀπονία του, ποὺ τὴν πότισε μὲ τὸ πικρότερο φαρμάκι, μὲ τὸ δηλητήριο τῆς ἐγκληματικῆς ἀδιαφορίας του. Ἀναμαλλιασμένος χτυπιόταν, ἔσχιζε μὲ τὰ νύχια του τὸ στήθος του σὰν νὰ θελε μόνος του νὰ σκοτωθῇ, ἐφώναζε τὴ μητέρα του σὰν νὰ τὴν προσκαλοῦσε νὰ βγῇ ἀπ' τὸν τάφο μὲ φωνὲς συγκεχυμένες χωρὶς εἰρμό, χωρὶς συνοχή, μὲ κινήσεις τρελλοῦ ποὺ τὰ νεῦρα του βρίσκονται σὴν πιὸ μεγάλη τους ἔντασι.

Μ' ἄξαφνα, ἕνας δυνατὸς ἀέρας σηκώθηκε. Οἱ σταυροὶ τρίζανε. Τὰ κυπαρίσσια γέρονε ἀπὸ τὸ δυνατό βορρῆα σὰν νὰ θελάν κάτι νὰ ἀρπάξουν ἀπὸ τὸ

χῶμα. Τὰ ξερόχορτα ἀρπαχτήκαν ἀπ' τὸν ἄνεμο καὶ στροβιλιζόντουσαν στὸν ἀέρα. Τὸ φεγγάρι εἶχεν ὀλότελα χαθεῖ πίσω ἀπὸ τὰ κατὰμυρα σύννεφα. Γύρω εἶχε ἀπλωθεῖ μιὰ μαύρη θολοῦρα.

Πεσμένος ὁ Ἀργύρης πάνω στὸ κρῖο μάγμαρο πιανόταν σφιχτὰ καὶ μούγκριζε σὰ νὰ τὸν κάρφωναν μαχαίρια. Ἐβλεπε τώρα κι' ἄκουγε πράγματα ποὺ τοῦχαν παγώσει τὸ αἷμα, ποὺ ἔκαναν τὴν καρδιά του νὰ σταματήσει ἀπὸ τὰ φόβο καὶ τὴ φρίκη.

Στὸν ἀέρα στροβιλιζόντουσαν σ' ἓνα τρελλὸ χορὸ χιλιάδες τραπουλόχαρτα ποὺ ἔπεφταν ὕστερα πάνω του καὶ τὸν σκέπαζαν σιγὰ - σιγὰ μ' ἓνα πανύψηλο σωρό. Ὑστερα ἔβλεπε τὸ φάντε καὶ τὴν ντάμα ἀγκαλιασμένους νὰ περπατοῦν πάνω στὰ μνήματα καὶ νὰ τὸν κυττάζουν μ' ἓνα χασκόγελο γεμᾶτο εἰρωνεία. Τὶ φρίκη!... πόδια δὲν εἶχαν· στή θέση τους ἦταν κεφάλι. Εἶχανε δυὸ κεφάλια ὅπως ἀκριβῶς στὰ τραπουλόχαρτα. Τὸν κυττάζανε ἀγκαλιασμένοι ὁ φάντες μὲ τὴν ντάμα πεσμένο πάνω στὸ μνήμα καὶ γέλαγανε. Πῶς σὲ καταντίσαμε!!... Τοῦ φωνάζανε κοροϊδευτικά.

Μέσα ὅμως σ' αὐτὸ τὸ πανδαιμόνιο δὲν ἔβλεπε μονάχ' αὐτά... μ' ἄκουγε κι' ὅλας, ἄκουγε μιὰ συναυλία τρελλῆ σὰν ἀπὸ χιλιάδες ξεκοίτηντιστα ὄργανα ποὺ μέσα στὰ θρηνώδη τους τσαμαρίσματα ξεχώριζαν οἱ κρότοι τῆς σιδερένιας καγκελόπορτας ποὺ τὴν ἀνοιγόλεινε ὁ ἀέρας μὲ δύναμη καὶ χτυποῦσε κι' αὐτὴ θυμικὰ σὰν νάταν ἡ ἱστία τῆς ξωτικῆς ὁρχήστρας. Ὁ Χάρος ἦταν ἀρχιμουσικός καὶ κρατοῦσε στὸ χέρι του ἀντὶ γιὰ μπαγιέττα ἓνα ἀνθρώπινο πλευροκόκκαλο.

Μέσα στὴ φρίκη τῶν στιγμῶν αὐτῶν ἔνοιωθε νὰ χάνη τὸ λογικὸ του. Ζήτησ' ἓνα στήριγμα· βρῆκε τὸ μάγμαρο. Μὰ τέτοιο δὲν τοῦ χρειαζόταν· ἤθελε στήριγμα ἠθικὸ ἢθελε ἀπὸ κάποιον ν' ἀναμένῃ βοήθεια. Κι' ὁ ἀνθρώπος ποὺ ἐχλεύαζε τὴ θρησκεία ὡς χθὲς ἀκόμα καὶ ποὺ μόνος του Θεὸς ἦταν τὸ χαρτί καὶ τὸ πράσινο τραπέζι, σήκωσε τὰ μάτια του στὸν οὐρανό. Θέ μου σῶσε με... Ἐτόλμησε νὰ προσέβῃ. Συχώρα με Χριστέ μου καὶ σὺ μανοῦλα μου... Ἐξηκολούθησε μὲ κλάματα.

Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ξαναβαπτίζονταν στὰ νάματα τῆς θρησκείας· ἦταν ἡ στιγμή τῆς μεγάλης μετανοίας ποὺ τοῦφερνε τέλεια τὴ μεταρσίωση τῆς ψυχῆς. Κι' ὁ ἀέ-

ρας σταμάτησε. Τὸ φεγγάρι ἄρχισε νὰ φωτίζει μὲ τὴν πιὸ μεγάλη του ἔντασι, καὶ μιὰ γλυκεῖα γαλήνη ἀπλώθηκε στὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν νεκρῶν.

Μέσα στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας σὰν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη κι' ἀπὸ τοὺς τάφους· κι' ἀπ' τὸν ἀέρα ἀπὸ παντοῦ ἔβγανε μιὰ γλυκεῖα μελωδία: «Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον». Τοῦ γέμισε τὴν ψυχὴ του ἀπὸ χάρη καὶ ἐλπίδα. Σήκωσε τὸ ἀναμαλλιασμένο του κεφάλι κι' ἀνάσανε ἀπὸ τὰ κατὰβαθα τῆς ψυχῆς του.

Προχώρησε στὴν ἐξώπορτα κι' ὅταν πιά βρέθηκε στὸ δρόμο, ἔνοιωθε τὸν ἑαυτὸ του ἐλαφρῶ, τὸν ἔνοιωθε καθαρὸ, καὶ τὰ χεῖλη του σιγοψθυρίζαν ὅτι ἄκουσε νὰ σιγοψάλλῃ, ... Ποιὸς ὅμως; δὲν εἶδε κανένα: Ἦταν τὸ σύμπαν.

Ὅλο τὸ χωριὸ ἔμαθε πῶς ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα ἦρθε ὁ Ἀργύρης. Ὁ μπάρμπα Ζήσιμος γεμᾶτος χαρὰ γιατί εἶδε τὸ παιδί του νὰ γυρίζει στὸ σπῆτι του ἀφῆνοντας πιά τὴν ἄσωτη ζωὴ γιόρτασε τὸν ἐσοχμὸ του σὰν νάταν γι' αὐτὸν ἡ μεγαλύτερη γιορτή. Κι' ὁ καλὸς πατέρας ὅταν ἔβλεπε τὸ γιὸ τοῦ θλιμένο ἀπὸ τίς τύψεις, μετανοιωμένο ἔστω κι' ἀργὰ ποὺ ντρέποταν σὰν θυμότανε τὸ ἄθλιο παρελθόν του, ἔτρεχε νὰ τὸν παρηγορήσῃ μὲ τὰ καλλίτερα λόγια. Κάποτε τοῦλεγε:

— Ἔσ' εἶναι ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου παιδί μου· καὶ θὰ ὑποφέρῃ καὶ θ' ἀπολαύσῃ, καὶ θὰ στενοχωρηθῇ καὶ θὰ χαρῇ, καὶ θὰ κλάψῃ καὶ θὰ γελάσῃ. Ἡ δυστυχία, δίνει τὸ χέρι στὴν εὐτυχία· ἡ μιὰ ἀντικαθιστᾷ τὴν ἄλλη τόσο εὐκόλα, κι' ἡ δεύτερη πρὸ πάντων κρατιέται τόσο λίγο στὴν ἀρχή, ὅσο μπορεῖ νὰ κρατηθῇ ἓνα ὅμορφο φρεσκανογιμένο τριαντάφυλλο ποὺ φυλλορροεῖ κι' αὐτὸ ὅπως ἐκεῖνη στὸ παραμικρὸ φύσημα τοῦ ἀέρα.

Ὁ Ἀργύρης τὸν ἄκουγε προσεχτικά. Δεχόταν τὰ λόγια του σὰν βάλσαμο στὴν πονεμένη του ψυχὴ, ποὺ ἡ μεταμέλεια, ἡ ἀναμνήσεις καὶ ἡ ἐπίγνωση τῶν εὐθυνῶν του γιὰ τὸ κηλιδωμένο του παρελθόν, τὴν ἔκαναν μὲ πόνον νὰ σηκώνη τὸ βάρος τῆς ζωῆς, ποὺ κυλοῦσε ἥσυχά, μονότονα καὶ θλιβερά, στὸ πατρικὸ του σπῆτι.

ΧΑΡ. Ε. ΚΡΙΘΑΡΗΣ

(ΜΗΝ ΚΑΡΤΕΡΗΣ...)

Κι' ἂν σοῦπα «θάρθω μιὰν ἀγῆ» — χάϊτσαν ἀγῆ
[τοῦ Μάη,
μὲ τοῦ ἡλίου καὶ μὲ τῶν πουλιῶν τὸ ποδοτὸ ξύ-
[τηνιά τους
σὲ περιβόλι ὀλάνθιστο, μικρὴ μου νὰ βοήθοῦμε...
καὶ σὰν λιγακουμπήσωμε καὶ πάσωμε ἀνάσα
θὰ κόψω τὰ τριαντάφυλλα, τὰ κρῖνα κι' ὅλα τ'
[ἀνθία
κι' ὀλόγυρα θὰ πλέξω σὺν σιγαρίνι νὰ περάσω
στὰ μαῦρα σου μαλλιά].....

Κι' ἂν σοῦπα «θάρθω μιὰν ἀγῆ» μὴν καρτερῆς
[πῶς θάρθω
τώρα ποὺ ὁ Μάης ἔφυγε, τώρα ποὺ οἱ ἀνθοὶ ἐ-
[βύσαν,
καὶ τὸ περιβόλι ἀπόμεινε στὴ γέμνια τοῦ χειμῶνα...
Καὶ γὼ ποὺ σκέψη καὶ καρδιά εἶχα στὴ θέμησή
[σὺν
καὶ σοῦταζα μυριόβλουμα στολίδια νὰ σοῦ φέρω
δὲ σὲ ποθοῦν τὰ χεῖλη μου μὴ μὲ προσμένῃς τώρα
π' ἔχω θροσιάσει στὴν ψυχὴ, μιὰν ἄλλη γιὰ Θεά!...

ΜΥΡΣΙΝΗ ΛΟΓΓΟΥ

Κύθηρα Δεκέμβριος 1932

ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ

Στὴν ἀμμουδιά, ποὺ ὅλο φιλιὰ
ἀλλάζει μὲ τὸ κύμα,
μὲ μιὰ γλυκεῖα Πανώρια νιὰ
θὰ φτιάξω δίχως χρῆμα
θρονὶ διπλὸ φανταχτερὸ
νὰ τὸ φιλᾷ τὸ κύμα
φιλί γλυκὸ μὲ μᾶς τοὺς δυὸ
στοῦ μέλιτος τὸν μῆνα.

Ἐκεῖ κρυφὰ στὴν ἐρημιὰ
νὰ μᾶς γενῇ καὶ μνήμα
χωρὶς παπᾶ, χωρὶς κεριά
νὰ μᾶς βλογᾷ τὸ κύμα,
σὲ μᾶς ξανά μὲ τὰ φιλιὰ
τὸν κόσμον νὰ θυμίζῃ
καὶ στὰ κορμιὰ ζωῆς δροσιὰ
αἰώνια νὰ χαρίζῃ.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΚΥΘΡΑΪΚΟΙ ΘΡΥΛΛΟΙ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΡΙΝΕΑ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΠΑΛΕΤΤΟ

ΘΡΥΛΛΙΚΗ ΣΥΜΦΟΝΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΤΡΙΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Γιώργης.— Φτοῦ, φτοῦ, κούφια ἡ ὥρα ποῦ τὰκούει... ἄς εἶνε ἀφήστε πειὰ αὐτὴ τὴν κουβέντα. (Ἐγείρομ. τοποθετεῖ σὲ βάθος τὸ κοφίνι).

Ρέλια.— (Μελαγχολικά) Σὰν τὰ δικὰ μου... Πόσοι μοῦ τῶχονε πῇ αὐτό... (ἄξαφρα σὰν νὰ θέλει νὰ διώξῃ κάποια κακιὰ σκέψι... μετὰ σιγὴν). Ἄ, ὡμορφο πα-ραμῦθι... χὰ, χὰ, χὰ.

Γιώργης.— Δὲν εἶνε καθόλου παρα-μῦθι, καὶ ρώτησε νὰ μάθῃς.

Διαμάντω.— (ἔσωθεν). Ρέλια, Ρέλια.

Ρέλια.— (ἐξακολουθεῖ νὰ γελᾷ). Ἐγὼ λέω πῶς περισσότερο πρέπει νὰ φοβᾶται κανεὶς τοὺς ζωντανούς, παρὰ τὰ φαντά-σματα καὶ τοὺς πεθαμένους.

Μηνᾶς.— Ἐγὼ ὅμως τὰ πιστεύω γιατί τὰ εἶδα μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια... Ἐνα καιρὸ ἐπῆγαινα νύχτα σὲ ἀντικρινὸ χω-ριό. Ἐκεῖ λοιπὸν κοντὰ σ' ἓνα τρίστιγατο

Ρέλια.— Ἐλα πᾶψε καὶ σὺ τώρα μὲ τὶς ψευτιές σου...

Διαμαντ.— (ἔσωθεν). Ρέλια, Ρέλια.

Γιώργης.— Ἄφησε τώρα τὰ γέλοια ποῦ δὲν σοῦ πρόποννε, καὶ ἀνέβα σὲ δανῶ ποῦ σὲ φωνάζει ἡ νονά σου.

Ρέλια.— Τάκουσα... μὰ ἔχω κι' ἄλλη δουλειά.

Γιώργης.— Ὅχι, πῆγαινε πρῶτα ἀ-πάνω...

Ρέλια.— Καλὰ πηγαίνω... δὲν σὲ φο-βᾶται κανένας. τί θυμῶνεις ἔτσι; (βάζει τὰ χέρια της σὰν μάτια). Γιατί ἐσὺ δὲν εἶ-σαι κανένας βουκόλακας νὰ σὲ φοβηθῶ... Χὰ, χὰ, χὰ... (φεύγει ἀπ' τὴ σκάλα).

Γιώργης.— Ξέρω γώ... (σὲ Μηνᾶ). Εἶδες ποῦ καταντήσαμε; οἱ νέοι δὲν μᾶς σέβονται πειὰ... Πάει ὁ κόσμος χάλασε.

Μηνᾶς.— (φιλοσοφικά μὰ φρόνιμα). Ποιὸς τὸ ξέρει; Αὐτὸς ἐχάλασε ἡ ἐμεῖς;

Γιώργης.— (κτύπος στὴν πόρτα). Ποιὸς.

Μηνᾶς.— (μετὰ σιγὴν σὲ Γιώργη). Ποιὸς λὲς νὰ εἶνε; (ξανακτυπᾷ... αὐτοὶ φαίνονται σὰν φοβισμένοι).

Γιώργης.— Σήκω σὺ Μηνᾶ, ν' ἀνοί-ξης τὴν πόρτα.

Μηνᾶς.— (διστ. ἀπὸ φόβο). ἐγὼ; (σι-γὰ προχωρεῖ πρὸς τὴν πόρτα ἀλλὰ μὲ κά-ποιο φόβο). Ποιὸς, (στέκεται καὶ ἀφονγ-κράζεται). Μὰ ποιὸς εἶνε; (ἀκούετε μουρ-

μουριστὴ φωνὴ ἀπ' ἔξω). Ἄ! (γυρίζει σὲ Γιώργη). Θαρρῶ πῶς εἶνε ὁ Στέλιος.

Γιώργης.— (ποῦ προσπαθεῖ ν' ἀνάγῃ τὴν πίπα του). Ἄνοιξέ του.

Μηνᾶς.— (κατεβαίνει ἄφοβα), Μὰ εἶνε ἄραγε αὐτός;

Γιώργης.— (ἐπιρροεῶν). Ξέρω; (Σηκώ-νεται κι' αὐτὸς σιγὰ καὶ φοβισμένα καὶ πη-γαίνει πρὸς τὴν πόρτα). Ποιὸς εἶνε; (ἀ-κούων). Ἄ! αὐτὸς εἶνε... Στέλιο!... (βγά-ζει τὴν ἀμπάρα). Καλῶστονε... ἔμπα μέ-σα... (μπαίνει ὁ Στέλιος).

ΣΚΗΝΗ II.

Οἱ ἄνω Στέλιος ἐκτὸς τῆς Ρέλιας

Στέλιος.— Καλημέρα σας... μωρὲ βοροχὴ... μπράβο... (τινάζεται).

Μηνᾶς.— Καὶ βρέχει ἀκόμα;

Στέλιος.— Ὅχι, τώρα δὲν βρέχει πειὰ... τί παραξενιές ὅμως ποῦ τίς ἔχει ὁ Μάρ-της... Λοιπὸν θαρρῆτε στὴ χώρα;

Γιώργης.— Βέβαια... κι' ἐγὼ καὶ ὁ Μηνᾶς...

Στέλιος.— Θὰ κάνουμε μιὰ καλὴ παρέα.

Μηνᾶς.— Γιατί δὲν πρέπει νὰ μᾶς λείπουνε τὰ βάσανα Στέλιο μου...

Στέλιος.— Εἶχε γούστο νὰ εἶνε σή-μερα ἡ δική.

Μηνᾶς.— Naί... τὸ εἶχα ξεχάσω... ἀλλὰ χθὲς βράδυ βρῆκα τὴν κλῆσι μὲς τὴν ταμπακέρα μου... μὰ θὰ ξαναγυρίσω σὲ χωριό. Ἐμένα κλέφτη... οἱ νόμοι Στέλιο μου γραφήκανε ἀπὸ τοὺς γραμμα-τισμένους γιὰ νὰ βροῖσκουνε τὸ δίκιο... καὶ θὰ τὸ βροῦνε... μὴ φοβάσαι

Στέλιος.— Ἐχεις δίκιο. (ποῦ πέρνει ἓνα σαμνὶ σιγῇ). Ἀλήθεια τώρα ποῦ εἴ-σατε καὶ οἱ δυὸ ἐδῶ ἤθελα νὰ ποῦμε καὶ τι γιὰ κείνη τὴν κουβέντα ποῦ εἴ-χαμε ἀνοίξῃ τὴν ἄλλη φορὰ.

Γιώργης.— Ἐ!

Στέλιος.— Ἐλαβα λοιπὸν γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ.

Γιώργης.— Καλῶς τὰ δέχτηκες.

Στέλιος.— Εὐχαριστῶ.

Γιώργης.— Ἐ, καὶ τὸ σκέφτηκες καλὰ μὲ τὰ σωστά σου;

Στέλιος.— Ἐγὼ θὰ σταθῶ σὲ λόγον μου καὶ Γιώργη... ὁ Κωνσταντῆς μοῦ γράφει ὅτι θὰ μοῦ στείλῃ λεφτὰ γιὰ ὅτι μοῦ χρειαστῇ... ἔπειτα μοῦ τὰ χρωστᾷ, τοῦ

τὰ εἶχα δώση γιὰ τὸ εἰσιτήριο του ὅταν ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀμερικὴ.

Γιώργης.— Εἶχατε κάνει κανένα ὁμῶ-λογο σὲ συμβολαιογραφεῖο;

Στέλιος.— Δὲν βαρύνεσαι, εἶχα ἐμπι-στοσύνη. Ἐπειτα ὁ Κωνσταντῆς... τὸν ξέρετε δὰ καὶ τοῦ λόγου σας.

Μηνᾶς.— Καλὸ παιδί, πολὺ καλὸ παλ-λικάρι.

Γιώργης.— Ἀφοῦ ἀποφάσισε νὰ στὰ στείλῃ... πάλι καλὰ, ἄς εἶνε.

Στέλιος.— Ἐνα πράμμα ἤθελα τώρα νὰ σὰς ρωτήσω... εἴπατε τίποτα ἐσεῖς σὲ κορίτσι;

Γιώργης.— Στὴ Ρέλια;

Στέλιος.— Πρέπει φυσικὰ νὰ ἰδοῦμε τί λέει κι' αὐτὴ...

Γιώργης.— Ἄ, ὅχι, ὅχι, δὲν μπο-ρούσαμε ἔτσι στὰ κουτουροῦ... ὁ γάμος δὲν εἶνε κούρβουλο νὰ τὸ τραβήξῃς ἀπὸ τὸ χῶμα καὶ νὰ τὸ πετάξῃς στὴ φωτιά... εἶνε ὁλόκληρη ζωὴ.

Στέλιος.— Γιατί λέτε νὰ μὴ μὲ θέλῃ;

Μηνᾶς.— Καὶ ποιὸς τὸ ξέρει;

Στέλιος.— Φαίνεται πῶς καὶ θὰ τῆς ἔχετε πῇ.

Γιώργης.— (ἐντονα) Μιὰ φορὰ σοῦ εἶπαμε ὅχι... (σὲ μιὰ χειρονομ. τοῦ Στέ-λιου, δυνατώτερα). Ὅχι, σοῦ λέω...

Στέλιος.— Ἐ, καλὰ σὲ πιστεύω τώρα καὶ Γιώργη, μὰ σὲ καλὸ σου.

Γιώργης.— Γιατί ξέρεις πολὺ καλὰ ὅτι ἡ Ρέλια δὲν εἶνε κανένα κουτὸ κορί-τσι... ἔχει περισσότερα μυαλὰ καὶ ἀπὸ σέ-να, καὶ ἀπὸ μένα.

Μηνᾶς.— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια.

Στέλιος.— Ἐνα μὲ πειράζει μονάχα... μὴ τυχὸν καὶ τὸ κορίτσι εἶνε...

Γιώργης.— (περίεργα) Τί θέλεις νὰ πῇς;

Στέλιος.— Ἐ, τίποτα κακὸ βέβαια... μήπως ἔχει καμμιά ἄλλη ιδέα...

Μηνᾶς.— Ἡ Ρέλια; (γελῶντας κυ-τᾶζ. τὸν Γιώργη).

Γιώργης.— Ἐννοια σου Στέλιο μου κι' ἂν ἔτρεχε μιὰ τέτοια δουλειὰ δὲν θὰ μᾶς ντρεπότανε νὰ μᾶς τὸ πῇ.

Μηνᾶς.— Καὶ ξέρω νὰ πῶ ἐγὼ ὅτι, ἂν πραγματικὰ εἶνε γιὰ νὰ θέλῃ νὰ ἀρῇ κάποιον...

Γιώργης.— Καὶ τὸ ἀποφασίσῃ...

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΡΟΛΟΪ

ὑπό κ. ΝΙΚ. ΦΥΛΑΙΔΗ

Εἶναι μεσάνυχτα μὰ τὸ παλὸν ρολοῖ μένει βουβό, ὀρθώνοντας τὸν ἴσκιό του στὸ λίγο φῶς ποὺ γύρω ρίχνει κάποιο ἀχνὸ καντηλάκι.

Πόσα χρόνια ἔχει δὴ νὰ περνοῦν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ σκεβρωμένου του κορμιοῦ καὶ πόσες μέρες εὐτυχισμένες εἶδε νὰ φεύγουν καὶ νὰ σβύνουν γρήγορα. Γιατὶ περνοῦν εὐκόλα καὶ γρήγορα πάντα. Μ' ἄλλες ἀφίνουν τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη καὶ τὴν χαρὰ στὴ θύμηση, καὶ ἄλλες τὸν πόνο καὶ τὴν λύπη γιὰ πάντα στὴν καρδιά. "Εἶσι ὅσοι καὶ ἂν ἔχη περάσει καιρὸς, ὁ τροχὸς τοῦ χρόνου γυρίζει διαρκῶς, σιγὰ, ἥσυχά καὶ ἀδιάφορα. Ἀδιάφορο καὶ τὸ φεγγάρι ἔξω σκορπίζει σὰν πάντα τὸ φῶς του, σκεπάζοντας τὰ γύρω μὲ τὸν ἀσημένιο πέπλο τῶν παραμυθιῶν, τὸ μικρὸ ποτάμι μουρμουρίζει σιγὰ σιγὰ τὸ μονότονο τραγοῦδί του καὶ μόνο ὁ Γκιώνης ταράζει τὴν ἀπέραντη γαλήνη μὲ τὶς στριγγές του φωνές. Καὶ ὅμως μιὰ φτωχὴ γυναῖκα, τώρα ποὺ ὅλη ἡ φύση ἔχει παραδοθῇ σὲς ἀγκάλες τοῦ γλυκοῦ τῆς νύχτας Θεοῦ, δὲν μπορεί νὰ βοῇ ἡσυχία. Στρωφογυρίζει στὸ φτωχικὸ της κρεβάτι καὶ συλλογιέται, πῶς καὶ ἂν ὁ χρόνος τῆς ἔφερε τὰ χιόνια στὰ μαλλιά καὶ τὶς ρυτίδες στὸ πρόσωπο, ὁ παλὸς τῆς πόνος δὲν σβύνει. Κάνει πῶς τὸν ξεχνᾷ τὴν ἡμέρα, μὰ τὴν νύχτα μόλις γύρει τὸ κουρασμένο ἀπὸ τὴν δουλειὰ κορμὶ τῆς, τῆς ξανάρχονται στὸ νοῦ τὰ περασμένα.

Ζωντανεύουν δὲ τόσο καλὰ ποὺ νομίζει πῶς γυρίζει ὀλόκληρα χρόνια πίσω. Ἀμέριμνη παιδοῦλα πλανιόταν στοὺς κάμπους τὴν ἀνοιξὴ καὶ τὸ καλοκαίρι, μαζεύοντας λουλούδια καὶ κυνηγώντας πεταλούδες.

Τὸν χειμῶνα πάλι κοντὰ στὴ φωτιά, ἀκουγε μὲ προσοχὴ τὰ παραμύθια ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ καλοῦ της παπποῦ. Τί μέρες εὐτυχισμένες! Ποῦ τὸ μυαλό της ἀνάλαφρο πετοῦσε ψηλά, κάθε βράδυ τὴν ὥρα τοῦ δειλνοῦ στὰ κατακόκκινα συννεφάκια, κτίζοντας τὰ ὀνειρεμένα τῆς νεότητος της παλάτια. Ἦταν βασίλισσα πραγματικὴ τότε μὲ στέμμα τὰ μαῦρα της κατάσγουρα μαλλιά, καὶ πορφύρα τὰ λουλούδια ποὺ κάθε μέρα μάζεψε στοὺς λόγγους καὶ στὰ δάση.

Μὰ δὲν τῆς ἔφταναν αὐτὰ μόνο. Ἦθελε σιγὰ σιγὰ μεγαλώνοντας καὶ κάτι ποὺ αἰσθανόταν βαθεῖα νὰ τῆς πειράξῃ τὴν ψυχὴ, μὰ δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ τελείως. Καὶ μιὰ μέρα τὸ βρῆκε. Τὸ βρῆκε στὰ δυὸ κατάμαυρα μάτια, ποὺ βγάζον-

τας φωτιές, τὴν κυτοῦσαν μέσα ἀπὸ τὰ καλάμια τῆς ἀκροποταμίας.

"Εἶσι γνωρίζοντας τὸν παντοτινὸ σύντροφο τῆς ζωῆς της νόμισε πῶς δὲν τῆς ἔλειπε τίποτα πιά, πῶς ἦταν πραγματικὰ εὐτυχισμένη. Τὸ μικρὸ της σπιτάκι, κοντὰ στὸ ποτάμι, μὲ τὰ λίγα χωράφια καὶ τὸν κῆπο του, ἀρκοῦσε νὰ τοὺς ζῇ καὶ τοὺς δυὸ καλά. Καὶ μιὰ μέρα ἄξαφνα ἄξαφνα, ἔφερε καὶ ἓνα μικρὸ στὸν κόσμο. Παχουλὸ καὶ κατάλευκο, μὲ τὰ δυὸ του κατάμαυρα τὰ περιέργα ματάκια καὶ μὲ τὰ κρινένια του χεράκια, ποῦ ποτὲ δὲν σταματοῦσαν ἔμοιαζε μὲ χερουβεὶμ ποὺ παραπλανήθηκε στὴ γῆ ἀπὸ τὴν οὐράνια κατοικία του.

Αὐτὴ ξενοδοῦλε καὶ ἔκανε ὅτι μπορούσε, ὁ ἄνδρας τῆς πεθαμένος κάθε βράδυ ἀπὸ τὴ δουλειὰ γύριζε γιὰ τὸ φτωχικὸ του δειπνο. Γέμιζε τὸ λαχανόκηπο λογιῆς λογιῆς λαχανικά, ἐξεδάσσε καὶ ἔκανε χωράφια ὅλες τῆς ἀκροποταμίας γύρω ἀπὸ τὸ σπιτί του. Κι' ὅλα γιὰ τὸ μικρὸ του. "Ὅλα γιὰ τὰ ρουχαλάκια τοῦ Νῶντα, γιὰ τὰ παιγνίδια του γιὰ ὅτι τέλος ζητοῦσε. Ἡ ἐπιθυμία του ἦταν διαταγὴ καὶ γιὰ τοὺς δυὸ. Ὁ Νῶντας μεγάλωνε σιγὰ σιγὰ καὶ γινώταν ἓνα ὁμορφο ἀγοράκι.

Λιγνὸ ὄχι πολὺ παχύ, ἀλλὰ ὅλο νεῦρο, μὲ ἓνα θαυμάσιο κεφάλι στολισμένο μὲ κατάσγουρα ξανθὰ μαλλιά. Τὰ πολλὰ ὅμως χάδια φαίνεται πῶς τὸν χαλοῦσαν. Γιατὶ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς γινώταν τόσο καὶ πιὸ δύστροπος. Δὲν ἄκουγε κανένα καὶ δὲν φοβόταν ἐπίσης κανένα, τρέχοντας μέσ' τὰ χωράφια, σὰν ἀγριοκάτσικο, καὶ ἀνεβαίνοντας σὲ διάφορα δένδρα τῆς ἀκροποταμίας.

Κάθε μέρα γιὰ τὸν καῦμένο του τὸν πατέρα οἱ ἐπισκέψεις ἦταν ἀπαραίτητες. Κάποιοι πάντα θάρχόταν γιὰ νὰ τοῦ κἀν τὰ παράπονά του. «Γείτονα ὁ γυιὸς σου εἶναι ἀνυπόφορος, μοῦ καταπάτησε τῆς περισσοτέρας βραγὲς τοῦ λαχανόκηπου ἢ μοῦ ξερίζωσε τὸ καλαμπόκι, ἢ μοῦ καταμείδισε τῆς ἐλῆς σαϊτεῦντας σπουργίτια». Καὶ τὸ τροπάρι δὲν σταματοῦσε ποτέ, γιὰτὶ ὁ γέρω Γιώργης δὲν τολμοῦσε νὰ πῇ τίποτε στὸ γυιὸ του. Ὁ Νῶντας μεγαλώνοντας χειροτέρευε διαρκῶς. Γιὰ δουλειὰ οὔτε ἤθελε ν' ἀκούσῃ. Γιατὶ νὰ δουλέψῃ; Ἐλεγε στὴ παρθεῖ του, ἀφοῦ ὅλα τὰβρισκε ἔτοιμα. "Ὅτι καὶ νᾶθελε τὴν τεμπελιά τὴν θεωροῦσε ὡς τὴ μεγαλύτερη διασκέδαση. Τὸ καλοκαίρι καθισμένος κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιό της κλιματαριᾶς, ἔβλεπε ἥσυχά καὶ ράθυμα τὸ ποτάμι ποὺ

κυλοῦσε βοῶντας στὰ πόδια του. Τὰ πουλιά κουρασμένα πιά ἀπὸ τὸ λιποῦρι τῆς καλοκαιριάτικης μέρας, ἡσύχαζαν μέσ' τὰ κλαδιά καὶ οἱ σταγονούλες ποὺ ἀνασήκωνε τὸ νερὸ στὴ διάβα του φάνταζαν μέσ' τὴν καταχνιὰ σὰν ἄπειρα διαμαντάκια. Τὸ βράδυ πάλι ἡ ἴδια δουλειὰ ὡς νᾶρθουν τὰ μεσάνυχτα. Τὸν χειμῶνα τὴν περνοῦσε μὲ μεγαλύτερη κάπως κίνηση. Ἐτρεχε μὲ τοὺς φίλους του ἀπ' ἔδω καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ στὸ τέλος κατήντησε στὰ καπηλιὰ τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ. Αὐτὸ τὸ χάλι δὲν ἄφινε ἥσυχον τὸ γερασμένο πρόσωπο πατέρα του. Ἐπαψε νὰ δουλεύῃ κι' ἀργότερα λιγότερε καὶ τὸ φαί του, ὥσπου μιὰ μέρα ἔορσε μὲ τὸ χαμόγελο τῆς πίκρας σφραγισμένο στὰ χεῖλη. Θυμάται σὰν νᾶταν τώρα τὴ σκληρὴ ἐκείνη ὥρα τοῦ παντοτινοῦ χωρισμοῦ καὶ τρέμει ὀλόκληρη ἀπὸ φρίκη. Θυμάται ὅταν τὸ παλιὸ αὐτὸ ρολοῖ ποὺ τότε ξεχασμένο βρῖσκεται κεῖ δα στὴ γωνιά, σταμάτησε τὴν βροντερὴ λαλιά του σὰν νᾶμεινε στὸν τόπο ἀπὸ τὴ θλίψη του. Εἶχε ἀρχίσει νὰ κτυπᾷ βαριά καὶ ρυθμικά μεσάνυχτα, ὅταν ὁ καῦμένος ὁ Γιώργης ἄφινε τὴν τελευταία του πνοή. Κι' ἄξαφνα τὸ ρολοῖ βουβάθηκε. Κόπηκε ἡ λαλιά του στὴ μέση σὰν νὰ ξεψύχησε καὶ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἀκούστηκε πιά. Μὰ ὁ Νῶντας δὲν σκοτίστηκε καὶ πολὺ γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ πατέρα του. Ἰσως μέσα του νὰ εἶχε καλῆτε-ρα γιὰ τὴ μεγαλῆτερη ἐλευθερία ποὺ ἀποκτοῦσε στὰ γλέντια του. Γιατὶ τώρα ἄρχισε νὰ μεθᾷ τατικά, γυρνώντας τὸ πρωτὶ σὲ κακὴ κατάστασι κοντὰ στὴ δυστυχισμένη του μάνα ποὺ τὸν καρτεροῦσε ὅλη τὴν νύχτα ἄγρυπνη. Κι' ὅμως ὁ σκληρὸς δὲν ἀκουσε τὰ παρακάλια της γιὰ ν' ἀλλάξῃ λίγο. "Ὅχι ἀπότομα. Σιγὰ σιγὰ ν' ἀφίγη καὶ ἀπὸ ἓνα κακό του ἐλάττωμα γιὰ νὰ δῇ καὶ αὐτὴ ἡ μαῦρη μιὰ ὥρα καλὴ στὴ ζωὴ της. Ἐφυγε μιὰ νύχτα σὰν κλέφτης, ἴσως καὶ νᾶγινε τώρα μήπως ἔρη, κοντὰ στὰ ξημερώματα καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸν εἶδε πιά. Ἐτοί ἔμεινε ὀλομόναχη ἀνάμεσα στοὺς τέσσερας τοίχους τοῦ ἔρημου σπητιοῦ. Δέκα χρόνια πέρασαν καὶ τὰ χωράφια χέρσεναν, ὁ κῆπος γέμιζε ἀγκάθια καὶ τσουνίδες. Τώρα τελευταία ἄρχισε καὶ ὁ Γκιώνης κάθε βράδυ νὰ μοιρολογᾷ, ἀνάμεσα στὰ κοντινὰ χαλάσματα τῆς δυστυχίας της. Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν ἢ συγγνώμη δὲν θὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν καρδιά της. Ἡ καρδιά τῆς μητέρος σκιρτᾷ σὲ κάθε κρότο τῆς πόρτας, σὲ κάθε γρήγορο

βῆμα διαβάτη ἔξω στὸ δρόμο. Κι' αὐτὴ τὴ στιγμή ἂν τὸν ξανάβλεπε θὰ τὰ ξεχνοῦσε ὅλα, ὅσα καὶ ἂν εἶχε περάσει βάσανα καὶ τὸ μεγαλύτερο τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του. Μὰ πού Νώντας ! Ποιὸς ἔξω ποῦ νὰ γυρίζει; Ἄν ἤξερε τουλάχιστον τί ὥρα εἶναι καὶ ἂν κοντεύει νὰ ξεμερώσει, θὰ σηκωνόταν, μὰ καὶ δὲν μπορούσε νὰ κοιμηθῇ. Μὰ κι' ἂν σηκωνόταν τί θάκανε; Νὰ σκαλίσει ἢ νὰ φυτέψῃ τὸν κῆπο, ἢ νὰ μαζέψῃ καλαμπόκι; Στὰ δημάδια δὲν φριτῶνουν ἀπ' αὐτὰ. Ζωντανεύουν μόνο κάθε βράδυ οἱ παλιὲς θύμησης καὶ πλανῶνται οἱ ἴσχοι τῆς παλιᾶς εὐτυχίας πού τὴν βαρύνουν σὰν ἐφιάλτες τὴν ψυχὴ. Ὁ ὕπνος ὅμως εἶναι πάντα γλυκός. Ἀρχίζει πιά νὰ πεταλουνδίζει στὰ κουρασμένα βλέφαρα, ὅταν ἓνα μικρὸ παράθυρο κυτῶ φοβισμένα μιά δυὸ φορὲς. Ποιὸς τάχα τέτοια ὥρα θέλει νὰ ταράξῃ τὴν ἐρημιὰ της; Ἀρχίζει νὰ φοβᾶται λίγο μὰ ὁ κρότος δὲν σταματᾷ. Ἀκούγεται τώρα ποιο δυνατότερα ἀπὸ πρὶν, πού τὴν ἀναγκάζει νὰ σηκωθῇ καὶ ν' ἀνοίξῃ σιγὰ τὴν πόρτα. Προστάτης, ἓνας πού εἶναι σὰν ζητιάνος, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα βρίσκεται σωριασμένος στὸ κατῶφλι. Μιλιά δὲν ἡμπορεῖ νὰ βγάλῃ, ἴσως ἀπὸ τὴν μεγάλη πῖνα πού τοῦ θερίζει τὰ σωθικά. Μόνο κάπου κάπου σηκώνει τὰ χέρια, σὰν νὰ θέλῃ κάτι ν' εἴπῃ καὶ τὰ ὀίχτει κάτω πάλι ἀποκαμωμένος. Δυστυχισμένο πλάσμα συλλογίζεται ἡ γρηῃ κατὰζοντάς τον μὲ προσοχή. Μὰ κεῖνα τὰ μαλιὰ, μιά μικρὴ τοῦφα, ἔνῳ ξεφεύγουν ἀπὸ τὸ κασκέτο του, δὲν εἶναι κατάσγουρα; Δὲν στεφανώνουν τὸ μέτωπό του σὰν τὸν μικρὸν ἐκείνον μορτάκον, πού δὲν θὰ τὸν θυμᾶται πιά; Νὰ καὶ τὸ σημάδι ποῦχε πάνω λίγο ἀπὸ τὸ φρίδι ἀπὸ ἓνα ἄγριο πέσιμο. Νὰ καὶ τὰ μάτια του, μάτια κατάμαυρα σὰν τὴ νύκτα, πού τὴν κυτᾶζουν ὅμως τώρα οβυσμένα χωρὶς καμμιὰ λάμψη. Ἡ φωνὴ της πού εἶναι ἑτοιμὴ νὰ ξεπεταχθῇ γεμάτη λαχάρα τῆς κόβεται βαθυὰ στὸ λαιμό! Κάποιος ἀσυνήθιστος πιά ἦχος ἀκούγεται νὰ γεμίξῃ τὸ σπῆτι. Λὲς καὶ ἡ εὐτυχία πετᾷ πάνω ἀπὸ τὸ φτωχὸ σπιτάκι, χτυπώντας μὲ χαρὰ τὰ φτεράτης. Λὲς καὶ τὰ καλάμια καὶ στῆς ὄχθες ἄρχισαν ἓνα μαγικὸ χορὸ κάτω ἀπὸ τὸ γλυκὸ μουσεμουρητὸ τοῦ ποταμοῦ. Τίποτα ἀπ' αὐτὰ δὲν εἶναι. Μόνο πού τὸ παλιὸ ῥολόι ξύπνησε. Ἡ χαρὰ ἡ ἀπάραντη τῆς δυστυχισμένης μάνας ἀντήχησε βαθεῖα στὰ πληγωμένα ἀπὸ τρόνια σωθικά του. Κι' ἄρχισε νὰ παίζει τὸ παλιὸ του σκοπὸ, πὺ γλυκὸ ὅμως πὺ

μελωδικὸ σὰν νὰ θελε νὰ χαϊδέψῃ τὸν ἄσωτο ποῦ γύριζε. Τὸ φεγγάρι σὰν πρὶν μὲ τὸ γλωσσὸ του φῶς στέλνει τὰ πὺ γλυκὰ φιλιὰ στὸ μικρὸ ποτάμι, πού τονίζει ἀδιάκοπα τὸν ἴδιο μονότονο σκοπὸ.

(1) Γκιώνης ὅμως δὲν ἀκούγεται πουνθενά. Χάθηκε σὰν νὰ τὸν κατᾶπτε ἡ σκοτινία τῆς νύκτας πού μαζεύεται στῆς πὺ ἀπόμφορες γωνίες. Ἰσως νὰ φρισε τὴ φωλιάτου ὅταν ἐννοίωσε πὺς ὁ παλιὸς του σύντροφος, ἡ δυστυχία, ἔφυγε μακριὰ. Ἔτσι τὰ χαλάσματα θὰ μείνουν βουβά. Μέσα στῇ νύκτα ἡ στριγγιὰ φωνὴ τοῦ Γκιώνη δὲν θ' ἀκούγεται.

Γιὰ πόσο ὅμως καιρὸ, ποιὸς μπορεῖ νὰ ἔξω;

Κύθηρα Νοέμβριος 1932

ΝΙΚΟΣ ΦΥΛΛΙΑΝΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ζ. ΣΙΜΟΣ

Τὴν 11ην Δεκεμβρίου ἀπέθανεν καὶ ἐκηδεύθη ἐν Πειραιεὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀνυποκρίτου λύπης τῶν συμπολιτῶν καὶ τῆς Πειραιϊκῆς κοινωνίας ὁ ἀείμνηστος συμπολίτης μας Γεώργιος Σίμος.

Ὁ ἀποθανὼν ἀπὸ νεαρῶτάτης ἡλικίας κατέλιπε τὴν γενέτειραν ἐγκατασταθεὶς ἐν Πειραιεὶ ὅπου διὰ μακρῶς ἐπιπόνου ἐργασίας κατῶρθε νὰ ἀναδειχθῇ καὶ καταλάβῃ πρωτεύουσας θέσιν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν του τάξιν καὶ νὰ καταστή οἰκονομικὸς παράγων. Ἐὰν δὲ τοιοῦτος ὑπῆρξεν εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν του σταδιοδρομίαν δὲν ὑπῆρξε κατῶτερος οὔτε ὡς οἰκογενειάρχης οὔτε ὡς μέλος τῆς Πειραιϊκῆς κοινωνίας. Ἡ διαρκὴς του μέριμνα περὶ τῶν συμπολιτῶν μας, ἡ πλήρης ἀφοσίωσις καὶ στοργὴ τοῦ πρὸς τὴν οἰκογενειάν του καὶ ἡ μόρφωσις τῶν τέκνων του ὥστε νὰ καταστῶσι πολῖται ἐνᾶρετοι καὶ χρήσιμοι, ἡ ἄγρυπνος παρακολούθησις καὶ συνδρομὴ παντὸς ἔργου πατριωτικοῦ, ἀνέδειξαν τοῦτον ἄνθρωπον χρησιμώτατον, δι' ὅπερ καὶ δικαίως ἀπέκτησε τὴν συμπάθειαν καὶ ἐκτίμησιν τῆς κοινωνίας τοῦ Πειραιῶς, τὴν δικαίαν δὲ καὶ ἀμέριστον ἀγάπην τῆς Κυθηραϊκῆς παροικίας τῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἧς ἀπετέλει ἐπὶ λεκτον μέλος καὶ ἡτὶς ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν ἐκφορὰν τούτου ἦν συνώδευσε σύσσωμος ὁ Κυθηραϊκὸς κόσμος τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ Πειραιῶς.

Καίτοι δὲ προῶρως ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ὁ ἀγαπητὸς μας συμπολίτης Γεώργιος Σίμος βυθίσας εἰς λύπην ἄφατον τὴν προσφιλεῖ του οἰκογένειαν, ἀπέρχεται ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μὲ τὴν δικαίαν ἱκανοποίησιν ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸν προορισμὸν του, ἡτὶς ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν παρηγορίαν εἰς τὴν θρηνοῦσαν οἰκογένειάν του εἰς τὴν ὁποίαν εὐχόμεθα τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν.

ΔΙΟΝ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Αἱ οἰκογένειαι Γεωργίου Σίμου καὶ Ἡλίας Στασινοπούλου, εὐχαριστοῦσι πάντας τοὺς συμμετασχόντας εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προσφιλοῦς συζύγου καὶ πατρὸς τῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΙΜΟΥ.

ΔΩΡΕΑΙ

Εἰς μνήμην τοῦ ἀποβιώσαντος Γεωργίου Σίμου ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κυθηραϊκὴν Ἀδελφότητα Πειραιῶς Ἀθηνῶν δραχμὰς χιλίας πεντακοσίας (1500).

Ἐπίσης εἰς μνήμην τοῦ αὐτοῦ Γεωργίου Σίμου ὁ συμπολίτης ὁδοντοίατρος κ. Μηνᾶς Τζωρτζόπουλος, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κυθηραϊκὴν Ἀδελφότητα Πειραιῶς Ἀθηνῶν δραχμὰς τριακοσίας (300).

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ Ν. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 197

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ:

2-4 Μ. Μ.

ΤΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΑΣ

ΣΤΟΥ ΨΑΛΙΔΑ

ΤΣΑΜΑΔΟΥ 49 Γ.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΔΗΜ. ΤΣΟΥΡΟΥΝΑΚΗ & ΣΙΑ

ΓΩΝΙΑ ΛΕΩΦ. ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ & ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἐκδόσεις: Ἐπιστημονικῶν, Διδακτικῶν καὶ Μαθητικῶν Βιβλίων, Περιοδικῶν καὶ Ἐφημερίδων, Καλλιτεχνικῆ ἐκδόσεως Ἱστολογικῶν, Καταστατικῶν, Συμβολαίων, Ἐπιστολογεφαλίδων, Φακέλλων καὶ ὅλη ἐν γένει ἡ ἐπεξεργασία τοῦ χάφτου. Πλήρες Βιβλιοδετεῖον.

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΚΑΔΕΝΑΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΥΣΟΚΑΚΟΜΟΙΡΑΣ

Υπό Ζ. ΒΡΕΤΤΟΥ ΤΡΙΑΡΧΗ

Τὸ διήγημα μπορεί νὰ θεωρηθῇ καὶ ὀνύχεια ἐπὶ πανηγύρι τοῦ Χρυσοκαδενάτου τοῦ προηγουμένου ἔνδλου.

Ἐκεῖνον τὸν εἶχανε ὀνομάσει χρυσοκαδενάτο, ἐπὶ πανηγύρι τῶν Μυρτιδιῶν, γιὰ τὴν κρεμαστὴ δολόχρυση καδέννα καὶ μάλιστα τὸ εἶπανε αὐτὸ τὸ πανηγύρι, γιὰ χάρι του νὰ ποῦμε, «τοῦ χρυσοκαδενάτου πανηγύρι».

Ἐκεῖνην, τὴν κοπέλλιά ποὺ χόρευε μ' αὐτὸν ἐπὶ πανηγύρι, τὴν εἶπανε χρυσοκακομοῖρα καὶ κάθε μέρα στὶς ἐλιές ποὺ μάζεναν παρ' ὅλη τὴ δουλειά τους κουβέντιαζαν γι' αὐτὴν καὶ μάλιστα οἱ γυναῖκες.

— Κι' ὅμως θὰ τὴν πάρῃ τῆς ἔφερε καὶ δῶρα : χρυσοῦ ρολοῖ τοῦ χειροῦ, δολόχρυσον βραχιόλι, δυὸ δακτυλίδια λαμπερὰ διαμάντια γεμισμένα, σαπούνια μοσχολάπων, φουστάνια μεταξένια, μυρωδικὰ ἀρώματα, νυφιάτικα ραμμένα καὶ ἄλλα πολλὰ τοῦ γάμου τῆς στολίδια. Χωρὶς τὰ προικιά τὴν πέρνει, δὲν γύρισε, δὲν ἤθελε προικιά τῆς. Τί νὰ τὰ κάμῃ μάτια μου; Ἀλλὰ λεπτὰ δὲν θέλει. Στὸ πανηγύρι βούραξε ὁ κόσμος γιὰ ἐκεῖνον διπλές, τριπλές τίς φορεσιές τίς ἀλλάξεν ἐκεῖνος, στὸν βιολατζὴ ἐκόλλαγε, κερνοῦσε τοὺς γλεντζέδες καὶ ἐχόρευε καὶ ἐχόρευε μὲ κέφι μὲ καμάρι καὶ οἱ νιοὶ τοῦ τραγουδοῦσαν τοῦ πλούτου του τραγούδια. Τὸν βγάλανε καὶ χρυσοκαδενάτο, γιὰ τοιοῦτο κρεμαστὴ δολόχρυσον ἄλυσίδα. Ναι εἶναι γαμβρὸς ἀλήθεια καὶ ἔχει καὶ λίγα μὲ οὐρὰ κατὰ ποὺ λέει ὁ λόγος.

— Μὰ κυρὰ - Πηνελόπη μου, ἂν ἴσως καὶ δὲν εἶχε, ἂν εἶχε ψεῖρα μὲ οὐρὰ κατὰ ποὺ λέει ὁ λόγος, τί νόμισες, μποροῦσε νὰ τὴν πάρῃ;

— Ἀχ αὐτὴ ἡ κόρη μου! «μωρὴ Χρυσούλα δὲν ἀκοῦς; Κατέβα γρήγορα νὰ στρώσῃς τὸ σεντόνι» ὅλες οἱ ἐλιές κυλήσανε καὶ πῆγαν ἐπὶ πλάι καὶ ἄς κουβεντιάσαμε κάθε στιγμὴ γιὰ μιὰ καὶ μιὰ στὴν κορυφὴ ἐπάνω καὶ κῦταξε νὰ κάμωμε δουλειὰ καὶ σένα μὴ σὲ μέλλει τί στάθιες σὰν νάταν εὐαγγέλιο; Ν' ἀκοῦς τὰ συνοικέσια καὶ παν-

τρειές; Ναι μὰ τὸ προῖμα χάνεται· θέλεις προικιά καὶ μὲν καὶ ἂν ἐμαζέψωμε ἐλιές καὶ δὲν χαθῇ τὸ προῖμα θὰ μείνῃ καὶ γιὰ σέ». Μὰ κυρὰ - Πηνελόπη μου γιὰ νὰ σοῦ πῶ καὶ ἐγὼ τὴ γνώμη μου ἀλήθεια τέτοιες χαρὲς ἄς λείπουν. Ἐκεῖνος, ὅπως λένε, εἶναι γιὰ σοῖ μάτια μου, μιὰ πιθαμὴ ἐπὶ μπόι ἀσχημοσύνης σὰν γὰρ ἐπὶ τὴ μούρη καὶ ἐπὶ τὰ μοῦτρα καὶ στραβοπόδης καὶ κοντὸς καὶ ἄς ἔχῃ καὶ ντακούνη δυὸ πιθαμὲς τὸ ὕψος. Σὰν τί τοῦ ζήλεσαν καὶ θέλουν νὰ τοῦ δώσουν τέτοια γλυκεῖα κοπέλλα;

Πολὺ κακὰ καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ καθόλου δὲν τὸν θέλει. Ἐγὼ μὰ μέρα, ποὺ τὸν εἶδα νὰ περναῖ, ξεράθηκα ἐπὶ γέλωτα. Κουνιέται σύγκορμος σὰν ἴδιος καραγκιόζης, ποὺ ἔτυχε νὰ δῶ μιὰ φορὰ ἐπὶ τὴ Χώρα. Εἶναι φαφούτης μιὰ χαρά, ποὺ σίγουρα θὰ ἤθελε πανάδα, καλοβρασμένη μάλιστα, ἂν ἴσως καὶ δὲν εἶχε τὰ δόντια τὰ χρυσά. Ἐγὼ γιὰ τὴ Χρυσούλα μου τέτοιο γαμβρὸ δὲν θέλω. Καὶ ὕστερα σοῦ λένε, ὅτι ζηλεύονται, ὅτι γρινιάζουνε τὰ τέτοια ξευγαράκια, καὶ λένε ἀκόμη πὺρὸν ὅτι τὴν ἔχουνε καὶ ἄλλοι τὴν κάθε νύκτα, ποὺ ἄνδρα γέρο πάρῃ. Ἐμένα μ' εἶχανε ζητήσῃ ἓνα δυὸ μεσόκοποι φερμένοι ἀπὸ τὴ Σμύρνη, ποὺ εἶχαν καὶ παρόδες. Ὁ ἓνας ἀπέθανε, ὁ ἄλλος φυλάει τὸ κρεβάτι· ἀλήθεια εἶχαν παραδάκια καὶ λίγο ἔλειψε μὲ ζόρι νὰ μὲ δώσουν. Μὰ πάτησα ποδάρι καὶ εἶπα κάλλιο νὰ πνιγῶ. Γιατί:

Τοῦ γέρον τὰ παιχνίδια
νερόβραστα κρομμύδια,
ἀλλὰ τοῦ νιοῦ τὰ παιχνιδάκια
τὰ σβύνουν ὅλα τὰ φαριμάκια.

Καὶ ἔτσι σόθηκα καὶ δὲν σκλαβώθηκα καὶ δίχως παρακάλια ἀπὸ τὰ παληκάκια τὸν Γιάννη μου ἐπῆρα καὶ εἶμαι καλομοῖρα. Κι' ἀλήθεια κυρὰ - Πηνελόπη δὲν τὸχω μετανιώσει.

Ἐχομε κόρη τῆς παντρεῖας καὶ ὁ Γιάννης μου τὸν κάθε νιὸ στὴν ἄκρη βάζει. Μοῦ εἶναι ἀκόμη νεώτερος καὶ ἀπὸ πολλοὺς γαμβροὺς καλύτερος. Μὰ

δὲν μπορῶ, δὲν πάει ἡ γλῶσσα μου νὰ πῶ γαμβρὸ τὸν χρυσοκαδενάτο. Λέγα κόρες γδυμνοκόλες καὶ ἂν εἶχα δὲν τοῦ ἔδινα καμμιὰ. Κι' ὅμως πέρνει τὴν πὺρ γλυκεῖα κοπέλλα. Βέβαια, τὴν πέρνει δίχως προῖκα καὶ τὴν δίνουν. Τί ἄτυχον κορίτσι! Σκλαβώνεται. Στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου τὴ μοῖρα τῆς θὰ κλαίῃ δίχως λυτρωμὸν καὶ θάνατον ὁ πόνος τῆς παντοτινὰ τοῦ πόνου χωρὶς γιαντρεία γιαντρίδι. Ἀλήθεια δέστε μοῖρα ποὺ τὴν ἔχει ἡ κακομοῖρα!

— Κι' ὅμως κυρὰ - Γιάννανα θὰ δῆς, αὐτὴ θὰ εἶναι καλομοῖρα χρυσομοῖρα.

— Μὰ κυρὰ - Πηνελόπη μου δὲν βλέπεις ὅλες - ὅλες, ὅσες χωρὶς νὰ θέλουνε τοὺς τέτοιους παντρεντήκαν; Μαράζωσαν, γεράσανε, τὰ νειάτα τους χαθῇκαν. Ὁ κόσμος μεσ' ἐπὶ τὸ στόμα του τίς ἔχει ὅλες - ὅλες. Γι' αὐτὲς, τὰ ξέρεις δὲ, ἀλήθεια ἢ καὶ ψέματα συχνὰ κοινομπολεύουν καὶ λένε πὺρ τὲς πιάσανε, τὲς εἶδαν μὲ τὸν τάδε. Καὶ χολοσκοῦνε οἱ ἄμιορες καὶ ἄς εἶναι καὶ ψέματα τίς πὺρ πολλὲς φορές. Μὰ καὶ σωστὰ ἂν εἶναι καὶ πάλι χολοσκοῦνε, γιὰ τὸ κοινοποῖναι τοῦ πόνου τῆς κάθε μιᾶς, μὲ τὴν κορυφὴ χαρά, φαριμάκι ὕστερα ἐπὶ τὸ σπῖτι θὲ νὰ γίνῃ καὶ σὲ κανγάδες θὰ βρεθοῦν.

Οἱ γεροντόγαμοι συχνὰ ἐπὶ τέτοια καταλήγουν. Ἐγὼ γιὰ τὴ Χρυσούλα μου τέτοιο γαμβρὸ δὲν θέλω. Γιατὶ τὸν θέλω ἐγὼ μὲ νειάτα τὸν γαμβρὸ. Τί λέει τὸ τραγούδι;

Ὁ νιὸς μὲ τὴν κοπέλα
εἶναι μόσχος καὶ κανέλλα
τοῦ γέρον τὰ παιχνίδια
νερόβραστα κρομμύδια.

— Ναι, μὰ κυρὰ Γιάννανα ἔχει περὶ πλοῦτη. Ἐχει πονγγὶ γεμάτο ἀπὸ λίρα καὶ θάνατον χρυσομοῖρα.

— Ἀντὶ γιὰ κόρη ἄντρα γιὰ δόλια κακομοῖρα τὴ λέγεις χρυσομοῖρα; Κακόμοιρον κορίτσι! Μονάχα ὅτι πλοῦτη θὲ νὰ βρῇς ἂν καὶ σ' αὐτὸ δὲν γελαστῇς. Μὰ τί μ' αὐτό; Ἀντὶ

γιὰ σκέτο κακομοῖρα σὲ λένε γιὰ τὰ πλούτη σου καὶ χρυσοκακομοῖρα. Θάχης χρυσάφια νὰ θωρῆς καὶ γέρω νὰ νταντεύης. Κι' ἂν ἦτανε καὶ ἄνδρας χαράμι του καὶ πάλι, μὰ ἐτρωγότανε, θὰ ἐκρύβοντο τὰ χρόνια· μὰ εἶναι αὐτὸς σὺν μιᾷ μπομπῇ, τοῦ λείπει καὶ τὸ μπόϊ.

Τὸ λέει καὶ τὸ τραγοῦδι :

Κοντὴ γυναῖκα λεμονιά,
μακρὰ σαλαμαντάρα,
ἄνδρας μακρὸς βασιλικός,
κοντός, μπομπῇ, μαγάρα.

Εἶναι μιὰ πιθαμὴ τὸ μπόϊ του κι' αὐτὸ στραβοκοιμημένο. Κακόμοιρη κοπέλλα. Καὶ κυρὰ - Πηνελόπη μου ὁ κόσμος τὴν λυπᾶται. Ἐχθὲς στὴ Χώρα πήγαινα, τὴν Κυριακὴ στοῦ Ποταμοῦ τὸν Πύργο, καὶ λέγανε ξεκάθαρο στὸ δρόμο, στὸ παζάρι, ὅτι παράδες κι' ἂν χαρῇ δὲν θάναί χρυσομοῖρα, μὰ χρυσοκακομοῖρα.

— Καλὲ μητέρα καλὰ, μὰ δὲν μοῦ λὲς πὼς λέει παρακάτω τὸ τραγοῦδι ; κοντὴ γυναῖκα λεμονιά... Ὑστερα ; Ἐγὼ δὲν εἶμαι οὔτε κοντὴ οὔτε ψηλὴ. Θὰ λέῃ κι' ἄλλα τὸ τραγοῦδι.

Γιὰ πέστο ὅλο...

— Τραγοῦδι ἔ ; Καὶ στεκουλιὸ κι' ἀφρημάδα. Μωρὴ γολὼ τὸ ξέχασες νὰ στρώσης τὸ σεντόνι ; Δὲν εἶχα πῆ νὰ πάης νὰ τὸ στρώσης ; Τώρα κυλήσανε οἱ ἐλιές κι' ἀπλώσανε στὰ πλάγια. Στὴ χάμαρη, τί διάβολο μᾶς μέλει ἐμᾶς γιὰ ξένους ; Μαδούσαμε μιὰν ὥρα καὶ ποῦ νὰ καταλάβουμε ἐμεῖς μὲ τὴν κουβέντα ὅτι κυλοῦσαν οἱ ἐλιές. Σὺν τίς ξεμυαλισμένες στὰ ξέστρωτα κι' ἐπάνω ἀπὸ τ' ἀγκάθια μαδούσαμε κι' ἐγὼ καὶ σύ. Μὰ κύτταξε νὰ κάμουμε δουλειά...

Σὺν ἔτσι κουβεντιάζαν στὸ μάζεμα τῶν ἐλιῶν τὴν ἡμέρα καὶ στὸ ξετσάμπισμά τους τὸ βράδυ στὴν ἀποσπερίδα, ποὺ καθισμένες γύρω ἀπὸ μιὰ κοφίνα μαδοῦν τίς ἐλιές ἀπ' τὰ τσαμπιά. Καὶ μαζί μὲ χίλια - δυὸ κουσέγια καὶ κουτσομπολιὰ ἐσχολίασαν καὶ τὸ συνοικέσιο τοῦ χρυσοκαδεναίου, ὅπως τὸν λένε πιά τὸν ὑποψήφιο γαμβρὸ ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῶν Μυρτιδιῶν ποὺ πῆρε καὶ τ' ὄνομά του καὶ τὸ εἶπαν «τοῦ χρυσοκαδεναίου πανηγύρι».

Ἐκεῖ στὸ πανηγύρι μαρτύρησε σὺν μάρτυρας ἡ κόρη. Κλαμένη, φοβισμένη τὴ νύχτα ποὺ εἶχε κρυφτῇ γιὰ χάρη τους τ' ὀλόγιομο φεγγάρι, ὁ ἀγαπημέ-

νος τῆς ὁ Κώστας τὴν ἔφερε ἀπὸ τὴν λαγκαδιά, ποὺ εἶχαν πάει ραντεβοῦ, ὡς τῆς Μονῆς τὴ σκάλλα. Τῆς εἶπε πάλι κι' ἄλλες ψευτιὲς νὰ εἰπῇ, πὼς εἶχε βγῇ γιὰ ζάλη κι' ἄκουσε τότε σὺν κλάμα μιὰ φωνή, σὺν ἄγια ψαλμωδία στὸ λιόφυτο πὸ κάτω κι' ἀμέσως ἐκατέβηκε νὰ ἰδῇ.

Δὲν μάντεψα τὸ τί κακὸ τὴν μέλλει.

Μόλις ἐμπῆκε στὸ κελλὶ ποὺ νὰ ξεστομίσει λόγῳ ἡ κόρη. Σὺν βορριάς λυσσασμένος ὁ ἄγριός τῆς πατέρας φουσούσε ξεφουσούσε. Κάτι εἶχεν ὑποψιαστῇ. Στὸ πλάϊ του βρισκόταν ὁ κολλήγας καὶ τοῦ εἶχε πῆ ὅτι τὴν εἶχε δῇ στὴν πέρα - πέρα λαγκαδιά. Ἀνώφελα μὲ κλάματα ἡ κόρη ἄλλη πρόφαση εὗρε ἡ στὴ στιγμὴ, ἀφοῦ κατάλαβε ὅτι τὴν εἶδανε στὸ δρόμο.

— «Μωρὴ καὶ τί μοῦ ἤθελες κεῖ πέρα στὰ λαγκαδιά ; Κανένα παλιοτζόγκλανο, κανένα παλιομώρτη ; Μὰ ἔννοια σου κι' ἐγὼ θὰ δέσω τὴ δουλειά μου. Βοῆγες ἔδω τὰ βολικά, γιατί κοιμόμουν σὲ ξεχωριστὸ δωμάτιο καὶ βγῆκες ἔξω πρόστυχη. Μὰ ἔννοια σου κι' ἐγὼ θὰ σ' ἀσφαλίσω...».

Τὴν ἄλλη μέρα πανηγυριοῦ χαρά... Γιορτάζοντε, γελοῦνε καὶ μόνο ἡ κόρη κλεισμένη στὸ κελλὶ κλαίει καὶ ὅλο κλαίει. Προασθημα κακὸ τὴν κυριεύει...

Προτοῦ τελειώση ἡ ἐκκλησιὰ κατὰ πρωτο ξεκίνησε τ' ἀμάξι τοῦ κολλήγα, ποὺ φέρνει τὴν κόρη καὶ τὸν πατέρα τῆς εἰς τὸ χωριό.

Μὰ μυστικὰ προτοῦ κινήσουν ὁ χρυσοκαδεναῖος κι' ὁ πατέρας ἐδώσανε τὰ χέρια καὶ μίλησαν τὸν γάμο στὸ λεφτό. Καὶ τώρα ἡ κόρη, ὥσάν φυλακισμένη στὸ σπίτι τῆς κλεισμένη ἄνθρωπο δὲν βλέπει τὸν πόνο τῆς νὰ πῇ. Οὔτε τὸν Κώστα βλέπει ποῦ νὰ τὸν ἰδῇ ; Κλεισμένα τὰ παράθυρα, σκυλιὰ στὴ κάθε πόρτα.

Μιὰ χειμωνιάτικη βραδυὰ κι' ὁ γάμος τους ἐγίνη. Χρυσοκουρδισμένος ὁ χρυσοκαδεναῖος καμώνεται, κορδώνεται, τεμπώνει καὶ τεντώνεται. Ἐκεῖ ζωντανὴ ἀπεθαμένη σὺν νύμφη νεκροστολισμένη. Γάμος σὺν τὸ λείψανο μὲ κλάμα καὶ μὲ πόνο. Βουβὴ ἡ κόρη κάθεται κλαμένη, πικραμένη. Δὲν βλέπει δὲν ἀκούει τὰ νειῶτα τῆς μοιρολογᾷ μὲ ἀναφιλητὰ καὶ κλαίει στὰ κρυφὰ γιατί φοβᾶται. Σὺν ὄνειρο κακὸ τὴ βλόγα τῆς ἀκούει μιὰ δὲν λὲν τὰ χεῖλη τῆς, τὰ μάτια τῆς βουρκώνουν. Οὔτε βιολιά,

οὔτε κρασιὰ χωρὶς χοροῦ τραγοῦδια. Ὁ κόσμος πιά τὴν ἄφησε κι' αὐτὴ τὸν κατηράσθη. Κι' ὅσο περνοῦν οἱ μέρες τῆς κι' ὅσο περνοῦν οἱ μῆνες ἓνα μονάχα δὲν ξεχνᾷ, τὴν πρώτη τῆς ἀγάπη.

Καὶ δὲν τὴν βοῆζε μοναχὰ ἡ ἀδελὴ σκλαβιά τῆς. Γεμάτος ζήλεια ὁ γαμβρός, ὁ ἄνδρας τῆς νὰ ποῦμε, τὴν τρώει μὲ τὴ ζήλεια. Συχνὰ πυχνὰ ἓνα γιὰτὸ γιὰ νιότης γιὰτὸ κι' ἓνα παπᾶ στὸ σπίτι τῆς τῆς φέρνει γιὰ νὰ διαβάσῃ τοὺς ψαλμούς, τὰ μαγικά νὰ λύνουν, γιατί νομίζει πὼς μ' αὐτὰ τὸν ἔχουνε δεμένο ἀπὸ τὴν ὥρα, ποὺ γαμβρὸς στὴν ἐκκλησιὰ στεκόταν.

Μὰ δὲν τὸν ἔχουνε μαγικά, τὰ γηραιὰ τὸν ἔχουνε δεμένο, κι' ὁ πόνος τῆς, ποὺ ξέρεται κι' αὐτὸς νὰ δένῃ. Αὐτὸς τὸν ἔχει πὸ πολὺ δεμένο τὸν καῦμένο. Ὁ πόνος τῆς σὺν μάραρο, σὺν πλάκα μαρμαρένια μνημείου νεκρικοῦ, πλάκωνει τὴν καρδιά τῆς κι' ἡ παγωμένη τῆς καρδιά μὲ αἷμα παγωμένο δὲν τῆς ἀφίγει ξεστασιὰ στὰ γηραιὰ ἐκείνου γιὰ νὰ φτάσῃ. Γι' αὐτὸ σφιχτὸ καὶ ἄλλο τὸ δέσιμο τοῦ εἶναι κι' ὁ χάρος θὰ τὸ λύσῃ. Τότε κι' αὐτῆς τοῦ πόνου τῆς τὸ γιάτρεμα θ' ἀρχίσῃ, ἂν ἴσως κρυφογιάτρεμα δὲν κάμῃ πλέον πρώτα.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ

28 Δεκεμβρίου 1932.

ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνακοίνωσις

Μεταφερόντων τῶν γραφείων τοῦ ἡμετέρου Συνδέσμου, ἡ νέα διεύθυνσις αὐτοῦ ἔσεται ὡς ἑξῆς :

Κυθηραϊκὸν Σύνδεσμον Ἀθηνῶν
Ξενοδοχεῖον ἡ «Διάνα» ἄνω τοῦ Ζαχαροπλαστείου «Ἡνωμένα Βουστάσια»,

Ὁδὸς Πανεπιστημίου 48
Ἀθήνας

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΣΙΜΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΟΔΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΥ ΑΡΙΘ. 27

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Τ Α Γ Ε Ω Π Ο Ν Ι Κ Α

ΕΚ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, κυκλοφορεῖ κατὰ τριμηνίαν τὸ «Γεωργικὸν Δελτίον» του, διὰ τοῦ ὁποῖου παρέχονται πληροφόρησι γεωργικαὶ καὶ χρηστικοὶ συμβουλαὶ διὰ τοὺς γεωργούς. Διὰ τοῦ δελτίου τούτου ἐπιδιώκεται ἡ γεωργικὴ μὲθοδος τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ αὐξησις τοῦ ἔργου τοῦ γεωργοῦ διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς ἡ ὁποία ἀποτελεῖ αὐτόχρονον πηγὴν εὐτυχίας. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ ὁκοπὸς τοῦ περικοπικοῦ μας εἶναι συγγενὴς πρὸς τὸν τοῦ Γεωργικοῦ Δελτίου, καὶ ἐν τῇ πεποιθῆσει ὅτι διευκολύνουμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν προσπάθειαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καθιερώσαμεν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου ἔργου μας τὴν ἀγροτικὴν δελτίδα διὰ τῆς ὁποίας μεταδίδουμεν πρὸς τοὺς καλλιεργούντας τὴν γῆν ἀντιπολίτας μας ὅσας ὁδηγίας τοῦ Γεωργικοῦ Δελτίου κρίνουμεν ἱκανὰς νὰ βοηθήσωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν γεωργίαν. Διὰ τοῦ προηγουμένου ἔργου ὁδηγὸν τοῦ περικοπικοῦ, ἀπὸ τοῦ παρόντος δὲ ἀρχίζουμεν τὴν δημοσίευσιν τῶν «Γεωπονικῶν» τοῦ Καδδανίου Βάδου, τὰ ὁποία εἶναι συλλογὴ γεωργικῶν συμβουλῶν ἀνταχθεῖσα κατὰ παραγγελίαν τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντίνου Πορφυρογεννίου. Ἡ συλλογὴ διαιρεῖται εἰς 20 βιβλία καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑπερβαλλόντων κεφάλαιων, ἕκαστον τῶν ὁποίων περιέχει καὶ ἀπὸ μίαν γεωπονικὴν συμβουλὴν ἀπὸ διαφόρους γεωπόνους μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τοῦ Βάρωνος, Διδύμου, Ἀφρικαννοῦ, Αἰωνίου, Παζάμου, Δημοκρίτου, Βηρυτίου, Παμφίλου, Διοφάνου, Κυντιλίου, Σωτήριος, Ἀπολλωνίου, Δαμνιέρος, Φρόντωνος, Ἀνατολίου, Φλωγέροντος, Φρόντωνος, Ἀνατολίου, Φλωγέροντος καὶ ἄλλων. Τὸ βιβλίον τοῦτο διὰ τὸ ὁποῖον ἀρξάμεθα ὁ ἄλλοτε Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου τῆς Γαλλίας Raynal ἔγραψεν ὅτι εἶναι «τὸ μόνον πλῆρες καὶ μεθοδικὸν σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον μὲς ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς Γεωργίας ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία διακρίνεται διὰ τὴν μεθοδικότητα καὶ τὴν ποιικιλίαν τῆς ἔκθεσιν».

Ὅπως: Εἰς τὸ 1ον βιβλίον ἀρξάμεθα περὶ τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν τῆς γεωργίας καὶ τῶν διαφόρων μετεωρῶν.

Τὸ 2ον βιβλίον περὶ τῶν οὐρανῶν.

Τὸ 3ον » ἔχει ἐν γεωργικῶν ἡμερολογίων διὰ τὰς ἐργασίας ἕκαστον μηνός.

Τὸ 4ον καὶ τὸ 5ον περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς Ἀμπέλου.

Τὸ 6ον, 7ον καὶ 8ον περὶ τῆς καλῆς κατὰσκευῆς οἴνου.

Τὸ 9ον περὶ τῆς καλλιέργειας τῆς ἐλαίας καὶ τῆς κατὰσκευῆς ἐλαίου.

Τὸ 10ον καὶ 11ον περὶ τῆς καλλιέργειας τῶν δένδρων.

Τὸ 12ον περὶ κτηνουργίας.

Τὸ 13ον ὑποπαθολογικά.

Τὸ 14ον περὶ ὀρνίθων.

Τὸ 15ον περὶ μελισσῶν.

Τὸ 16ον περὶ ἵππων.

Τὸ 17ον περὶ βοῶν.

Τὸ 18ον περὶ προβάτων.

Τὸ 19ον περὶ χοίρων καὶ κύνων καὶ

Τὸ 20ον ἱχθυοτροφικά καὶ ἀλιευτικά, ἅτινα πάντα θέλουσιν δημοσιεῖσθαι εἰς τὰ προσεχῆ φύλλα τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κηρυκός».

Ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς συλλογῆς αὐτῆς—γράφει εἰς τὸ «Γεωργικὸν Δελτίον», ὡς εἰσηγῆσθαι, ὁ κ. Β. Γανώσης, — αὕτη εἶναι ἀνιδίωτος, διότι ὁ συγγραφεὺς δὲν εἰργάσθη μετὰ κριτικῶν πνεύματος διὰ τὴν κατάρτισιν τῆς, ἀλλ' ἐθρόντισε μόνον νὰ κάμῃ μίαν συλλογὴν γνώμων, χωρὶς νὰ παραλείψῃ καμμίαν ἐξ ὧν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του, ἀσχετῶς ἐὰν εἶχαν ἢ οὐκ ἰσχυρὰν ἀξίαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν βλέπει τις παραπλῆρως λίαν ὀρθῶν γνώμων καὶ συμβουλῶν, πολλὰς ἄλλας γνώμας αὐτόχρονα γελοίας, δι' ἃς ἀπορεῖ ὁ ἀναγνώστης, ἐὰν ἐδοξασέτο ὁ συγγραφεὺς ὅταν τὰς ἐγραφε διότι πολλὰ ἐξ αὐτῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ ἐπιπεδόν τῶν ἀνατολικῶν παραμυθιῶν καὶ μαγικῶν. Οὐκ ἔστιν παραπλῆρως μὲ αὐτὰς ὑπάρχουν καὶ λίαν ὀρθαὶ γνώμαι καὶ συμβουλαί, τὸ σύνολον τῶν ὁποίων δύναται ν' ἀποτελέσῃ τὰς βάσεις μιᾶς γεωργίας ἀρκετὰ προοδευμένης, ἢν διημερινὸς Ἑλλήν γεωργὸς τοῦλάχιστον, παρ' ὅσας τὰς προσόδους τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, δὲν ὑπερέβη ἀκόμη».

Μὲ αὐτὰ ὅθεν τὰ δεδομένα ἅτινα ἐκρίναμεν ἀπαραίτητον νὰ θέσωμεν δι' ὀλίγων ὑπ' ὄψει τῶν ἀναγνώστων μας ἀρχίζουμεν ἀπὸ ὅσων τὴν δημοσίευσιν τῆς συλλογῆς, ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ πρώτου βιβλίου. Ἐκόμεθα δὲ ἵνα ἡ διατύπωση τούτου συμβολῇ μὲς εἰς τὴν γεωργίαν, ἀποδῇ ὠφέλιμος ἐπ' ἀγαθῶς τῆς μικρᾶς καὶ τῆς μεγάλης πατρίδος μας.

«ΚΥΘΗΡΑΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περιεχόμενα τοῦ κεφαλαίου: Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι συλλογὴ τῶν ὧν πολλοὶ συγγραφεῖς ἐγραψαν γὰρ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῶν φυτῶν καὶ τὴν σπορὰ καὶ γὰρ ἄλλα πολλὰ χρήσιμα.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Φλωρεντίνου, τοῦ Βινδανωνίου, τοῦ Ταρναντίνου, τοῦ Ἀνατολίου, τοῦ Βηρυτίου, τοῦ Διοφάνου, τοῦ Αἰωνίου, τοῦ Δημοκρίτου καὶ ἀπὸ τὰ Παράδοξα τοῦ Ἀφρικαννοῦ, ἐπίσης δὲ καὶ ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Παμφίλου, τοῦ Ἀπολλωνίου, τοῦ Βάρωνος, τοῦ Ζωροάστρου, τοῦ Φρόντωνος, τοῦ Παζάμου, τοῦ Δαμνιέρος, τοῦ Φρόντωνος, τοῦ Διδύμου, τοῦ Σωτήριος καὶ τῶν Κυντιλίων.

Ἐνόμισα ὅτι εἶναι σωστὸ καὶ ἀναγκαῖον ἄλλως τε καὶ βάλλω στὴν ἀρχὴ τοῦ συγγράμματος ὅσα μὲ τὴν σειράν ἐρχονται πρῶτα καὶ ὅσα εἶναι χρήσιμα νὰ τὰ γνωρίζουν ἀπὸ πρὶν ὅσοι καταγίνονται μὲ τὴν γεωργίαν. Καὶ γὰρ τοῦτο τὸ πρῶτον κεφάλαιον περιέχει προγνωστικά γὰρ τὸν καιρὸ καὶ πληροφορίες γὰρ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τῶν γνωστῶν ἀστρῶν καὶ γὰρ τὰ ἀποτελέσματα ποῦ προέρχονται ἀπὸ τὸ φυσικὸ περιβάλλον.

§ 1. Ἡ χρονία καὶ ἡ διαίρεσις τῶν ἐποχῶν.

Τοῦ Φλωρεντίνου.

“Ὅποιος ἐπιστατεῖ στὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς εἶναι ἀνάγκη νὰ ξέρῃ καὶ τοὺς καιροὺς καὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ καιροῦ ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς. Καὶ ἔτσι θὰ ὁδηγῇ τοὺς ἀγρότες στὴν κατάλληλη, σύμφωνα μὲ τὴν ἐποχὴ, ἐργασία καὶ μεγάλην ὠφέλεια θὰ προέλθῃ ἀπ' αὐτὸ στὴν καλλιέργειαν.

Οἱ περισσότεροι, καὶ ἰδίως ὁ Ρωμαῖος Βάρων, ὥρισεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνοιξeos εἶναι ὅταν ἀρχίξῃ συνήθως νὰ φουάει ὁ Ζέφυρος (πονέντες), ἥτοι στίς 20 τοῦ Φλεβρίου(1) ὅταν ὁ ἥλιος εἶναι στὸν ὕψος τοῦ ὀρθογώνου καὶ ἐφῆσεν στίς 3 ἢ 5 μοῖρες, ἥτοι ἔχει 3 ἢ 5 ἡμέρες στὸ ζώδιον αὐτὸ. Τελειώνει δὲ ἡ ἀνοιξeis στίς 20 Μαΐου. Τὸ καλοκαίρι ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 21 Μαΐου, ὅταν ὁ ἥλιος εἶναι στὸν Ταῦρο καὶ τελειώνει στίς 20 Αὐγούστου. Τὸ φθινόπωρον ἀρχίζει στίς 21 Αὐγούστου, ὅταν ὁ ἥλιος εἶναι στὸ Λέοντα καὶ τελειώνει στίς 22 Νοεμβρίου. Καὶ ὁ χειμῶνας ἀρχίζει στίς 23 Νοεμβρίου, ὅταν ὁ ἥλιος εἶναι στὸ Σκορπιὸ καὶ τελειώνει στίς 19 τοῦ Φλεβρίου.

Ἡ καλοκαιρινὴ τροπὴ εἶναι στίς 7 Ἰουλίου, ἂν καὶ μερικοὶ λέγουν ὅτι εἶναι στίς 15 Ἰουλίου. Ἡ ἀνοιξιακὴ ἰσημερία εἶναι στίς 7 Ἀπριλίου ἢ, ὅπως λένε ἄλλοι, στίς 6, ἡ δὲ φθινοπωρινὴ στίς 7 Ὀκτωβρίου ἢ στίς 9 Ὀκτωβρίου.(2)

Ἡ Πούλια ἀρχίζει ν' ἀνατέλλῃ στίς 23 Ἰουνίου καὶ νὰ βασιλεύῃ στίς 15 Νοεμβρίου.

Ἡ ἑορτὴ τῶν Βροῦμων(3) εἶναι στίς 7 Δεκεμβρίου.

§ 2. Προγνωστικά τοῦ καλοῦ καιροῦ.—Τοῦ Ἀράτου

“Ὅταν εἶναι τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν τὸ φεγγάρι καὶ φαίνεται λεπτὸ καὶ καθαρὸ σημαίνει καλοκαιριὰ. Ἐπίσης καὶ ἡ πανσέληνος, ὅταν φαίνεται καθα-

(1) Οἱ ἡμερομηνίαι τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου ποῦ μεταχειρίζετα ὁ συγγραφεὺς μετατρέπονται εἰς τὰς ἀστρονομικὰς σύμφωνα μὲ τὸ ἐπισήμως καθιερωμένον νῦν ἡμερολόγιον—πλὴν τῶν ἀκραίων μηνῶν, οἱ ὁποῖοι ἀφίονται ἀμετάβλητοι καὶ σημειώνονται παραπλῆρως ἢ ἀντιστοίχως χρονικῇ περιόδῳ τοῦ νέου ἡμερολογίου.

(2) Κατὰ τοὺς ἀκριβεῖς ὁρολογισμοὺς ἡ ἀνοιξιακὴ ἰσημερία εἶναι στίς 22 Μαρτίου καὶ ἡ φθινοπωρινὴ στίς 24 Σεπτεμβρίου. Ἡ καλοκαιρινὴ τροπὴ εἶναι στίς 22 Ἰουνίου καὶ ἡ χειμερινὴ στίς 23 Δεκεμβρίου.

(3) Τὰ Βροῦμα ἦσαν Ρωμαϊκὴ ἑορτὴ καὶ ἐπιστεῖτο ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς αὐτῆς ἦτον ἡ μικρότερη τοῦ χρόνου (χειμερινὴ τροπὴ).

ρή, καλοκαιριά σημαίνει. Καὶ στὰ μέσα τοῦ σεληνιακοῦ μηνός, ἐάν φαίνεται καθαρό τὸ φεγγάρι, πάλι καλοκαιριάς εἶναι προμηνύμα.

Ἄν τὸ φεγγάρι φανῇ περὶ κοκκινωπὸ ἀπ' ὅτι εἶναι συνήθως, σημαίνει ἀνεμο. Ἐάν δὲ κανένα μέρος τοῦ φεγγαριοῦ φανῇ μαυρισμένο, σημαίνει βροχή.

Ὁ ἥλιος ὅταν ἀνατέλλῃ καθαρός σημαίνει καλοκαιριά. Ἄν φανοῦν ὀλίγα σύννεφα πρὶν ἀνατελεῖν, ἐπίσης καλὸν καιρὸ θὰ κάμῃ. Ἄν, καθὼς βασιλεύῃ ὁ ἥλιος, ὑπάρχουν σύννεφα σκόρπια γύρω του σημαίνουν ἀναβροχιά. Ἄν ὁ ἥλιος βασιλεύει καθαρός χωρὶς σύννεφα σημαίνει καὶ γιὰ τὴν ἄλλή ἡμέρα καλοκαιριά. Ἄν βασιλέψῃ ὁ ἥλιος χωρὶς σύννεφα καὶ κατόπιν κοντὰ του παρουσιασθοῦν σύννεφα περὶ κοκκινωπὰ ἀπ' ὅτι εἶναι συνήθως, οὔτε τὴν νύκτα οὔτε τὴν ἄλλην ἡμέρα θὰ βρέξῃ. Σύννεφα κοκκινωπότερα, σκόρπια κατὰ τὰ δυτικὰ μέρος, σημαίνουν ἀναβροχιά. Ἐπίσης ἀναβροχιά σημαίνει καὶ ἡ κουκουβάγια ὅταν σκούζῃ διαρκῶς τὴ νύκτα καὶ ἡ κουρούνα ὅταν κοῤῥῇ τὴν ἡμέρα ἤσυχα καὶ τὰ κοράκια ὅταν εἶναι πολλὰ μαζί, σὺν νὰ χαίρωνται καὶ κοῤῥῶν.

§ 3. Πρόγνωση τοῦ χειμῶνιαικου καιροῦ καὶ ποιὰ θεμελιώδη λύνουν βροχή. Τοῦ ἰδίου.

Ὅταν εἶναι τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν τὸ φεγγάρι καὶ ἔχει τὶς ἄκρες αὐτῶν ξεθωριασμένες καὶ θολές, τοῦτο σημαίνει βροχή. Ἄν ὁ δίσκος του φαίνεται κόκκινος ἢ πυρρομένος σημαίνει χειμῶνα. Ὅταν εἶναι πανσέληνος καὶ γύρω της φαίνεται νὰ μαυρίσῃ κανένα σημείο, τοῦτο εἶναι προμηνύμα βροχῆς. Ἄν γύρω-γύρω στὸ φεγγάρι εἶναι δύο ἢ τρία ἁλῶνια, σημαίνουν πολὺ μεγάλο χειμῶνα καὶ μάλιστα ὅσο περὶ μαῦρα εἶναι τὰ ἁλῶνια.

Ὁ ἥλιος ὅταν ἀνατέλλῃ κόκκινος καὶ κατόπιν μαυρίζει σημαίνει βροχή. Ἄν, ὅταν βγαίῃ ὁ ἥλιος, φανῇ κοντὰ στίς ἀχτίδες του σκοτεινὸ σύννεφο, δηλώνει βροχή. Ἄν, καθὼς βασιλεύει ὁ ἥλιος ἔχει κοντὰ στὸ ἄριστερό του μέρος μαῦρο σύννεφο πρέπει ἀμέσως νὰ περιμένης βροχή. Ἀπὸ τὸ μέρος ποῦ γίνονται ἡ ἀστραπὲς καὶ οἱ βροντῆς, ἀπὸ ἐκεῖ νὰ περιμένης τὸ χειμῶνα. Καὶ ἂν, ἄλλοτε μὲν ἀπὸ τὸ βορρῆ καὶ ἄλλοτε ἀπ' τὴ νοτιὰ ἀκούονται οἱ βροντῆς καὶ γίνονται (φαίνονται) οἱ ἀστραπῆς, θὰ φυνήσῃ ἀνεμος. Ἐπίσης καὶ τὰ πουλιὰ τῶν λιμνῶν καὶ τὰ θαλασσινὰ, ὅταν λούζονται διαρκῶς στὸ νερό, χειμῶνα προαγγέλουν. Τὸ οὐράνιο τόξο (δοξάρι) ἂν φανῇ διπλό, σημαίνει βροχή. Ἄν στὴ χύτρα (πήλινο ἀγγεῖο) ἢ σὲ χαλκωματένιο ἀγγεῖο βγαίνουν σπύδες, σημαίνουν βροχές. Καὶ ἡ κουρούνα, ὅταν βρέξῃ τὸ κεφάλι της στὸ γυαλὸ ἢ κολυμπάει ὀλό-

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Νίκον Φατῶν, Φατῶν Κυθήρων. Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν σας. Ἐκτιμῶντες τὸ περιεχόμενον αὐτῆς καὶ συγκεκριμένους τὰ ἀπαριθμούμενα αἰτία, σὰς γνωρίζομεν ὅτι ἀποστέλλομεν ἀπὸ σήμερον ὑμῖν τὰ φύλλα τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» βασίζομενοι εἰς τὴν ὑπόθεσίν σας. Θὰ μᾶς ὑποχρεώσητε μεγάλως ἐάν θελήσητε νὰ μᾶς βοηθήσητε κατὰ τὸν ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας τρόπον. Περιμένομεν λοιπὸν. Τὸ «ἄεχαστο δῶρο» δὲν ἐγχερίνεται, διότι τοῦ λείπει ἡ ἐννοία. Τὸ μέτρον πολὺ ἀκατάστατο.

Ἀριότ. Διακόπουλον, Καραβά. Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν πρακτικὰ καὶ εὐχαριστήριον. Ἐντυπα ἀπεστάλησαν.

Chr. Critharis Alexandrie. Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν καὶ ἀνταπόκρισιν. Εὐχαριστοῦμεν. Ἀποδείξει ἐταχυδρομήσαμεν. Παρακαλοῦμεν ὅπως συμμορφωθῇτε πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς μας.

Σχολικὴν Ἐφορείαν Δημοτικοῦ Σχολείου Καρδουνάδων, Δημοσιεύεται.

Μηροδίναν Λόγγον. Κόθηρα. «Μὴν κορτερῆς» Δημοσιεύεται. Εὐχαριστοῦμεν διὰ συνεργασίαν σας. Περιμένομε καὶ ἄλλα δικὰ σας.

Ν. Σ. Καρδουνάδες. Τὰ «καλλιστεία» ἐνῶ εἶναι καλὰ γραμμένα, δὲν δημοσιεύονται διότι δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ τὰς ἀντιλήψεις μας. Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι σχολὸς μας εἶναι ἡ ἀνά-

κλῆρη καὶ τὴ νύκτα κοῤῥῇ δυνατώτερα παρ' ὅτι συνήθως, βροχῆς προμηνύει. Καὶ οἱ κόττες τοῦ σπητιοῦ ὅταν συχνὰ χτυπιῶνται στὴ σκόνῃ καὶ κακαρίζουν καὶ τὰ κοράκια καὶ οἱ καλιακοῦδες ὅταν παρουσιάζονται πολλὰς μαζί καὶ σκούζουν καὶ τὰ χελιδόνια ὅταν πετοῦν γύρω ἀπὸ τὶς λίμνες ἢ τὶς στέρνες ἢ τὰ ποτάμια καὶ κάνουν βοή, σημαίνουν βροχή.

Οἱ μυῖγες ὅταν δαγκώνουν περισσότερο παρ' ὅτι συνήθως καὶ οἱ χῆνες, ὅταν τρέχουν κοῤῥῶντες γιὰ τὴν τροφή τους καὶ οἱ ἀράχνης ὅταν πέφτουν κάτω χωρὶς νὰ φουάῃ ἀνεμος καὶ ἡ φλόγα τοῦ λύχνου ὅταν μαυρίσῃ καὶ τὰ κοπάδια τῶν προβάτων ὅταν χορεύουν, σημαίνουν ὅτι θὰ ἔλθῃ χειμῶνας.

Οἱ ἀγελάδες ὅταν κυττάζουν κατὰ τὴ νοτιὰ καὶ γλύφουν τὰ νύχια τους καὶ πᾶνε μὲ μουσανητὰ στὰ παχυνὰ, βροχὴ σημαίνουν. Καὶ ὁ λύκος ἐπίσης ὅταν ἀποφασίζεται καὶ παρουσιάζεται σὲ κατοικημένα μέρη καὶ τὰ σκυλιὰ ὅταν σκάβουν τὴ γῆ καὶ ὁ γαιώνης ὅταν σκούζει τὴν αὐγὴ εἶναι προμηνύματα ὅτι θὰ κάμῃ χειμῶνα. Καὶ τὰ σκυλιὰ ὅταν φεύγουν κατὰ τὴν θάλασσα, χειμῶνα προμηνύουν. Οἱ γερανοί, ὅταν ἐρχονται γρηγορώτερα ἀπ' ὅτι συνήθως, σημαίνουν ὅτι ἀμέσως θὰ κάμῃ χειμῶνα. Καὶ τὰ ποντίκια ὅταν ἀκούονται νὰ τριζοβολοῦν, χειμῶνα σημαίνουν.

(Ἡ συνέχεια ἐστὶν ἐν ἐξῆς)

πυρὶς καὶ πρόοδος τῆς νήσου μας καὶ τῶν συμπολιτῶν μας, δὲν νομίζομεν ὅμως ὅτι δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ πρόοδος ἢ ἐφευρέσεις μᾶς νέας περσοσοπιτικῆς ἐπιχειρήσεως εἰς βάρος κοριτσιῶν προκισθέντων μὲ ὥραία χαρακτηριστικὰ ἀπὸ τὴν φύσιν. Γράψατε καὶ δώσατε μᾶς πρὸς δημοσίευσιν γὰρ ἄλλο ποῦ θὰ μπορούσῃ νὰ ὀφελήσῃ πραγματικῶς τὸ σύνολον. Ἀπὸ τὰ «καλλιστεία» ἐβεβαιώθημεν ὅτι ἔχετε τὴν δύναμιν τὰ γράφητε ὥραία καὶ ὀφέλιμα πράγματα.

Νικ. Νικ., Ἀθήνας. Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν σας. Συμμορφωθέντες πρὸς τὸ περιεχόμενον αὐτῆς ἀπεστείλαμεν ὑμῖν τὰ φύλλα Ἀυγούστου καὶ Σεπτεμβρίου παρ. ἔτους, τοῦ «Κυθ. Κήρυκος». Καὶ τώρα μὲ μικρὴ παρατηρησοῦλα. Παρ ὅλη τὴν ἐκτίμησιν ποῦ ἔχομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τὴν ὁποίαν σὰς ὀφείλομεν διὰ τὴν ὥραϊαν συνεργασίαν σας εἰς τὸ περιοδικὸν μας, δὲν διατάζομεν νὰ σὰς γράφομεν ὅτι τὸ γράμμα σας δι' ἡμᾶς ἦτο ἀκατανόητον. Καὶ τοῦτο διότι, ἐνῶ ἐκ τοῦ συνόλου τῆς ἐπιστολῆς σας προκύπτει ὅτι ἀναγνωρίζετε τὴν ἀπώλειαν τῶν φύλλων εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, μᾶς γράφετε ὅτι «ἐάν λοιπὸν ἐπαναληφθῶν τὰ ἴδια, δὲν πρέπει νὰ μὲ θεωρήτε ὡς συνδρομητὴν σας εἰς τὸ ἔξῃς». Τὶ παύομεν ἡμεῖς ἀγαπητὴ μου ἐάν ἡ ταχυδρομικὴ ὑπηρεσία διεξάγῃται πλημμελῶς. Πρεῖς ἐστείλαμε τὰ φύλλα καὶ δὲν ἠρνήθημεν νὰ σὰς στείλωμεν καὶ πάλιν τὰ ἀπολεσθέντα. Εἴμεθα σύμφωνοι τώρα ;

Κως κ. Χαραλ. Δαλαβέρου, Γεωργ. Καδμαῖον, Ἐμμ. Καρατζῶν, Παναγ. Κορωναῖον, Παναγ. Μεγαλοοικονόμου, Ἰωάν. Μπαβῆαν, Νικολ. Σκοπελίτην, Ἰωάννην Τόγγαν, Ἀνδρ. Γαλακῶτον, Χαραλ. Γερακίτην, Ἀχιλ. Κρίθαρον, Ἐμμ. Κρίθαρον, Χαρ. Κρίθαρον, Μηνᾶν Πατρίκιον. Ἐνταῦθα Ἐμμ. Βενιέρην, Χρήστον Γαλανόπουλον, Δημητρ. Ζαντιώτην, Ἰωάν. Κοντοζέοντα, Ἐμμ. Κοντοζέοντα, Ἀπόστολ. Κομνηνόν, Νικολ. Κομνηνόν, Ἐμμ. Κοντοζέοντα, Ἀγάπη Καδμαῖτη, Σπυρ. Λογοθέτην, Παναγ. Μαζανῶν, Βαλέριον Μαρόβελλον, Δημητρ. Μαρόβελλον, Ἀντων. Οἰκονομῆκον, Δημητρ. Πατρίκιον, Φώτιον Προβελέγγιον, Παναγ. Στάθην, Κων. Σημαντήρη, Ἠλῖαν Σταδινέπουλον, Γεωργ. Σεραιτηγόν. Ἀγνήτιδ. Ταμπᾶκην, Γεώργ. Φωτεινόν, Δημητρ. Κομνηνόν, Κων. Μυλωνόπουλον, Χρήστον Ντίνταν, Πέτρον Μυλωνᾶν, Εὐάγ. Ζαντιώτην, Τζιὴν Παναγιωτοπούλου, Κων. Λουρανῶν, Γεώργ. Στάθην, Ἰωάν. Ἀρώνην, Παν. Ἀρώνην, Μ. Χλέτζον, Μ. Ἀρώνην, Γ. Πονηρίδην, Ἀντώνιον Λεβούνην, Δημήτριον Μπούδουζαν, Ἀθήνας, Πάνον Διακόπουλον, Ἀριστείδην Διακόπουλον, Παναγ. Εὐάγ. Κρίθαρον, Κων. Μέντην, Καραβὰ Κυθήρων, Κωδῶν Μαζαράκην. Χώρα Κυθήρων, Εὐστάθ. Κατσοῦζην, Ναύσταθμον, Θεόδωρον Σίμων, Ἐνταῦθα, Ἀνδρέαν Χλέτζον, Ποταμὸν Κυθήρων, Ἰωάννην Β. Νοταρᾶν, Φιλιγκιάνηνα Κυθήρων. Συνδρομαί σας δευτέρου ἔτους ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν.

Ἰωάννην Μπαβῆαν, Νικολ. Βενιέρην, Ἐνταῦθα. Συνδρομαί σας πρώτου ἔτους ἐλήφθησαν, εὐχαριστοῦμεν.